

Meddelelser og oplysninger

<u>Informationsnummer</u>	Indhold	Side
	I <i>Meddelelser</i>	
	
	II <i>Forberedende retsakter</i>	
	Det Økonomiske og Sociale Udvalg	
	Forsamling af februar 1995	
95/C 110/01	Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets beslutning om indgåelse af konventionen om beskyttelse af Alperne (Alpe-konventionen)	1
95/C 110/02	Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om oprettelse af en gensidig udveksling af information og data fra net og individuelle stationer, der måler luftforureningen i medlemsstaterne	3
95/C 110/03	Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om vurdering og styring af udendørs luftkvalitet	5
95/C 110/04	Udtalelse om meddelelse fra Kommissionen om en fællesskabsindsats vedrørende narkotikamisbrug og forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et fællesskabsprogram vedrørende forebyggelse af narkotikamisbrug inden for rammerne af en indsats på området folkesundhed (1995-2000)	8
95/C 110/05	Udtalelse om: — Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om EF-mønstre, og — Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om retlig beskyttelse af mønstre	12

<u>Informationsnummer</u>	Indhold (fortsat)	Side
95/C 110/06	Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om økonomisk støtte til Portugal til et specifikt program til modernisering af tekstil- og beklædningssektoren	18
95/C 110/07	Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 3821/85 og Rådets direktiv 88/599/EØF om kontrolapparater inden for vejtransport	19
95/C 110/08	Udtalelse om meddelelse fra Kommissionen: Vejen frem for den civile luftfart i Europa	22
95/C 110/09	Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om en reform af den fælles markedsordning for vin	30
95/C 110/10	Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om ændring af forordning (EØF) nr. 1785/81 om den fælles markedsordning for sukker samt om ændring af forordning (EØF) nr. 1010/86 om almindelige regler for produktionsrestitutioner for visse produkter fra sukkersektoren, der anvendes i den kemiske industri	35
95/C 110/11	Udtalelse om »Europa på vej mod informationssamfundet — en handlingsplan« — Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet og til Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget	37
95/C 110/12	Udtalelse om Verdenstopmødet om social udvikling (København den 6.-12. marts 1995)	48
95/C 110/13	Udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet — Opfølgning af høringen i forbindelse med grønbogen »Pluralisme og koncentration i medierne i det indre marked — vurdering af behovet for et EF-initiativ«	53
95/C 110/14	Udtalelse om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 80/777/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om udvinding og markedsføring af naturligt mineralvand	55

II

(Forberedende retsakter)

DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets beslutning om indgåelse af konventionen om beskyttelse af Alperne (Alpe-konventionen)⁽¹⁾

(95/C 110/01)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 28. september 1994 under henvisning til EF-traktatens artikel 228, stk. 2 og 3, og artikel 130 S at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Miljø-, Sundheds- og Forbrugerspørgsmål, der udpegede til Guiseppa Pricolo til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 31. januar 1995.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 323. plenarforsamling af 22. og 23. februar 1995, mødet den 22. februar 1995, med et flertal af stemmer for og 3 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Konventionen om beskyttelse af Alperne (den såkaldte Alpe-konvention) er en international aftale, der blev indgået i november 1991 af syv alpelande (Tyskland, Østrig, Frankrig, Italien, Liechtenstein, Schweiz og Slovenien) samt Den Europæiske Union.

1.2. Konventionen indskrænker sig til at fastlægge nogle generelle principper, som fremover skal være retningsgivende for den konkrete gennemførelse i de berørte lande af politikken for beskyttelse af økosystemet i Alperne.

Dette dokument har altså karakter af en generel plan, som senere i detaljer skal udfyldes af protokoller vedrørende forskellige områder såsom naturbeskyttelse og bevarelse af landskabet, landbrug i bjergegne, turisme, transport etc.

1.3. På indeværende tidspunkt er konventionen endnu ikke blevet ratificeret af alle kontraherende parter, heller ikke af Den Europæiske Union.

1.4. Med det foreliggende forslag opfordrer Kommissionen Rådet til hurtigt at ratificere konventionen gennem anerkendelsesprocedurerne i henhold til artikel 228, stk. 2 og 3, i forbindelse med artikel 130 S i Maastricht-traktaten.

2. Generelle bemærkninger

2.1. Der kan ikke rejses nogen indvendinger mod Kommissionens forslag, hverken for så vidt angår retsgrundlaget eller indholdet, som faktisk er begrænset til godkendelsen af konventionen fra november 1991.

2.2. ØSU kan kun opfordre de medlemsstater, der har undertegnet konventionen, samt Den Europæiske Union til ufortøvet at ratificere denne, således at den hurtigt kan træde i kraft.

2.3. ØSU kan dog ikke komme nærmere ind på konventionens indhold, da teksten er blevet bindende med aftaleparternes undertegnelse, også selv om konventionen først træder i kraft, når mindst tre af disse parter har ratificeret den.

2.4. ØSU kan kun fremkomme med nogle anbefalinger vedrørende enkelte konkrete problemer i håbet om, at dets forslag bliver taget i betragtning ved udarbejdelsen af gennemførelsesprotokollerne.

3. Særlige bemærkninger

3.1. ØSU henleder Kommissionens og Rådets opmærksomhed på, at den helhedspolitik til bevarelse

⁽¹⁾ EFT nr. C 278 af 5. 10. 1994, s. 8.

og beskyttelse af Alperne, som omtales i konventionens artikel 2, bør udformes under hensyntagen til bestemmelserne i Fællesskabets forskellige sektorpolitikker.

3.2. Der kan naturligvis kun blive tale om undtagelser fra ovennævnte princip, hvis det er absolut nødvendigt af hensyn til en økonomisk og social styrkelse af alperregionerne til imødegåelse af affolkning og ørken-dannelse.

3.3. Hvad angår de bjergegne, der er udprægede landbrugsområder, må alle de hindringer, som begrænser videreførelsen af landbrugsdriften i disse ugunstigt stillede områder, som for eksempel begrænsningerne af mælkeproduktionen, ophæves; desuden bør indsatsen for at bevare det traditionelle landbrug i alperregionerne forstærkes.

3.4. ØSU er overbevist om, at et landbrug, der drives korrekt efter agronomiske, skovbrugs- og husdyravlsmæssige principper, er en uomgængelig forudsætning for genoprettelsen og beskyttelsen af den økologiske balance i disse egne.

3.5. Naturbeskyttelse og bevarelse af landskabet samt skovrejsning i bjergene fremmer utvivlsomt bevarelsen af økosystemerne.

3.5.1. ØSU er i øvrigt klar over, at der kan opstå konflikt mellem målet om naturbeskyttelse og bevarelse af landskabet på den ene side og målet om øget økonomisk aktivitet, som for eksempel turismen, på den anden side.

3.5.2. På sådanne målkonflikter findes der specielt fra nyere tid eksempler på en praktisk løsning, som der bør tages hensyn til, når konventionen og gennemførelsesprotokollerne omsættes i praksis.

3.6. Et lignende problem rejser sig på transportområdet — især med hensyn til trafikken i og gennem Alperne — samt på energiområdet, når det gælder udnyttelsen af vand- og vindkraft.

3.7. ØSU er af den opfattelse, at disse problemer bør tages op og løses i forbindelse med udarbejdelsen af protokollerne til gennemførelse af konventionen under hensyntagen til, at miljøet er et dynamisk samspil mellem mennesket og naturen. Derfor kan der ikke pålægges forpligtelser, som tilsidesætter bjergbefolkningens behov.

3.8. ØSU ønsker endelig at blive hørt vedrørende gennemførelsesprotokollerne.

Bruxelles, den 22. februar 1995.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om oprettelse af en gensidig udveksling af information og data fra net og individuelle stationer, der måler luftforureningen i medlemsstaterne⁽¹⁾

(95/C 110/02)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 11. oktober 1994 under henvisning til EF-traktatens artikel 130 S at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Miljø-, Sundheds- og Forbrugerspørgsmål, som udpegede José Ignacio Gafo Fernandez til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 31. januar 1995.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 323. plenarforsamling af 22.-23. februar 1995, mødet den 22. februar, med et flertal af stemmer for og 2 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Det foreliggende forslag til afgørelse tager udgangspunkt i to tidligere beslutninger fra 1975 og 1982 om oprettelse af en pålidelig databank på EF-plan vedrørende forureningsniveauerne for et begrænset antal luftforurenende stoffer.

1.2. Selvom man har haft positive erfaringer med denne informationsudveksling, har der dog været problemer på grund af en utilstrækkelig harmonisering af måleteknikkerne, mangelfuld systematisering og formidling af dataene samt det forhold, at de udvalgte målestationer i de enkelte medlemsstater ikke alle var fuldt ud repræsentative.

1.3. Årsagen hertil er, at målestationerne ikke ligger jævnt spredt over hele Fællesskabets område, idet nogle egne har et stort antal stationer, mens andre kun har få.

1.4. Dette forslag til afgørelse skal ses i sammenhæng med et andet direktivforslag om udendørs luftkvalitet, der har til formål at systematisere og udvide de eksisterende luftkvalitetsdirektiver.

1.5. ØSU støtter således det foreliggende forslag, som vil være af stor betydning både for udviklingen af en effektiv og sammenlignelig kontrol af luftkvaliteten og for en bedre informering af borgerne i Unionen.

1.6. ØSU ønsker dog også at fremsætte at følgende bemærkninger der sigter mod at forbedre forslagets ordlyd.

2. Generelle bemærkninger

2.1. For det første er listen over forurenende stoffer i bilag 1, hvor der er opført 34 stoffer, langt mere

omfattende end den tilsvarende liste i forslaget til luftkvalitetsdirektiv, som kun omfatter 14 af disse 34 stoffer. Derfor må man få det indtryk, at listen i det foreliggende forslag er for ambitiøs, så meget desto mere som der i dette forslag til afgørelse skelnes mellem data, som obligatorisk skal opgives — vedrørende de stoffer, som er omfattet af nævnte direktiv — og andre data, som medlemsstaterne frivilligt kan opgive.

2.2. Desuden ville den store mængde data, som kan formidles — især fra medlemsstater med mange stationer til måling af luftkvaliteten — alene på grund af sit enorme omfang kunne vanskeliggøre informationsudvekslingen. Derfor foreslås det, at medlemsstaterne foretager en udvælgelse af målestationerne efter pyramideprincippet, således at udvekslingen og evalueringen af dataene i først række finder sted på lokalt og regionalt plan, og først derefter på fællesskabsplan. På dette grundlag kan medlemsstaterne så fremme informationsudvekslingen mellem et passende antal målestationer, som skal være repræsentative for det enkelte lands geografiske og regionale situation, således at der opnås en optimal relation mellem udgifterne og opfyldelsen af det opstillede mål.

2.3. ØSU anser det således for mere hensigtsmæssigt at udarbejde særskilte bilag (for de to nævnte stofgrupper). I det første foreslås det, at man anfører de stoffer, som i henhold til EF-direktiverne obligatorisk skal måles. Det andet bilag skulle så indeholde de øvrige forurenende stoffer, som ikke er omfattet af EF-direktiverne om luftkvalitet. For den sidstnævnte gruppes vedkommende kunne det kræves, at medlemsstaterne skal foretage målinger af samtlige forurenende stoffer uden dog at dække hele det nationale område og uden krav om, at målingerne skal være fuldt ud repræsentative. Dette kunne medvirke til, at der lidt efter lidt skabes en infrastruktur for indsamling og systematisering, som eventuelt senere hen kan gøre det muligt at medtage disse stoffer i den første gruppe af forurenende stoffer.

2.4. En sådan fremgangsmåde ville efter ØSU's mening være mere i harmoni med den i artikel 3 fastsatte

⁽¹⁾ EFT nr. C 281 af 7. 10. 1994, s. 9.

udvælgelse af målestationer, som giver medlemsstaterne vide rammer ved deres udvælgelse af de stationer, der skal indgå i nettet. Endvidere bør reglerne for udvælgelsen af målestationer tilpasses i overensstemmelse med punkt 2.2.

2.5. I artikel 5 bør der i overensstemmelse med punkt 2.3 henvises til bilag 1 A og 1 B.

2.6. ØSU mener, at det tekniske udvalg, der nedsættes i henhold til direktivet om vurdering og styring af udendørs luftkvalitet, sammen med Kommissionen bør være ansvarlig for tilpasningen af den foreliggende afgørelse til den videnskabelige og tekniske udvikling.

2.6.1. Det Europæiske Miljøagentur bør inden for rammerne af sine beføjelser bistå Kommissionen ved udarbejdelsen af de forslag, der skal forelægges for det tekniske udvalg.

2.7. ØSU mener endelig, at der i særprogrammerne 1993-1997 for Det Fælles Forskningscenter i Ispra under afsnittet »Måling og prøvning«, hvortil der er afsat 105 millioner ECU, samt i selve programmet »Standardisering af måling og prøvning« bør oprettes en særlig budgetpost til forbedring og standardisering af de nuværende meget omkostningskrævende og i visse tilfælde ikke tilstrækkeligt pålidelige teknikker til prøvning og måling af nogle af de i bilag 1 anførte stoffer.

3. Særlige bemærkninger

3.1. Der foreslås indføjet en ny betragtning med følgende ordlyd:

»i henhold til målene for direktivet om vurdering og styring af udendørs luftkvalitet.«

3.2. Artikel 2 foreslås ændret således:

»Den gensidige udveksling omfatter de forurenende stoffer, der er anført i bilag 1 A. Endvidere foretager medlemsstaterne gensidig udveksling af tilstrækkeligt repræsentative data vedrørende de forurenende stoffer, der er anført i bilag 1 B.«

3.3. I artikel 3 skal der i overensstemmelse med ovennævnte henvises til »bilag 1 B« i stedet for »bilag 1«.

3.4. Artikel 5

3.4.1. Ordlyden af artikel 5, stk. 1, litra a), ændres således:

»...disse stationer skal være repræsentativt fordelt over hver medlemsstats samlede territorium;«

3.4.2. I artikel 5, stk. 1, litra a), ændres »bilag 1« til »bilag 1 A«.

3.4.3. I artikel 5, stk. 1, litra b), ændres »bilag 1« til »bilag 1 A«.

3.4.4. Ordlyden af artikel 5, stk. 1, litra c), ændres således:

»så vidt muligt de statistiske data, der er anført i bilag 1 B, for et antal stationer, som er repræsentativt for den pågældende medlemsstat.«

3.5. Bilag 1 foreslås opsplittet i to (bilag 1 A og 1 B). I det første opføres alle de forurenende stoffer, der er omfattet af luftkvalitetsdirektivet, herunder fluor, og i det andet de øvrige stoffer i det foreliggende bilag 1.

Bruxelles, den 22. februar 1995.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om vurdering og styring af udendørs luftkvalitet

(95/C 110/03)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 9. september 1994 under henvisning til EF-traktatens artikel 130 S at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Miljø-, Sundheds- og Forbrugerspørgsmål, som udpegede Klaus Boisserée til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 31. januar 1995.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 323. plenarforsamling af 22.-23. februar, mødet den 22. februar 1995, med et flertal af stemmer for og 2 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Direktivforslagets målsætning og udformning

1.1. På grundlag af EF-traktatens artikel 130 S foreslår Kommissionen et rammedirektiv, der skal tjene som grundlag for bekæmpelsen af luftforurening i Den Europæiske Unions medlemsstater. I forslaget begrænser Kommissionen sig til at fastsætte »luftkvalitetsmålsætninger« (som inden for miljølovgivning ofte kaldes »emissionsgrænseværdier«).

»Dobbeltstrategien« til bekæmpelse af luftforurening, dvs.

- nedbringelse af luftforurenende emissioner ved kilden og
- begrænsning af immissionerne som grundlag for afhjælpende foranstaltninger og om nødvendigt varslingsforanstaltninger

skal ikke ændres med det nye direktiv, men derimod udvides og forbedres ved hjælp af et omfattende program på europæisk plan.

1.2. Det foreslåede regelsæt har karakter af et rammedirektiv:

- Kvalitetsmålsætningerne for de enkelte forurenende stoffer skal fastlægges i særlige retsakter, der vedtages af Rådet efter en tidsplan, der er opstillet i direktivforslaget; i forbindelse med Rådets beslutningstagning skal der i hvert enkelt tilfælde foretages costbenefitanalyser for de forskellige foranstaltninger til opfyldelse af de enkelte kvalitetsmålsætninger og for overvågningsudgifterne.
- Medlemsstaterne skal udmønte kvalitetsmålsætningerne i praktiske foranstaltninger inden for de tidsfrister, der fastsættes i medfør af det foreslåede direktiv.
- Når der vedtages kvalitetsmålsætninger for de enkelte stoffer, skal der samtidig fastsættes fælles krav til overvågnings- og målesystemer.
- Endelig indeholder direktivforslaget bestemmelser om informering af offentligheden og omfattende indberetningsforpligtelser for medlemsstaterne.

På grundlag af erfaringerne med kvalitetsmålsætningerne og resultaterne af luftforureningsovervågningen skal programmet kunne udvides eller ændres gradvist. De tidligere vedtagne immissionsgrænseværdier sættes ud af kraft, når der vedtages »luftkvalitetsmålsætninger« i medfør af det nye direktiv.

2. Generelle bemærkninger

2.1. ØSU bifalder — med forbehold af nedenstående ændringsforslag — direktivforslagets udformning og de planlagte foranstaltninger. Efter ØSU's opfattelse haster det med at få direktivet vedtaget og gennemført på grund af de risici og skader, luftforureningen medfører.

2.2. ØSU konstaterer, at Kommissionens forslag tager højde for de rammebetingelser, EU's miljølovgivning er underlagt efter Maastricht-traktatens vedtagelse:

- konkurrenceforvridninger inden for EU skal undgås,
- nærhedsprincippet skal overholdes,
- miljøbeskyttelsesniveauet skal være så højt som muligt.

2.3. ØSU konstaterer med tilfredshed, at direktivforslaget omfatter en plan for vedtagelse af luftkvalitetsmålsætninger på EU-plan. En sådan plan efterlyste ØSU senest i sin udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (KOM(93) 423 endelig udg.)⁽¹⁾ (jf. pkt. 4.9 i udtalelsen af 27. april 1994 — CES 572/94)⁽²⁾.

2.4. ØSU henstiller, at det tages op til overvejelse, om de foreslåede indberetninger m.v. er nødvendige, og om tidsintervallerne er hensigtsmæssige, så unødige administrationsomkostninger kan undgås.

⁽¹⁾ EFT nr. C 311 af 17. 11. 1993.

⁽²⁾ EFT nr. C 195 af 18. 7. 1994.

3. Grænseoverskridende luftforurening

3.1. I direktivforslaget savnes en behandling af problemer i forbindelse med grænseoverskridende luftforurening. Det gælder i første række grænseoverskridende luftforurening inden for EU; eksisterende bi- eller multilaterale, mellemstatslige aftaler om informations-, forligs- og mæglingsprocedurer bør også finde anvendelse i forbindelse med det foreslåede direktivs gennemførelse. EU-organerne bør i øvrigt fremme indgåelsen af sådanne aftaler.

3.2. Tilsvarende gælder for relationer med tredjelande. Overholdelsen af luftkvalitetsmålsætninger inden for Unionen kan kun i begrænset omfang sikres gennem foranstaltninger i medlemsstaterne, hvis der »importeres« luftforurening fra andre lande. I den forbindelse må man være særlig opmærksom på situationen i Central- og Østeuropa. Kommissionen bør ligeledes presse på, for at der indgås bilaterale eller multilaterale aftaler med disse lande.

4. Bemærkninger til de enkelte artikler i direktivforslaget

4.1. Artikel 1

Første led bør læses »... virkninger på menneskers sundhed eller på miljøet som helhed«.

Hermed bringes det klarere til udtryk, at menneskets sundhed kommer i første række.

4.2. Artikel 3

Det ville nok være hensigtsmæssigt, om de i artikel 3 omhandlede oplysninger ikke blot blev tilsendt Kommissionen, men også udvekslet medlemsstaterne imellem. Medlemsstaterne bør også have pligt til at stille sådanne oplysninger til rådighed for offentligheden under hensyntagen til de gældende forskrifter på europæisk og nationalt plan.

4.3. Artikel 4

4.3.1. Det må undersøges særligt omhyggeligt, om den opstillede plan for vedtagelse af kvalitetsmålsætninger er forenelig med de allerede eksisterende europæiske immissionsgrænseværdier og de dermed opnåede fremskridt til begrænsning af specifikke forurenende stoffer. ØSU kræver, at de bestemmelser, der skal udstedes på grundlag af det foreslåede direktiv, ikke blot sikrer det samme niveau som de hidtidige ordninger, men også tilgodeser udviklingen i de videnskabelige og tekniske resultater og erfaringer⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Der henvises til afsnit 3 og 16 i præamblen til det foreslåede direktiv.

4.3.2. Der bør foretages differentieringer, når kvalitetsmålsætningerne fastsættes⁽²⁾:

4.3.2.1. Differentieringer af geografisk art:

- kvalitetsmålsætninger for de industriområder, bymæssige områder og landområder, medlemsstaterne skal afgrænse,
- fastsættelse af særlige kvalitetsmålsætninger for såkaldte »renluftsområder«.

4.3.2.2. Differentiering af kvalitetsmålsætningerne for de enkelte luftforurenende stoffer efter behovet for beskyttelse af menneskers sundhed på den ene side og af miljøet som helhed på den anden side samt tidsmæssig opprioritering af kvalitetsmålsætninger for kræftfremkaldende stoffer.

4.3.2.3. Ingen fastsættelse af kvalitetsmålsætninger på europæisk plan for luftforurenende stoffer, som kun er relevante på regionalt eller lokalt plan.

4.3.3. Det må overvejes, om der i forbindelse med beslutninger om kvalitetsmålsætninger også bør fastsættes bestemmelser om måleteknikken; som støtte og supplement bør der henvises til europæiske standarder eller ISO-normer.

4.3.4. ØSU går ud fra, at det inddrages i fastsættelsen af selve kvalitetsmålsætningerne (og dermed ophævelsen af de hidtidige bestemmelser).

4.3.5. Bestemmelsen i artikel 4, stk. 2, bør udbygges som følger:

»Målestederne bør placeres på en sådan måde, at de tager højde for den højeste koncentration, befolkningen udsættes for, og dette under hensyntagen til koncentrationens varighed og det pågældende stofs særlige karakter. Desuden bør målebehovet differentieres efter stoffernes art.«

4.4. Artikel 5

4.4.1. Bestemmelsen i forslagens artikel 5, stk. 2, er ulogisk, eftersom det er nødvendigt at foretage målinger for at kunne afgrænse områder med ringe luftkvalitet og områder, hvor den ringe luftkvalitet forbedres. Derfor bør de første målinger også foretages uden for de områder, der er anført i artikel 5, stk. 2; ved de efterfølgende målinger kan man så begrænse sig til disse områder. Dog skal der — eventuelt med store tidsintervaller — også foretages målinger i disse områder med henblik på at kontrollere, om luftkvaliteten er blevet dårligere eller på anden vis har ændret sig.

4.4.2. I forbindelse med artikel 5, stk. 3, går ØSU ud fra, at det skal undersøges, om resultaterne af repræsentative målinger er repræsentative; om nødvendigt må placeringen af målesteder ændres.

⁽²⁾ Jf. begrundelsen til Kommissionens forslag, side 15.

4.4.3. Når artikel 5, stk. 5, gennemføres, må det være særligt vigtigt at måle periodisk forekommende spidsværdier; man bør derfor overveje at kræve kontinuerlige målinger. Det nødvendige udstyr findes til næsten alle forurenende stoffer.

4.5. Artikel 7

4.5.1. Medlemsstaterne bør have ret og pligt til at sørge for at forbedre luftkvaliteten, også i det omfang, der ikke er fastsat grænseværdier på EU-plan. WHO-værdier kunne tjene som udgangspunkt for sådanne foranstaltninger. ØSU krævede en tilsvarende ordning i sin udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets direktiv om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (jf. udtalelsens punkt 2, 3. led).

4.5.2. I forslaget artikel 7, stk. 3, litra b), kræves det kun, at planer og programmer til gennemførelse af kvalitetsmålsætningerne skal være til rådighed for offentligheden. Det må være af særlig interesse for offentligheden at blive inddraget i programmernes udarbejdelse og kvalitetsmålsætningernes gennemførelse i medlemsstaterne.

4.6. Artikel 9

4.6.1. I forbindelse med »områder med god luftkvalitet« kræves der kun en anmeldelse til Kommissionen. Derudover bør det pålægges medlemsstaterne at undersøge, om kvalitetsmålsætningerne for »renluftsområder« skal anvendes på de pågældende områder (jf. bemærkningerne under punkt 4.3.2.1).

4.7. Artikel 10

4.7.1. I tilfælde af overskridelse af »varslingsværdierne« kræver det foreslåede direktiv blot, at offentligheden oplyses derom, åbenbart med det mål for øje at få

befolkningen til at undgå bestemte aktiviteter. Det synes imidlertid lige så vigtigt, at der træffes midlertidige foranstaltninger til nedbringelse af emissionerne på grundlag af den nationale lovgivning.

4.8. Artikel 12

4.8.1. ØSU foreslår, at der ud over det rådgivende udvalg, der består af officielle repræsentanter for medlemsstaterne, nedsættes et »ekspertudvalg«. Udarbejdelsen af luftkvalitetsmålsætninger for de enkelte stoffer er så vigtig, at rådgivningsbehovet er størst i forbindelse med de beslutninger, der skal træffes efter rammedirektivets ikrafttræden. Derfor er det nødvendigt at inddrage eksperter fra de forskellige samfunds- og erhvervsområder (herunder miljøorganisationer). Med hensyn til disse eksperters rolle under direktivets gennemførelse synes det hensigtsmæssigt at fastlægge »ekspertudvalgets« opgaver og sammensætning i selve direktivet, medmindre man i stedet vælger at inddrage eksperterne i det rådgivende udvalg.

4.9. Bilag I

4.9.1. ØSU foreslår, at den korte frist (31 december 1996) også skal gælde for stofferne kulilte og benzen (der altså flyttes fra pkt. 2 til pkt. 1 i bilag I).

4.9.2. Listen over luftforurenende stoffer bør undersøges med henblik på at kortlægge, om visse stoffer kun har lokal relevans, så det ikke er nødvendigt at fastlægge kvalitetsmålsætninger på europæisk plan (jf. punkt 4.3.2 i denne udtalelse), og ligeledes om direktivet bør omfatte yderligere stoffer, fordi de er af stor betydning for Den Europæiske Union som helhed (f.eks. ammoniak, dieselsod, polychlorede biphenyler (PCB), dioxiner og furaner).

Bruxelles, den 22. februar 1995.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om meddelelse fra Kommissionen om en fællesskabsindsats vedrørende narkotikamisbrug og forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om et fællesskabsprogram vedrørende forebyggelse af narkotikamisbrug inden for rammerne af en indsats på området folkesundhed (1995-2000)

(95/C 110/04)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 20. september 1994 under henvisning til EF-traktatens artikel 129 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om der ovennævnte emner.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Miljø-, Sundheds-, og Forbrugerspørgsmål, som udpegede Angela Guillaume til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 31. januar 1995.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 323. plenarforsamling af 22.-23. februar 1995, mødet den 22. februar 1995, med et flertal af stemmer for og 7 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

ØSU hilser Kommissionens forslag om et fællesskabs-handlingsprogram vedrørende narkotikamisbrug velkommen. Det er et stadig mere omfattende og komplekst fænomen, som påfører samfundet umådelige sociale og økonomiske omkostninger. Traktatens artikel 129 giver EF kompetence på dette område. Der er behov for en koordinering af aktionerne og for en bedre udnyttelse af de eksisterende instrumenter.

2. Generelle bemærkninger

2.1. Bekæmpelse af narkotikamisbrug inden for rammerne af indsatsen på folkesundhedsområdet skal finde sted side om side med fællesskabshandlingsprogrammet vedrørende bekæmpelse af narkotikamisbrug. Man har indset, at narkotikaproblemet er forbundet med vigtige sociale problemer som social udstødelse, arbejdsløshed og kriminalitet, og det er en kendsgerning, at problemet ikke stopper ved grænserne.

2.2. Fællesskabets sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende foranstaltninger hører under traktatens artikel 129. Stofmisbrug nævnes her specifikt som en trussel og identificeres som et prioriteret område. Det er et spørgsmål af fælles interesse og bør behandles inden for rammerne af samarbejdet på områder som retsvæsen og indre anliggender. Denne prioritering afspejler desuden en ændret opfattelse af, hvordan problemet bør bekæmpes både på nationalt og internationalt plan.

2.3. Siden diskussionen om stofmisbrug indledtes i 1985, er problemet blevet trukket frem i lyset med jævne mellemrum, og man har udarbejdet analyser på baggrund af medlemsstaternes erfaringer i samarbejde

med FN's specialiserede institutioner og WHO. Med åbningen i de centralog østeuropæiske lande er problemets internationale aspekt blevet endnu mere udtalt.

2.4. Skønt der er mangel på pålidelige data, og på trods af modstridende oplysninger, har der vist sig følgende alvorlige tendenser:

- stigning i antallet af dødsfald og sygdomstilfælde i forbindelse med narkotika (tallene stammer fra Schengen-området),
- stigning i antallet af førstegangsbrugere,
- en stigende procentdel af stofmisbrugere blandt de indsatte i fængslerne,
- stigning i antallet AIDS-tilfælde,
- voksende bekymring hos borgerne og i familierne på grund af risikoen for HIV-smitte.

Selv om mange statistikker viser en stigning i stofmisbrug og voksende offentlig bekymring, tyder antallet af anmodninger om behandling dog på, at flere stofmisbrugere ønsker at overvinde deres afhængighed.

2.5. En europæisk, statistisk undersøgelse⁽¹⁾ har for nylig vist en generel accept af åbningen af specifikke behandlingscentre og en dæmpet holdning til behandling med erstatningsstoffer, mens f.eks. unge og indbyggere i storbyer går ind for gratis uddeling af sprøjter. Statistiske undersøgelser og meningsmålinger er måske ikke særlig anvendelige, men de afspejler ikke desto mindre, at samfundet har ændret holdning og er blevet mere opmærksom på stofmisbrugsproblemet.

(1) Kilde: Eurobarometer 37 — Den Europæiske Narkotikabekæmpelsesuge.

2.6. Kommissionen er derfor blevet opfordret til at støtte medlemsstaterne og definere en række grundlæggende aktiviteter, der indebærer udveksling af informationer, pilotprojekter og etablering af fællesskabsnetværk bestående af ikke-statslige organisationer med henblik på at opnå den størst mulige virkning og effektivitet i forhold til omkostningerne. Dette er udtryk for europæernes ændrede holdning til problemet, idet forebyggelse nu er blevet et opprioriteret område. Artikel 129 giver Kommissionen kompetence til at forske i årsagsforhold, hvilket underbygges af den vigtige rolle, som Det Europæiske Narkotikaovervågningscenter tildeles i forbindelse med leveringen af data og informationer, som hidtil ikke har kunnet fremskaffes.

2.7. Da stofmisbrug er et komplekst fænomen, anerkender ØSU, at forebyggelse kræver en indsats på lokalt, nationalt og internationalt plan med inddragelse af tværfaglige og multidimensionale midler:

- i) aktioner rettet mod højrisikogrupper og særligt udsatte aldersgrupper,
- ii) undervisning og uddannelse for alle involverede,
- iii) oprettelse af et rådgivende udvalg vedrørende narkotikamisbrug med repræsentanter for de enkelte medlemsstater, hvor nationale udvalg skal fungere som en central reference for de mange organisationer, bl.a. ikke-statslige, der deltager i arbejdet.

2.8. Samfundet i dag er præget af en jagt på succes, der fremelskes i medierne og er baseret på status, karriere og materielle goder. Det kan bevirke, at personer, der ikke kan leve op til disse krav, føler sig mislykkede og desperate. Desperationen gør, at nogle søger tilflugt i stofmisbruget, og den vanskeliggør rehabiliteringen og genintegreringen af stofmisbrugere på afvæning.

2.9. ØSU anbefaler en bredere indfaldsvinkel, der lægger vægt på at fremme en sundere livsstil, fremfor den snævre opfattelse, som kommer til udtryk i »nej-til-narkotika«-kampagnen i USA. Skabelsen af positive rollemønstre, for eksempel sportsmænd og -kvinder, kan gavne førstnævnte indfaldsvinkel, men er kun effektiv i forbindelse med primær forebyggelse. Mange, der begynder at indtage hårde stoffer, er oprørske anti-helte, og de indleder deres misbrug som et udtryk for en bestemt livsstil, i protest mod det etablerede samfund.

2.10. ØSU støtter varmt de tre hovedaktiviteter i Kommissionens forslag:

- 1) forbedring af befolkningens kendskab til fænomenet, navnlig ved hjælp af koordinerede tværnationale aktioner,

- 2) maksimal udnyttelse af de muligheder, som ligger i andre fællesskabspolitikker, -programmer og -instrumenter, til at forebygge og bekæmpe stofmisbrug,
- 3) initiativer og aktioner rettet mod unge i skolealderen og i de relevante miljøer og fremme af den bedste praksis i denne forbindelse.

ØSU anbefaler, at der ydes ekstra økonomisk støtte til byer i randområder, hvor stofmisbruget er mest udbredt.

3. Særlige bemærkninger

3.1. Klassifikation og terminologi

3.1.1. »Stofmisbrug« defineres som ikke-medicinsk indtagelse af stoffer, der kun er beregnet på medicinsk behandling, samt brug af stoffer, som ikke har noget acceptabelt medicinsk formål.

3.1.2. Stofmisbrug kan være eksperimenterende, lejlighedsvist eller vanedannende. Ved eksperimenterende stofmisbrug forstås de første forsøg, hvor stoffets virkning skal afprøves. Det lejlighedsvis misbrug er en fortsættelse af misbruget ud over det eksperimenterende stadium, hvor der endnu ikke er opstået afhængighed. Denne form for misbrug kan betyde sjælden eller hyppig indtagelse af stoffer. Det vanedannende stofmisbrug (farmakoafhængighed) er karakteriseret ved en uimodståelig trang til regelmæssig eller periodisk indtagelse af et stof for at opnå en særlig psykisk virkning eller for at lette det ubehag, der opstår, hvis stoffet ikke indtages.

3.1.3. Da betegnelsen »afhængighed« er mere begrænset, og da stofmisbrug kan forekomme lejlighedsvist uden at være vanedannende, anbefales det, at udtrykket »stofmisbrug« anvendes.

3.1.4. Blandt de stoffer, der hyppigst misbruges, er følgende:

- opiater, f.eks. heroin,
- opkvikkende midler, f.eks. kokain, amfetamin og Ecstasy,
- beroligende midler,
- hallucinogener, f.eks. LSD,
- cannabinoider, f.eks. cannabis,
- steroider og opkvikkende midler, der medfører øgede sportspræstationer.

3.1.5. I nogle lande skelner man mellem »hårde stoffer«, f.eks. heroin, og »bløde stoffer«, f.eks. cannabis, som et udtryk for, hvor farligt et stof er (i USA kaldes »hårde stoffer« ofte »narkotika«, men det skaber forvirring, fordi narkotika i medicinsk og farmaceutisk terminologi er stoffer, som fører til en narkosestand, det vil sige søvn). De farer, der er forbundet med stofmisbrug, afhænger ikke kun af selve stoffet, men også af misbrugets karakter (eksperimenterende, lejlighedsvist eller vanedannende) og måden, hvorpå stoffet

indtages (f.eks. ved rygning eller inhalering, oralt eller intravenøst). Amfetaminer kan ses som et »blødt« stof, hvis det indtages oralt, lejlighedsvis og i små doser, men som et »hårdt« stof, hvis det indtages intravenøst, regelmæssigt eller på grund af afhængighed. Eftersom en klassifikation er vanskelig, anbefales det, at udtrykket »stofmisbrug« anvendes om misbruget af alle former for stoffer, og at man, når det er nødvendigt, anvender en specifik og letforståelig terminologi, f.eks. sprøjtenarkomaner.

3.2. Der kan opstå problemer, når medlemsstaterne ikke er enige om, hvorvidt pleje, rådgivning, behandling og rehabilitering af stofmisbrugere hører under målsætningerne i artikel 129. ØSU ønsker at understrege, hvor vigtigt det er, at medlemsstaterne udveksler informationer med henblik på en tilnærmelse af de forskellige holdninger. Mere udbredt informationsudveksling på disse områder kan sikre en merværdi på EF-plan.

3.3. Vævsprøver

3.3.1. Nogle (specielt i USA) har slået til lyd for brugen af stikprøver af biologisk væv som en metode, der kan afsløre stofmisbrug/afhængighed. Man har hævdet, at disse prøver vil afskrække folk fra at bruge stoffer, og at man kan identificere misbrugerne, så de får mulighed for at modtage en passende rådgivning eller behandling. Bortset fra tilfælde, hvor den enkeltes misbrug udgør en betydelig risiko for andres sikkerhed (f.eks. buschauffører, flyveledere), eller hvis der er tale om deltagere i sportsbegivenheder, går ØSU ikke ind for stikprøver. ØSU tvivler på, at den i punkt 56 omtalte meddelelse om pålideligheden af de analyser, der foretages i øjeblikket, er nødvendig.

3.3.2. Begrundelserne herfor er følgende:

- prøvernes eventuelle fordele opvejes af, at man krænker de borgerlige frihedsrettigheder,
- der er praktiske problemer forbundet med tilvejebringelsen af blod-, urin- og hårprøver,
- håranalyser kan afsløre misbrug, som har fundet sted flere måneder eller år forinden,
- præcise resultater af prøverne kræver kostbare procedurer,
- de enkelte stoffers nedbrydelsestid i kroppen varierer, hvilket betyder at heroin og kokain kun kan spores en til to dage efter indtagelsen, mens cannabis kan spores flere uger eller måneder senere,

— analyser vil kunne afsløre stoffer, som er taget i forbindelse med medicinsk behandling, bl.a. metadon,

— det stof, som hyppigst vil kunne spores, vil sandsynligvis være cannabis, et stof, der normalt skaber færre problemer, og som næppe vil kræve behandling.

3.4. ØSU mener:

1) at der bør lægges stor vægt på at fremme befolkningens opmærksomhed om problemet på en positiv og ansvarsbevidst måde. Medierne skal tilskyndes til at fokusere på ansvarlighed og samarbejde mellem forældre, familier, lærere, politi og de involverede sundhedsinstanser og hjælpeorganisationer.

2) at alle oplysningskampagner skal evalueres grundigt. Dog har den optrappede mediedækning og den ekstra opmærksomhed f.eks. omkring uddannelsesprogrammer i forbindelse med Den Europæiske Narkotikabekæmpelsesuge tilsyneladende haft en særdeles positiv virkning.

3) at telefontjenester er uvurderlige redskaber, der benyttes af familier og venner, som ofte blot ønsker et praktisk råd og en smule vejledning. Det er en kendt sag, at uvidenhed om muligheden for at få hjælp er større end uvidenheden om stoffernes anskaffelse.

3.5. Der bør ifølge ØSU fokuseres mere på skoler i risikoområder. Erhvervsvejledningen bør indeholde en supplerende uddannelse for lærere, ledere i ungdomsorganisationerne og de erhvervsgrøner, f.eks. fængselspersonale, der kan tænkes at komme i kontakt med stofmisbrugere.

3.6. ØSU går ind for aktiviteter vedrørende:

- udveksling af personale og studerende,
- samarbejde om pilotprojekter mellem de lokale myndigheder,
- oprettelse af tværfaglige netværk inden for forebyggelse af stofmisbrug,
- ledsageforanstaltninger til nedbringelse af risiciene.

3.7. Erstatningsstoffer, tidlig påvisning og ombytning af sprøjter

3.7.1. Opdagelsen af HIV fik de fleste EU-lande til at skride direkte til handling i form af programmer for omdeling af sikkert injektionsmateriel til sprøjtenarkomaner. Desuden blev der skrevet flere recepter på heroin-erstatningsstoffet metadon til opiat-afhængige. Der er flere tegn på, at programmerne for ombytning af sprøjter har medført, at stofmisbrugerne henvender sig tidligere til sundhedsvæsenet, at spredningen af HIV er

mindsket, og at mange er blevet opmuntret til at lade sig behandle. Vedvarende metadonbehandling kan nu tilbydes i alle EU-lande på nær Grækenland, som dog også er på vej med et program. Metadonbehandlingen i EU varierer meget fra land til land, både med hensyn til behandlingens omfang og behandlingsmetoderne. I UK og Danmark udleveres metadonen normalt fra det lokale apotek, og narkomanerne kan tage stoffet med hjem, mens man i alle andre EU-lande foretrækker, at metadonen indtages på specialklinikker. Internationale erfaringer viser forholdsvis tydeligt, at vedvarende metadonbehandling fører til en bedre fysisk og psykisk sundhedstilstand samt lavere dødelighed, kriminalitet og HIV-smitte, men at der samtidig er et påtrængende behov for at undersøge, hvilke former for metadonbehandling der er de mest effektive. Medlemsstaternes forskellige holdninger til vedvarende metadonbehandling giver mulighed for tværnationale undersøgelser af hjælpens effektivitet. Skønt metadon er den mest anerkendte behandling af opiat-afhængighed, bør man holde øje med resultaterne af de forsøg med andre opiater, f.eks. buprenorfin (og heroin), som finder sted i øjeblikket.

3.7.2. Den udbredte forekomst af narkotiske stoffer i de fleste fængsler, det høje antal sprøjtetarkomaner blandt de indsatte og myndighedernes nuværende tøven over for udlevering af rent injektionsmateriale eller metadon til de indsatte er med til at skabe den ideelle grobund for spredning af HIV-smitte. Man har forsøgt at afhjælpe problemet gennem innovative projekter. Stofmisbrug i fængslerne er et problem, der kræver en omgående indsats, og man vil kunne drage fordel af et samarbejde mellem medlemsstaterne.

3.8. *Det omgivende miljø*

3.8.1. Der er ingen tvivl om, at forskellige faktorer i det omgivende miljø har stor betydning for stofmisbruget på flere planer. Faktorer i det omgivende miljø kan lede en modtagelig person ud i stofmisbrug og føre til overgangen fra et lettere misbrug til misbrug af farligere stoffer, fra det indledende, eksperimenterende stadium til en mere regelmæssig, lejlighedsvis brug og endelig til total afhængighed. Disse faktorer er desuden vigtige, når man skal vurdere, hvorvidt en person vil fortsætte sit misbrug, og om en eventuel afbrydelse af misbruget er midlertidigt eller permanent.

3.8.2. Den stofmisbrugsepidemi, som startede i 1980'erne, og som siden er blevet stadig mere omfattende, er tydeligt af en anden karakter end den tidligere, ikke nær så omfattende optrapning af stofmisbruget i 1960'erne. Mens misbruget dengang især fandt sted i

middelklassen og ofte var et resultat af en søgen efter »personlig vækst« eller »indre sammenhænge«, rammer den seneste epidemi først og fremmest (men ikke udelukkende) socialt dårligt stillede byområder med stor arbejdsløshed. Stofmisbruget appellerer til mange, der kun har ringe udsigt til at få et arbejde og en løn, der er tilstrækkelig høj til, at de kan dyrke fritidsinteresser. Narkomaner er travlt beskæftigede med at skaffe penge til stoffer, ofte ved ulovlige aktiviteter, og med at opsøge narkotikahandleren hver dag. Mange nævner »kedsomhed« som en forklaring på, at de er faldet tilbage i stofmisbruget efter at have været stoffri. For andre er narkotikahandel en attraktiv karrieremulighed på grund af udsigterne til store fortjenester og de ringe muligheder for lovlig beskæftigelse.

3.9. *Kvinder og etniske minoriteter*

3.9.1. Mens der ikke er nogen tydelig afvigelse i behandlingsformen, ser det imidlertid ud til, at kvinder og medlemmer af etniske minoriteter er dårligere stillet med hensyn til adgangen til vejledning og behandling. Kvindelige stofmisbrugere er mere udsatte for at blive hængt ud, og de frygter måske de sociale myndigheders indgriben, hvis de er gravide eller har børn. De, der har børn at forsørge, eller de, der arbejder som prostituerede, kan finde det vanskeligt at anmode om hjælp. De etniske minoriteter skal have adgang til oplysning og behandling, der tager hensyn til deres sprog og kultur.

4. **Konklusion**

Stofmisbrugsproblemet har antaget uhyre dimensioner. Afhængigheden har kolossale økonomiske, sundhedsmæssige og sociale omkostninger. De enkelte medlemsstater bruger allerede mange ressourcer på at tackle problemet, men der er kun få konkrete tegn på, at indsatsen har båret frugt.

ØSU støtter Kommissionens initiativ på dette område og erkender, at der er et tvingende behov for at støtte:

- 1) evalueringen af den igangværende forskning og praksis,
- 2) fremme og evaluering af innovative projekter, navnlig på uddannelsesområdet,
- 3) udveksling af information og erfaringer.

ØSU erkender, at penge alene ikke kan løse problemet. Der bør afsættes flere ressourcer til udveksling af informationer via netværk på alle niveauer. ØSU ønsker

at tilskynde til en maksimal og opfindsom udnyttelse af ny teknologi. Eftersom der ikke findes nemme eller

kortsigtede løsninger, anmoder ØSU om, at der afsættes tilstrækkelige ressourcer på lang sigt.

Bruxelles, den 22. februar 1995.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om:

- Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om EF-mønstre, og
- Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om retlig beskyttelse af mønstre

(95/C 110/05)

Det Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede den 30. maj 1994 under henvisning til forretningsordenens artikel 23 at afgive udtalelse om de ovennævnte emner.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Industri, Handel, Håndværk og Tjenesteydelser, som udpegede Jean Pardon til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 3. februar 1995.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 323. plenarforsamling af 22. og 23. februar 1995, mødet den 22. februar, med et flertal af stemmer for og 3 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

Da Europa-Parlamentet havde bebudet, at det ville afgive sin udtalelse om emnet inden fornyelsen, besluttede ØSU, der ønskede at afgive udtalelse først, at det omgående ville afgive en første delvis, men definitiv udtalelse, som kun omhandlede de vigtigste og mest omstridte spørgsmål, således som det blev påpeget i ØSU's første udtalelse⁽¹⁾.

ØSU har således allerede behandlet følgende bestemmelser i forordningsforslaget:

- artikel 5: mønstrets nyhedskarakter,

- artikel 6: mønstrets individuelle karakter,

- artikel 23: »reparationsbestemmelsen«.

Nævnte udtalelse blev vedtaget på ØSU's 317. plenarforsamling (mødet den 6. juli 1994).

I tillægsudtalelsen behandler ØSU en række andre spørgsmål i tilknytning til Kommissionens forslag.

2. Generelle bemærkninger

2.1. Kommissionen har fremlagt to forslag: et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om EF-mønstre (KOM(93) 342 endelig udg. af 3. december 1993) og et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets

⁽¹⁾ EFT nr. C 388 af 31. 12. 1994.

direktiv om retlig beskyttelse af mønstre (KOM(93) 344 endelig udg. af 3. december 1993).

3. Den foreslåede forordning om EF-mønstre

3.1. Den foreslåede forordning tilsigter at etablere fri udveksling af og ensartede konkurrencevilkår for industrielle mønstre og varer, hvori der er inkorporeret industrielle mønstre, samt at indføre en adækvat beskyttelse af denne form for industriel og kommerciel ejendomsret.

3.2. Mønstre er en afbildning af et udseende, som kan opfattes med de menneskelige sanser. Der anvendes ikke noget æstetisk kriterium.

3.3. Specielt produktdesignet har inden for det sidste tiår fået stadig større betydning. For mange varers vedkommende gælder det, at forbrugerne ikke kun efterspørger dem på grund af deres funktion, men også — og måske specielt — på grund af deres design.

3.4. Med den foreslåede forordning skal der indføres en enkelt gyldig EF-rettighed, som skal eksistere side om side med de forskellige nationale beskyttelsesordninger, der udelukkende finder territorial anvendelse og derfor indebærer, at brugerne pålægges byrder i form af mange registreringer og betaling af forskellige afgifter i forskellige medlemsstater, lige som der også skal føres tilsyn med de rettigheder, der er opnået i de forskellige lande.

3.5. Godt design er et af EF-industriernes vigtigste aktiver i deres konkurrence med industrier fra tredjelande, som ofte har lavere lønomkostninger.

Design kan imidlertid ofte let reproduceres, da det i mange tilfælde ikke kræver nogen speciel knowhow. Den foreslåede forordning tilsigter derfor, som ønsket af erhvervslivet, at etablere en lovgivning, der i det mindste giver en vis beskyttelse mod uretmæssig tilegnelse af mønstre.

Efter Kommissionens opfattelse er en forordning det eneste retsinstrument, som kan opfylde disse målsætninger.

Fællesskabets mønsterbeskyttelsesordning er et tostrengt system, hvor der dels indføres en beskyttelse baseret på registrering, dels en automatisk beskyttelse, der indtræder, når mønstret gøres tilgængeligt for offentligheden.

3.6. Det grundlæggende krav til beskyttelsen er, at mønstret er nyt og har individuel karakter, dvs. at mønstret i den informerede brugers øjne opfattes som adskillende sig fra andre mønstre på markedet.

Ved de ikke-registrerede mønstre gives rettighedshaveren beskyttelse mod reproduktion, hvormod rettighedshaveren ved det registrerede EF-mønster tillægges en egentlig eneret til at benytte mønstret.

3.7. Beskyttelsen er på tre år for det ikke-registrerede EF-mønsters vedkommende, medens den for det registrerede EF-mønsters vedkommende er på fem år med mulighed for forlængelse med yderligere femårsperioder op til i alt maksimalt 25 år.

3.8. I Kommissionens forslag til forordning opereres der dog med en undtagelse fra denne beskyttelsesperiode på 25 år for reservedele, der kun nyder beskyttelse i tre år. For visse dyre, varige og komplekse produkters vedkommende — såsom biler — kan mønsterbeskyttelsen af designet på komponenter, som det komplekse produkt består af, skabe et reelt monopol på reservedele; når det gælder sådanne produkter, er der blevet indført en såkaldt reparationsbestemmelse, der åbner mulighed for at reproducere mønstre med henblik på at fremstille reservedele tre år efter den første markedsføring af det produkt, hvorpå mønstret anvendes. Fabrikanten har således en treårig eneretsperiode.

4. Det foreslåede direktiv om retlig beskyttelse af mønstre

4.1. Den EF-beskyttelsesordning, der tænkes indført ved hjælp af direktivet, kan ikke fra dag til anden erstatte de eksisterende nationale beskyttelsesordninger. Der vil være behov for, at ordningerne eksisterer side om side, i det mindste i en vis periode. Selv om EF-mønstret træder i kraft og bliver det beskyttelsesmiddel, mønsterfrembringere og deres rettsuccessorer foretrækker, må de nationale myndigheder stadig opretholde deres registreringsordninger af hensyn til allerede erhvervede rettigheder. Registreringer, som nationale rettighedshavere allerede har fået foretaget, må stadig kunne fornyes op til den maksimumsperiode for beskyttelsen, der gælder i henhold til det pågældende lands lovgivning.

Hertil kommer, at selv når EF-mønstret er blevet den foretrukne beskyttelsesordning, er det uundgåeligt, at visse nationale virksomheder, der kun opererer på lokale markeder, stadig vil foretrække kun at få national beskyttelse.

En overgang fra en national markedsapproach til en EF-markedsapproach kan være en langsom proces for visse mønsterindehavere, fordi de har brug for en vis tid til at vænne sig til EF-systemet.

4.2. Med det foreslåede direktiv søger man at reducere de retlige hindringer for fri udveksling af designprodukter samt at etablere en ordning, hvor konkurrencen ikke fordrejes inden for det indre marked.

4.3. Det foreslåede direktiv er et uundværligt supplement til forordningen om EF-mønstre.

4.4. I henhold til subsidiaritetsprincippet behøver harmoniseringen ikke at omfatte alle aspekter af den nationale specifikke mønsterbeskyttelseslov, og det er tilstrækkeligt at harmonisere de elementer, der er nødvendige for, at en specifik national beskyttelse kan eksistere side om side med EF-mønsterbeskyttelsen.

Disse vedrører definitionen på »mønster«, kravene til beskyttelse og herunder grundene til udelukkelse fra beskyttelse, ikke nyhedsskadelig offentliggørelse i relation til kravet om individuel karakter og nyhedskravet, beskyttelsens omfang og indhold, registreringshindrende grunde samt ugyldighedsgrunde og definitionen på rettigheder, der tillægges ved mønstret, herunder også indskrænkninger heri samt konsumtion af rettigheder.

5. Kommissionens forordningsforslag

5.1. Artikel 1

Begrebet »mønster« synes ikke at være ens på de forskellige sprog. Der bør foretages en omhyggelig sproglig revision, især for at gøre definitionen i artikel 3, litra a), mere brugbar og præcis.

5.2. Artikel 2

Der bør henvises til sammenhængen mellem denne artikel og Rådets forordning (EØF) nr. 40/94 af 20. december 1993, som blev offentliggjort⁽¹⁾. Ved denne forordning indførtes Harmoniseringskontoret for varemærker, mønstre og modeller i det indre marked.

5.3. Artikel 3

Definitionerne synes meget omfattende, selv om det anføres i begrundelsen, at opregningerne har karakter af eksempler og ikke er udtømmende.

Definitionen i artikel 3, litra a), af »mønster« kunne lyde som følger: et produkts udseende — det være sig produktet som helhed eller en del heraf — og hvor udseendet blandt andet er bestemt af produktets særlige linjer, konturer, farver, form, virkning og/eller af selve produktmaterialet og/eller produktets ornament.

Såvel »edb-programmer« som »halvledere« skal udtrykkeligt undtages fra forordningens anvendelsesområde.

5.4. Artikel 4

Det må undersøges, om de almindelige betingelser for beskyttelse, der er anført i artikel 4, er forenelige med artikel 25 i TRIPS-aftalen (GATT-aftalen om de handelsrelaterede intellektuelle ejendomsrettigheder, som bl.a. omfatter varemærkeforfalskede varer).

ØSU bifalder indholdet af artikel 4, stk. 2, som dog bør formuleres bedre, så det fremgår klart, at enhver

beskyttelse af et sammensat produkts enkeltdele er udelukket, hvis disse ikke i sig selv opfylder nyhedskravet og kravet om individuel karakter.

I den franske udgave kunne man erstatte »article complexe« med »produit complexe«⁽²⁾, og endvidere kan punktummets afslutning (»i det omfang ... karakter«) generelt udgå til fordel for følgende formulering: »hvis det bidrager til det sammensatte produkts nyhedskarakter og individuelle karakter«.

5.5. Artikel 7

Den »dato«, hvor mønstret første gang blev offentliggjort, bør kunne fastslås med større sikkerhed. Fastslæelsen af denne dato er faktisk et vigtigt element.

Gælder den således fastslåede dato på verdensplan eller udelukkende inden for Den Europæiske Union? For at denne dato kan anvendes som begyndelsestidspunkt for den treårige beskyttelsesperiode, bør det præciseres, at de interesserede parter i EF skal kunne få datoen for offentliggørelsen oplyst.

Der bør derfor tilføjes et yderligere punktum, som kunne lide således: »Dersom tredjemand anmoder om det, skal den person, der påberåber sig retten til et ikke-registreret EF-mønster, oplyse datoen for mønstrets offentliggørelse.«

5.6. Artikel 8

Af hensyn til klarheden bør de forskellige hypoteser, der opstilles i denne artikel, figurere særskilt.

5.7. Artikel 9, stk. 1

Man kan udlede af begrundelsen, at denne bestemmelse tager sigte på at udelukke de mønstre fra beskyttelsen, hvis form er fuldstændig dikteret af den funktion, de skal udfylde. Der er ikke mulighed for variationer, og mønstret har ingen arbitrære elementer. Formuleringen bør derfor ændres, så ordet »arbitrære« ikke forekommer.

5.8. Artikel 9, stk. 2

Det fastsættes, at der ikke kan opnås beskyttelse af mønstre på sammenkoblingselementer, som er nødvendige for, at to elementer kan kobles sammen og hver især opfylde deres funktion. Formålet med bestemmelsen er at sikre kompatibiliteten mellem produkter af forskellige mærker. Formuleringen »rent mekanisk kan samles med eller tilkobles« skal derfor fortolkes snævert. Udtrykket »samles med« giver det indtryk, at bestemmelsen også skal anvendes på mønstre eller dele af mønstre,

⁽¹⁾ EFT nr. L 11 af 14. 1. 1994, s. 1-36.

⁽²⁾ O.a.: Svarende til den danske formulering.

som ikke vedrører sammenkoblingselementet. For at undgå eventuelle fejlfortolkninger bør udtrykket »samles med« udgå.

F.eks. er en bildør nødvendigvis beregnet til at blive inkorporeret i karrosseriet, og dørens dimensioner kan derfor ikke beskyttes med enerettigheder, men det siger sig selv, at dørens ydre form eller dens prydelementer kan beskyttes.

Det samme er tilfældet med et bilhjul. Et hjul er beregnet til at blive monteret på en given bil. Hjulet har et vist antal huller, som nødvendigvis skal svare til boltene, for at hjulet kan monteres på en bestemt bil. Antallet af huller og fastspændingsdybden kan altså ikke give monopolrettigheder. Til gengæld kan alle andre elementer i hjulets form, dets »stil«, beskyttes. Bilhjulsproducenter har ret til at fremstille hjul, der passer til en given bilmodel, såfremt hjulets mønster afviger fra originalen.

5.9. Artikel 10

Dette princip, der er knæsat i Pariserkonventionen, vedrører mønstre, men ikke »udnyttelsen eller offentliggørelsen« af dem. For at princippet kan få fuld gyldighed og gennemslagskraft, bør udtrykket i citationstegn fjernes.

5.10. Artikel 12

For tredjemand er det vanskeligt at fastslå den referencedato, som danner begyndelsestidspunktet for det ikke-registrerede EF-mønsters beskyttelse. Det foreslås derfor, at indehaveren af det ikke-registrerede EF-mønster forpligtes til at oplyse datoen for beskyttelsesperiodens begyndelse til enhver, der måtte anmode om det.

5.11. Artikel 14

I stk. 2 bør det præciseres, at det drejer sig om en undtagelse fra princippet i stk. 1 vedrørende den EF-mønsterberettigede.

I stk. 2 i den franske udgave bør ordet »obligations« erstattes af ordet »fonctions«.

5.12. Artikel 15

Denne artikel omhandler de tilfælde, hvor flere personer i fællesskab har frembragt et mønster, og det foreslås med rette, at de pågældende skal have mønsterretten i fællesskab.

Det skal imidlertid præciseres, hvordan mønsterrettigheden skal udøves.

I princippet bør de nærmere vilkår for rettighedens udøvelse fastsættes ved kontrakt. I modsat fald skal rettigheden ifølge begrundelsen udøves i fællesskab.

Det kunne dog også fastsættes, at den enkelte rettighedshaver kan handle uafhængigt, således som det er tilfældet i Benelux-landenes enhedslov⁽¹⁾.

5.13. Artikel 16, stk. 1

I stedet for at tale om overførsel af EF-mønsteret til den mønsterberettigede i forbindelse med søgsmål, ville det være bedre at anvende den variant, Kommissionen foreslog den 11. januar 1995: »... kan den person, der er berettiget ... kræve at blive anerkendt som den retmæssige mønsterindehaver at regne fra EF-mønsterets frembringelse«⁽²⁾.

5.14. Artikel 16, stk. 3

Fristen på to år bør også finde anvendelse, når der er tale om ikke-registrerede EF-mønstre.

5.15. Artikel 19

Der må tages højde for sammenhængen mellem denne artikel og artikel 39, stk. 4.

5.16. Artikel 20

Ifølge denne artikel har indehaveren af et ikke-registreret EF-mønster ret til at forbyde tredjemand at benytte et tilsvarende mønster, såfremt det er resultatet af en »kopiering«. Navnlig inden for tekstilindustrien vil denne bestemmelse kun være acceptabel, hvis bevisbyrden vendes om. Mønsterindehaveren bør med andre ord kun have den indledende bevisførelse: hvis han kan bevise, at han har frembragt mønsteret, og at tredjemands mønster i væsentlig grad ligner hans eget, skal sagsøgte føre bevis for, at han ikke har kopieret det mønster, som sagsøgeren har rettighederne til.

Teksten bør gøres enklere og klarere.

5.17. Artikel 21

Indehaveren af et mønster, som anvendes på et produkt, bør direkte kunne anmode om indgriben over for en fabrikant, der fremstiller midler til produktion af det kopierede mønster. (Jf. Kommissionens forslag til Rådets forordning⁽³⁾ om foranstaltninger med henblik på at

(1) Benelux-landenes enhedslov om varemærker (»Loi uniforme Benelux sur les marques«) undertegnet i Bruxelles den 19. 3. 1962, ændret den 10. 11. 1983 og ændret på ny den 2. 12. 1992; sidstnævnte ændring er endnu ikke trådt i kraft.

(2) O.a.: ØSU's oversættelse.

(3) EFT nr. L 341 af 30. 12. 1994, s. 8.

forbyde overgang til fri omsætning, udførsel og forsendelse af varemærkeforfalskede og piratkopierede varer.

Registreringen kan under ingen omstændigheder have tilbagevirkende kraft.

5.18. Artikel 27, stk. 1

På grundlag af litra b), og herunder især henvisningen til artikel 9, stk. 2, må det konkluderes, at denne bestemmelse giver mulighed for at erklære et EF-mønster delvist ugyldigt.

Visse sammenkoblingslementer kan givet opfylde betingelserne for beskyttelse, dvs. nyhedskravet og kravet om individuel karakter. I og med at der henvises til artikel 9, stk. 2, erklæres et mønster kun ugyldigt, hvis sammenkoblingslementet som sådant er genstand for en særskilt EF-mønsterret.

I de fleste tilfælde er mønstret til et sammenkoblingslement imidlertid ikke noget selvstændigt mønster, idet det indgår i det samlede mønster. Den beskyttelse, det samlede mønster nyder godt af, dækker ikke mønstret til sammenkoblingslementet, da det er udelukket i medfør af artikel 9, stk. 2. Denne restriktion gør ikke mønstret ugyldigt, men begrænser blot rækkevidden af dets beskyttelse.

Henvisningen til artikel 9, stk. 2, i artikel 27, stk. 1, bør derfor begrænses til de tilfælde, hvor sammenkoblingslementet i sig selv udgør et særskilt mønster. Hvis der er mulighed for at erklære delvis ugyldighed, bør der i øvrigt tages højde for konsekvenserne heraf. Procedure-reglerne bør også omfatte ændring af registeret, så det sikres, at enhver person kan konsultere registeret for at få at vide, om et specifikt, registreret EF-mønster er blevet erklæret delvist ugyldigt. Dette er ikke ønskeligt, da det er i modstrid med den forenkling, der tilsigtes med det forelagte forslag.

5.19. Artikel 27, stk. 2

I forbindelse med denne bestemmelse og bestemmelserne i artikel 56 og 88, som er knyttet hertil, fastslås det ikke klart, hvorfor en tredjepart, som ikke krænker mønsterretten, men er vidende om en ugyldighedsgrund i henhold til denne artikel, ikke kan begære, at mønstret erklæres ugyldigt.

5.20. Artikel 39

De elementer, der er opregnet i stk. 3, er fakultative. Det foreslås, at der åbnes mulighed for at udarbejde en detaljeret liste over mønsterelementer, som ansøgeren betragter som nye og individuelle. Denne liste kunne

være til nytte for både mønsterindehaveren og tredjemand med henblik på at fastslå beskyttelsens gyldighed og omfang nærmere.

5.21. Artikel 40

Kollektive ansøgninger er betinget af, at de produkter, hvori mønstrene skal inkorporeres, alle hører til samme underklasse af produkter eller samme sæt eller sammensætning af enheder.

Denne begrænsning er for restriktiv. Henvisningen til underklassen af produkter bør udgå.

Afgifterne bør struktureres på en sådan måde, at personer, der indgiver individuelle ansøgninger, ikke krydssubsidierer de kollektive ansøgninger.

5.22. Artikel 52

Det fremgår af denne artikel sammenholdt med artikel 21, stk. 2, at mønsterindehaveren i udsættelsesperioden kun kan påberåbe sig de rettigheder, der er knyttet til et ikke-registreret EF-mønster.

Indgivelse af en ansøgning om et EF-mønster med anmodning om, at bekendtgørelsen udsættes, er af interesse. Man bør imidlertid overveje at inddrømme alle de rettigheder, der er knyttet til et registreret EF-mønster, selv om ansøgningen om EF-mønstret indgives med anmodning om udsættelse, og indgivelsen dermed er forbundet med færre formaliteter og mindre afgifter.

Mønstre, hvis bekendtgørelse er udsat, bør tillægges samme rettigheder som registrerede mønstre.

Problemet kan løses ved at præcisere artikel 21, stk. 2, som følger: »Hvis bekendtgørelsen af et registreret EF-mønster er blevet udsat i henhold til artikel 52, giver dette registrerede EF-mønster dets rettighedshaver de i artikel 20 nævnte rettigheder«.

I forbindelse med mønstre, hvis bekendtgørelse er udsat, bør enhver interesseret part have ret til aktindsigt på Mønsterkontoret.

For at tilgodese eventuelle fortrolighedskrav kunne man i forbindelse med mønstre, hvis bekendtgørelse er udsat, sondre mellem en »åben« registrering, der giver offentligheden ret til aktindsigt, og en »lukket« registrering, som ikke giver mulighed for indsigt.

5.23. Artikel 89, stk. 2

I artikel 89, stk. 2, hjemles en formodning om gyldighed, idet et EF-mønster skal betragtes som nyt i den i artikel 5 anførte betydning, dersom rettighedshaveren fremlægger bevis til støtte for sin påstand om, at mønstret har individuel karakter.

Det vil altså sige, at mønstret formodes at opfylde nyhedskravet i artikel 5, når der kan fremlægges bevis for dets individuelle karakter i henhold til artikel 6.

Det fremgår af forordningsforslagets begrundelse (side 70), hvad der skal forstås ved »fremlægge bevis for«.

Med de foreslåede bestemmelser vendes bevisbyrden i realiteten om, idet den pålægges sagsøgte, hvis denne anlægger kontrasøgsmål, dvs. den potentielle mønsterkrænkende part, og ikke rettighedshaveren.

Når rettighedshaveren baserer sit krav på mønstrets individuelle karakter, anses mønstret for at være nyt, indtil sagsøgte beviser det modsatte under et kontrasøgsmål om ugyldighed.

Indtil det modsatte er bevist, anses mønstret altså for at have »individuel karakter« i den i artikel 6 anførte betydning og for at være nyt i den i artikel 5 anførte betydning.

5.24. Artikel 93

I henhold til stk. 2 skal en EF-mønsterdomstol kunne pålægge overtræderen at forelægge oplysninger om de mønsterkrænkende produkters oprindelse.

Inden for visse industrisektorer, hvor produkterne afsættes meget hurtigt, kan det være nødvendigt, at oplysningerne forelægges omgående, så mønsterindehaveren kan finde det mønsterkrænkende produkts oprindelse så hurtigt som muligt. Hvis mønsterindehaveren skal anlægge søgsmål mod en sælger for at finde frem til kilden, vil proceduren blive meget vanskelig, ineffektiv, omkostningskrævende og resultatløs, og det gælder især, hvis søgsmålet vedrører beskyttelse af et ikke-registreret mønster (hvor rettighederne kun gælder, når kopier fremstilles eller anvendes forsætligt), og sælgeren handler i god tro.

Der bør derfor tilføjes en supplerende bestemmelse, som giver indehaveren af et registreret og især et ikke-registreret EF-mønster mulighed for at anlægge søgsmål med henblik på indhentning af oplysninger, uafhængigt af søgsmålet for mønsterkrænkelse, således som det er muligt ifølge tysk lovgivning. Hermed vil rettighedshaveren få mulighed for at få nyttige oplysninger, der kan føre frem til kopiens kilde, altså til den person, der handler forsætligt.

For at undgå enhver uretmæssig tilegnelse af oplysninger om konkurrenter, kan der til søgsmålet knyttes et krav om indbetaling af en garantium i lighed med den procedure, der gælder i toldforordningen om bekæmpelse af varemærkeforfalskning.

6. Kommissionens direktivforslag

ØSU kan fuldt og helt støtte det foreslåede direktiv.

Bruxelles, den 22. februar 1995.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om økonomisk støtte til Portugal til et specifikt program til modernisering af tekstil- og beklædningssektoren⁽¹⁾

(95/C 110/06)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 5. januar 1995 under henvisning til EF-traktatens artikel 130 B at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Regionaludvikling og Fysisk Planlægning, som udpegede Vasco Cal til ordfører uden studiegruppe. Sektionen vedtog sin udtalelse den 14. februar 1995.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 323. plenarforsamling af 22.-23. februar 1995, mødet den 22. februar, med et flertal af stemmer for og 4 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. I sin udtalelse af 2. juni 1994⁽²⁾ støttede ØSU iværksættelsen af et EF-initiativ til modernisering af tekstilindustrien i Portugal, som ØSU fandt vigtigt, fordi hensigten er at modernisere den eksisterende industri, samtidig med at der tilskyndes til en diversificering mod andre former for økonomisk aktivitet. Erfaringerne fra Portugals situation kan mere generelt anvendes til at fremme moderniseringen af de øvrige sektorer. ØSU er fortsat overbevist om, at det er afgørende, at de retningslinjer, der foreslås samtidig med dette initiativ, gennemføres til punkt og prikke.

2. ØSU ser positivt på Rådets forslag til forordning og noterer sig, at det henviser til Kommissionens meddelelse 94/C 180/04 af 15. juni 1994. ØSU's bemærkninger i udtalelsen om denne meddelelse⁽²⁾ er fortsat gældende, selvom retsgrundlaget er et andet. Målet er stadig at fremme økonomisk og social samhørighed.

2.1. ØSU minder navnlig om, at virksomhederne som en af betingelserne for at få EU-støtte fra dette initiativ skal bevise, at de overholder den nationale lovgivning om arbejdsvilkår. ØSU gentager sit forslag om, at det også bør medtages som en betingelse, at de overholder bestemmelser om arbejdsvilkår i gældende overenskomster mellem arbejdsmarkedets parter.

3. ØSU finder det væsentligt at sikre, at såvel de regionale og lokale myndigheder som arbejdsmarkedets og erhvervslivets interesseorganisationer reelt inddrages i forberedelse, gennemførelse og evaluering af foranstaltningerne i overensstemmelse med rammeforordningens artikel 4, som nærværende forslag også henviser til.

3.1. ØSU mener, at det er Kommissionens opgave at sørge for, at disse parter inddrages, bl.a. ved at bede medlemsstaten om at præcisere, hvorledes den rent konkret vil inddrage dem i forberedelsen og gennemførelsen af det foreliggende program.

Dette krav skal navnlig stilles i forbindelse med forberedelsen af det program, som de portugisiske myndigheder skal fremlægge efter vedtagelsen af Rådets forordning.

3.2. I forbindelse med gennemførelsen af det operationelle program gentager ØSU sit forslag⁽³⁾ om at indbygge høring af arbejdsmarkedets og erhvervslivets interesseorganisationer i planlægningen og evalueringen af EU-interventionerne. Det kunne f.eks. ske regelmæssigt i forbindelse med møderne i de enkelte overvågningsudvalg.

3.3. Endelig mener ØSU, at den forsinkelse, der skyldes ændringen af retsgrundlag, hurtigst muligt må indhentes. Det bør dog ikke hindre de forskellige parter i at deltage effektivt og i passende omfang i forberedelsen og iværksættelsen af det operationelle program.

⁽¹⁾ EFT nr. C 373 af 29. 12. 1994, s. 14.

⁽²⁾ »EF-initiativer«, EFT nr. C 295 af 22. 10. 1994.

⁽³⁾ »Revision af strukturfondsforordningerne«, EFT nr. C 201 af 26. 7. 1993.

Bruxelles, den 22. februar 1995.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 3821/85 og Rådets direktiv 88/599/EØF om kontrolapparater inden for vejtransport⁽¹⁾

(95/C 110/07)

Rådet for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 15. september 1994 under henvisning til traktatens artikel 75 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Transport og Kommunikation, som udpegede Bo Green til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 8. februar 1995.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 323. plenarforsamling af 22. og 23. februar 1995, mødet den 22. februar 1995, med et flertal af stemmer for, 1 imod og 1 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Kommissionens forslag

Den foreslåede ændring til Rådets forordning (EØF) nr. 3821/85 har til formål at indføre obligatorisk montering af et ekstra element i form af digital oplagring af informationer i det nuværende takografsystem, som benyttes af erhvervschauffører, for at de sociale forskrifter for vejtransport i Rådets forordning (EØF) nr. 3820/85 bedre kan håndhæves og overholdes. Det drejer sig om grænser for kørselsperioderne og krav om hvileperioder for chaufførerne.

Håndhævelsen af bestemmelserne har imidlertid vist sig at være utilstrækkelig af forskellige årsager, bl.a. fordi det anvendte takograf- eller fartskriversystem nemt kan omgås.

Kommissionen tilsigter med sit forslag at ajourføre den obligatoriske fartskriver ved at supplere den med en eftermonteret elektronisk enhed. Den oprindelige anordning vil dog fortsat være den samme, nemlig en slags ur med en papirskive i, som dog nu bliver »ajourført« med et elektronisk førerkort, som tillader oplagring af elektroniske data.

Kommissionen kan med bistand fra udvalget for teknisk tilpasning også godkende kontrolapparater, der f.eks. erstatter den traditionelle takograf og dens diagrafmark med et dataoplagringsystem, som kan være digitalt.

Kommissionen mener med sit forslag, at det vil blive lettere at håndtere reglerne og lettere at få medlemsstaternes myndigheder til at kontrollere køretøjerne på landevejen på deres eget territorium og virksomhederne og chaufførerne på selve virksomheden.

Kontrollen med de maksimale køretider vil sikre opretholdelse af tilfredsstillende sociale standarder, bidrage til rimelige konkurrencevilkår og gavne trafiksikkerheden.

2. Generelle bemærkninger

2.1. Både Kommissionens hvidbog om den fælles transportpolitik fremtidige udvikling (KOM(92) 494) samt vismandsrapporten om landevejsgodstransporten i det europæiske indre marked fremhæver, at manglende overholdelse af bestemmelserne er det største enkeltproblem inden for landevejstransporten. Herunder falder også ulovligheder ved overtrædelse af reglerne om køre- og hviletider. ØSU kan derfor fuldt ud støtte Kommissionens bestræbelser på at forbedre denne situation.

2.2. En bedre kontrolindsats er en nødvendig forudsætning for at afsløre de forekomne ulovligheder og gøre overholdelsen af de gældende regler mere effektiv. ØSU skal i denne forbindelse pege på den uheldige omstændighed, at der selv ved en øget kontrol i de enkelte medlemsstater stadig vil ske forskelsbehandling, da de gældende regler tolkes meget forskelligt. Hvis bedre kontrolmuligheder derfor skal have den ønskede effekt, finder ØSU det nødvendigt, at Kommissionen også adresserer disse problemer. ØSU skal derfor henstille, at køre- og hviletidsreglerne, samtidig med dette forslags gennemførelse, simplificeres til en mere brugbar og optimal anvendelse.

Forudsætningen for, at den forventede harmonisering af konkurrencevilkårene bliver en realitet, er imidlertid, at der gennemføres ensartethed i kontrolmetoderne og -omfanget i de enkelte medlemsstater. At forslaget skulle sikre dette, skal man dog ikke forvente, lige som det heller ikke kan forventes at løse det problem, at de enkelte medlemsstater håndterer virksomhedskontrollen, som kan gå helt op til et år tilbage i tiden, på meget forskellig vis. Virksomhedskontrollen bliver desuden ikke mindre problematisk af, at vognmandsforretningerne varierer betydeligt i størrelse.

2.3. ØSU finder, på linje med Kommissionen, at der snarest bør ske ændringer af de nuværende kontrolapparater i lastbiler (takografer) gennem en mere udbredt anvendelse af moderne IT-teknologi. Anvendelsen af et

⁽¹⁾ EFT nr. C 243 af 31. 8. 1994, s. 8.

fører kort (chipkort) forekommer at være et væsentligt element til at få gjort kontrollen bedre.

Det foreslåede udstyr til sammenkobling med de nuværende takografer er en i praksis uprøvet teknologi og har indtil nu kun gennemgået fabriksforsøg. Det må derfor anbefales, at der hurtigst muligt indledes et større anlagt feltforsøg med medvirken af en andel (procentdel) af medlemslandenes køretøjspark, der er omfattet af kravet om takografer. Dette vil give både medlemslandenes administrative myndigheder samt transportører og chauffører en mulighed for at bedømme omfanget af de praktiske administrative byrder samt klarlægge, om kravene til kontrol og sikkerhed opfyldes. Dette skal så sammenholdes med de foretagne kontroller, for først herefter kan det egentlig bedømmes, om der opnås den fornødne kvalitet af de uddata, der skal styrke kontrollen.

Ved en kommende ændring af Rådets forordning må der ligeledes lægges op til, at denne bliver gjort til en egentlig minimumsforordning. Efter de foreliggende oplysninger er der allerede i dag muligheder for at installere langt mere avanceret udstyr, der ud over de af Kommissionen foreslåede kontrolprocedurer også har mulighed for at producere en lang række data til den udførende vognmandsvirksomhed, hvilket vil gøre en investering langt mere attraktiv for mange virksomheder.

Kommissionen har til ØSU forklaret, at den foreslåede løsningsmodel er valgt, da man ikke har fundet det økonomisk forsvarligt at skrotte de nuværende takografer.

2.4. Omkostningskalkulen »fiche d'impact« for anskaffelsen og brugen af det af Kommissionen foreslåede udstyr forekommer at være underestimeret. Der mangler bl.a. omkostningsberegninger for dataadministration og uddannelsesomkostninger. De direkte omkostninger til montering samt driftstab for monteringsperioden er heller ikke medtaget i Kommissionens omkostningsberegning.

Ifølge Kommissionens beregninger vil anskaffelse og montering af det skitserede ekstraudstyr medføre en engangsomkostning på 1,5 milliarder ECU samt årlige løbende udgifter på 200 millioner ECU. ØSU hælder til den anskuelse, at disse tal er alt for lavt ansat.

2.5. Det må ligeledes konstateres, at det foreliggende forslag ikke har nogen nævneværdig positiv effekt på konkurrenceforholdet, idet der stadig vil eksistere en lang række køretøjer, der ligger uden for forslagets gyldighedsområde, ligesom der må regnes med en lang overgangsperiode, hvor der ikke stilles de samme skærpede krav til vognmænd fra tredjelande. Den del af AETR-konventionen, der omhandler dette område,

giver efter det oplyste en vis forpligtelse for de kontraherende ikke-EU-lande til at benytte samme kontroludstyr som medlemslandenes vognmænd. Dette vil dog næppe være gennemførligt efter den tidsplan, Kommissionen ønsker for forslaget gennemførelse i EU-regi. Kommissionen bør dog arbejde for, at AETR-konventionen ændres, så alle landes køretøjer opfylder de samme krav til kontroludstyr som EU-landenes køretøjer. En sådan ændring bør ske inden for samme tidshorisont som Kommissionens forslag.

2.6. Sikker og hurtig transport mellem medlemslandene er en af grundpillerne i gennemførelsen af det indre marked. Det er derfor vigtigt, at vareudvekslingen kan ske så uhindret som muligt. Ethvert kontrolsystem må derfor have som hovedformål at gøre kontrollen så effektiv som mulig og dermed helt fjerne eller i det mindste gøre afbrydelserne i transportoperationerne så små som muligt.

3. Særlige bemærkninger

3.1. Flere af forslagets formuleringer om fører kortets anvendelse er uklart formuleret. På den ene side er der lagt stor vægt på, at fører kortet er et personligt dokument, der engang i fremtiden også er forudset til at gøre det ud for kørekort, som en chauffør skal beskytte mod tyveri m.m.

På den anden side pålægger mange af forslagets bestemmelser (f.eks. bilag I(a), II c1 og 2), at fører kortet skal forblive indsat i kontrolapparatet ved lejligheder, hvor chaufføren ikke kan yde det fuld beskyttelse. Det er ØSU's opfattelse, at der må formuleres en klar linje om dette problem.

Der skal med det nye udstyr stadig ske en omfattende manuel påførsel af oplysninger af chaufføren for at definere, om de opsamlede data angiver førerens køretid, øvrige arbejds- og rådighedsperioder, arbejdsafbrydelser og hvileperioder.

Efter det foreliggende forslag sker dette stadig ved, at chaufføren påfører oplysningerne i hånden på diagramarket, medens der ikke samtidig sker en tilsvarende elektronisk oplagring af disse oplysninger. Dette finder ØSU betænkeligt.

Det bør også undersøges nøjere, om de data, der oplagres på fører kortet, skal være tilgængelige for alle led, eller om dette er i uoverensstemmelse med eksisterende lovgivning om beskyttelse af personlige data.

I artikel 1, afsnit 4, punkt (5), gøres det frivilligt for medlemsstaterne, om de førerdata, der oplagres på

fører kortet, skal arkiveres af virksomhederne. Det ville forekomme mere naturligt og mere i takt med udviklingen, om oplagringen blev gjort obligatorisk.

I bilag IA under punkt II, (c) 1, anføres det kun, at de »vigtigste data« skal oplagres på førerkortet. Dette er ikke specifikt nok; det bør nøje fastsættes, hvilke data det er, man ønsker oplagret.

3.2. I forslagets artikel 2, 3 og 4 fastsættes, hvornår det nye udstyr skal være monteret i henholdsvis nye (1998) og allerede indregistrerede køretøjer (2000), samt hvilke køretøjer der er undtaget fra montering af det nye udstyr.

ØSU finder, at der er for stor uoverensstemmelse mellem de fastsatte terminer, hvilket vil få en stærkt konkurrenceforvridende effekt mellem operatører med nye og gamle køretøjer. ØSU skal derfor foreslå, at den anførte tidsforskel reduceres til 1 år.

Det skal samtidig foreslås, at monterings tidspunktet fastsættes så fleksibelt, at der kan blive sammenfald mellem de for køretøjerne fastsatte obligatoriske syn og monteringen af nyt udstyr, således at der undgås ekstraomkostninger i form af driftstab på det enkelte køretøj.

3.3. Bilag IA, afsnit III, (c) 4, indfører bestemmelser om et udvendigt advarselssignal, der er synligt for alle

andre medtrafikanter. ØSU nærer betænkelighed ved gennemførelsen af sådanne nye kontrolmetoder. Hvis man på denne måde medinddrager andre medtrafikanter og befolkningen i øvrigt i kontrollen af lastbilers færden, må der sættes spørgsmålstegn ved, om dette er i overensstemmelse med medlemsstaternes principper om retssikkerhed.

3.4. Endvidere fastsætter artikel 1, pkt. 6, at en fører under visse omstændigheder kan fortsætte kørslen i indtil 15 dage uden førerkort, hvilket vil udløse advarselssignalet. Undtagelser eller fritagelser efter Rådets forordning (EØF) nr. 3820/85 vil også have den virkning, at signalet udløses, hvilket kunne give udenforstående et forkert indtryk af den forekomne situation. Dette ville meget nemt føre til misforståelser, der vil forværre fremfor forbedre færdselssikkerheden.

4. Konklusion

ØSU ser positivt på Kommissionens intentioner om en ændring af Rådets forordning (EØF) nr. 3821/85 og Rådets direktiv 88/599/EØF om kontrolapparater inden for vejtransport. Der er dog i det foreliggende udkast en række ting, som bør belyses nærmere. Ikke mindst set ud fra et økonomisk og administrativt synspunkt vil det være ønskeligt, at det foreslåede udstyr afprøves i forbindelse med såvel national som international landevejstransport i alle medlemsstater, uden at indførelsen af det nye system af den grund forsinkes.

Bruxelles, den 22. februar 1995.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om meddelelse fra Kommissionen: Vejen frem for den civile luftfart i Europa

(95/C 110/08)

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 6. juni 1994 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om den ovennævnte meddelelse.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Transport og Kommunikation, som udpegede Robert Moreland til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 8. februar 1995.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 323. plenarforsamling, mødet den 22. februar 1995, med et stort flertal af stemmer for, 7 imod og 9 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

Kommissionens meddelelse er foranlediget af en rapport af januar 1994 fra et vismandsudvalg, som kommissionsmedlem Abel Matutes havde nedsat med henblik på at foretage en økonomisk analyse af luftfartsindustriens situation og fremsætte forslag til politiske foranstaltninger.

1.1. Baggrund

Luftfartspolitikken i Fællesskabet har siden 1978, hvor Kommissionen forelagde et memorandum om dette spørgsmål, ændret sig fra hovedsageligt bilaterale aftaler til beslutninger på europæisk plan. Især »den anden luftfartspakke« fra 1990⁽¹⁾ og »den tredje luftfartspakke« fra 1992⁽²⁾ var med til at fjerne restriktioner for nye selskaber på det europæiske marked, og samtidig ophævede den stort set pris- og kapacitetskontrollen, hvorimod beføjelserne til at skride ind over for illoyal konkurrence blev bibeholdt.

1.2. Vismandsudvalgets rapport: »Expanding Horizons«

Baggrunden for nedsættelsen af vismandsudvalget var recessionen. Udvalget blev kritiseret for at repræsentere erhvervslivets interesser i langt højere grad end forbrugernes/brugernes. Den endelige rapport indeholder imidlertid det klare overordnede budskab, at luftfartsselskaberne skal imødekomme markedets behov, at »den tredje luftfartspakke«, som blev vedtaget af Rådet i 1992, er vejen frem, og at luftfartsselskaberne er for afhængige af staten. Vismandsudvalget understreger, at der er behov for et forbrugerorienteret marked. Rapporten kritiserer blandt andet de europæiske luftfartsselskabers produktivitet, statsstøtteordningerne, lufthavnsafgifterne, begunstigelsen af nationale selskaber, den manglende

koordinering af militær og civil lufttrafikstyring, den utilstrækkelige lufthavnskapacitet, lufttransportafgifterne og den manglende politik over for tredjelande. Rapporten giver udtryk for, at de nationale interesser er for dominerende, hvilket er til skade for offentligheden, og anbefaler, at man går bort fra »nationale flyselskaber« i Europa. Vismandsudvalget er dog ikke tilstrækkeligt opmærksom på liberaliseringens sociale følger.

1.3. Kommissionens svar: »Vejen frem for den civile luftfart i Europa«

Det kan ikke overraske, at Kommissionen er enig i, at der ikke kan være tale om at opgive »den tredje luftfartspakke«. Kommissionen godkender de generelle linjer i rapporten, men er vagere i sin stillingtagen. En lang række af udvalgets bemærkninger forbigås i tavshed, og i stedet for at skride til øjeblikkelig handling begrænser Kommissionen sig til at omtale forskellige oplæg og forslag. Kommissionen ønsker dog infrastrukturforbedringer og lover fuld gennemførelse af bestemmelserne i den tredje luftfartspakke og hurtig gennemførelse af gruppefritagelserne, og den vil måske forelægge et nyt forslag om slotallokering i lufthavne inden 1996. Kommissionen fastslår endvidere, at stort set alle vismændenes henstillinger vedrørende statsstøtte »ligger meget tæt på Kommissionens afgørelser«, og at den vil udarbejde nye retningslinjer. Kommissionen vil foreslå et nyt forhandlingsmandat med hensyn til tredjelandsforbindelser og arbejde hen mod en fælles myndighed for flyvesikkerhed, ligesom den ønsker et fælles lufttrafikstyringssystem og øget lufthavnskapacitet. Kommissionen har allerede foreslået en åbning af markedet for ground handling services, og den vil se på forskellige skatte- og finansieringsinstrumenter og fortsætte sit arbejde med harmonisering af arbejdsvilkårene.

(1) EFT nr. C 112 af 7. 5. 1990, s. 17.

(2) EFT nr. C 169 af 6. 7. 1992, s. 15.

2. Generelle bemærkninger

2.1. I sin meddelelse giver Kommissionen udtryk for den faste overbevisning, »at den europæiske luftfartsindustri kun vil opnå bæredygtig vækst og rentabilitet, hvis de offentlige myndigheder, foruden luftfartsselskabernes egen opgave med strukturomlægningen, som må støttes af den tredje luftfartspakkes bestemmelser, hurtigt søger for en løsning på de problemer, der skyldes forskellige standarder, forskellig ansvarsfordeling og andre hindringer« (meddelelsens punkt 17).

2.2. ØSU deler denne opfattelse, men mener, at Kommissionens svar som helhed ikke i tilstrækkelig grad lever op til de udfordringer, et »forbrugerorienteret« marked frembyder. ØSU mener, at specielt Kommissionen og medlemsstaterne skal bestræbe sig for at sikre, at den gældende lovgivning gennemføres i overensstemmelse med målsætningerne, og at der tages energisk fat på problemerne med hensyn til såvel utilstrækkelig lufthavnskapacitet som lufttrafikstyringssystemer.

2.3. Kommissionen udbreder sig om undersøgelser (nogle af de otte bebudede undersøgelser er tilsyneladende forsinkede), men foreslår ingen omgående løsninger. Det er således vanskeligt at kommentere en række af de påtænkte foranstaltninger, før Kommissionen har fremlagt de endelige forslag. ØSU finder imidlertid, at:

— Kommissionen må sikre sig, at statsstøtten kun tjener strukturomlægningen og tilfælde, hvor der eksisterer en forpligtelse til universel tjeneste, og at den ikke underminerer det indre markeds funktion (jf. punkt 3.7),

— Kommissionen sammen med Rådet må udforme en fælles politik over for tredjelands baseret på artikel 84 (jf. punkt 3.8). Det vil være skadeligt ikke alene for erhvervs- og bevarelsen af ruter, men også for de sociale aspekter (begyndende social dumping), hvis udformningen af en fælles politik over for tredjelands ikke gives høj prioritet, eftersom lufttransporten udvikler sig inden for rammerne af en verdensomspændende konkurrence,

— sikkerhedsproblematikken bør ofres langt større opmærksomhed (jf. punkt 3.9),

— Kommissionen hurtigst muligt bør rette opmærksomheden mod de høje lufthavnsafgifter og overflyvningsafgifter; som anført i vismandsudvalgets rapport, lider Europa under usædvanligt høje bruger-afgifter (jf. punkt 3.10). De afgifter, lufthavnene opkræver direkte af europæiske ruteflyselskaber, udgør 4 til 6% af driftsomkostningerne, mens de i USA udgør mindre end 2%. Denne relative forskel gør sig endnu mere mærkbar ved ATC-afgifterne,

eftersom der ikke opkræves overflyvningsafgifter ved indenrigsflyvninger i USA,

— Kommissionens holdning til afgifter og finansieringsmæssige spørgsmål er uklar. Det må gøres fuldstændig klart, at luftfartsindustrien ikke vil blive pålagt ekstra byrder i form af afgifter (jf. punkt 3.14),

— henstillingerne vedrørende de sociale spørgsmål er for vage. Der er behov for detaljerede forslag blandt andet med hensyn til behovet for at sikre, at arbejdstagerne kan tilpasse sig de skiftende markedsbetingelser og ligeledes behovet for at garantere og harmonisere beskæftigelsens kvalitet og arbejdsvilkårene i overensstemmelse med princippet om sociale fremskridt, som er stadfæstet i traktatens artikel 2 og artikel 117. Under alle omstændigheder har Kommissionens behandling af emnet nærmest karakter af et postscriptum (jf. punkt 3.16). Det Økonomiske og Sociale Udvalg mener, at liberaliseringen har stået på så længe, at der nu kan udarbejdes en første rapport om dens sociale følger, især for beskæftigelsen og arbejdsvilkårene. Hensigten er at afdække eventuelle skadevirkninger og undersøge, hvorledes der kan rådes bod på dem,

— Kommissionen bør betænke, at et »forbrugerorienteret« marked ikke kun er et marked, hvor billetpriserne står i forhold til omkostningerne. Det skal samtidig være et marked, som giver den enkelte bruger mulighed for at foretage velovervejede valg på basis af informationer på salgsstedet, bl.a. vedrørende servicekvalitet og statistikker over servicestandarden.

ØSU går mere i dybden med disse spørgsmål under de særlige bemærkninger.

3. Særlige bemærkninger

Kommissionens konklusioner fremlægges nedenfor efterfulgt af ØSU's bemærkninger.

3.1. »Europa-Kommissionen vil

— betragte effektivitetsforbedringer og omkostningsbesparelser i luftfartssektoren som en prioritet for denne sektor i de kommende år,

— søge at forbedre effektiviteten ved først og fremmest at afvikle opsplittningen af den civile luftfart i Europa, således at et egentligt indre marked for luftfart kan få de fulde økonomiske virkninger,

— påtage sig et ansvar for dette område i nøje samarbejde med medlemsstaterne, de berørte parter og de særlige internationale organisationer.«

ØSU finder denne formulering vag og utilstrækkelig. Det bør slås fast, at de foranstaltninger, der iværksættes, ikke må skade sikkerheden, brugernes interesser eller arbejdstagernes rettigheder.

3.2. »Europa-Kommissionen vil

- prioritere den opgave at gøre det indre marked fuldt funktionsdygtigt og forbedre infrastrukturen som et centralt led i bestræbelserne på at gøre Europas civile luftfartsindustri mere konkurrencedygtig, således at den kan bevare eksisterende arbejdspladser og skabe nye.«

ØSU tillægger dette mål overordentlig stor betydning og giver derfor sin fulde støtte til foranstaltninger, som kan forbedre infrastrukturen, øge kapaciteten og forbedre udnyttelsen af de lufthavne, som enten lider under eller trues af overbelastning.

3.3. »Europa-Kommissionen vil

- fortsætte sin politik for at sikre opfyldelse af det indre markeds krav ved fuld gennemførelse af den tredje luftfartspakkes regler. I sine afgørelser i forbindelse med anvendelse af sikkerhedsklausulerne vil den tage hensyn til den økonomiske situation på det pågældende tidspunkt.«

ØSU påskønner, at Rådets endelige stillingtagen til den tredje luftfartspakke på en lang række punkter afspejler dens tidligere udtalelse, og konstaterer, at der ifølge Kommissionen har været »forholdsvis få gennemførelsesproblemer«, og at medlemsstaterne ikke har påberåbt sig sikkerhedsklausulerne. ØSU ser imidlertid frem til at modtage ajourførte oplysninger om situationen og til at udtale sig om Kommissionens kommende rapport om gennemførelsen af den tredje luftfartspakke.

3.4. »Europa-Kommissionen vil

- bruge hurtige, effektive procedurer for at skabe uformelle kontakter forud for de formelle anmeldelser af samarbejdsaftaler mellem luftfartsselskaber og samtidig opretholde de nuværende gruppefritagelser og udnytte dem fuldt ud,
- undersøge muligheden for at opstille retningslinjer for artikel 85/86's anvendelse på forskellige typer luftfartssamarbejde. Sådanne retningslinjer skal sigte på at fremme aktivitetsforøgende former for samarbejde mellem luftfartsselskaberne med klare fordele for brugerne,

- overveje at gennemgå procedurebestemmelserne i Rådets forordning (EØF) nr. 3975/87 for at begrænse det administrative arbejde.«

Det er et alt for forsigtigt svar til vismandsudvalget, som ønskede klare oplysninger om, hvornår og hvorledes kapacitetsdrøftelserne kunne finde sted. ØSU mener, at det er nødvendigt med et mere endegyldigt svar. Endvidere bør Kommissionen (i tilknytning til 3. led i henstillingen) fastslå, at den »vil revidere« (»overvejelsesstadiet« må være overstået). ØSU opfordrer Kommissionen til at fremsætte forslag til retningslinjer vedrørende anvendelsen af artikel 85 og 86.

3.5. »Europa-Kommissionen vil

- bevare den nuværende gruppefritagelse for tarifkonsultationer og fortsat overvåge disse konsultationers virkninger på markedet nøje,
- tage hensyn til det økonomiske klima og markedssituationen i almindelighed, når den anvender gruppefritagelsen.«

ØSU godkender Kommissionens konklusioner. Det erkender, at vismandsudvalgets krav om »fleksibilitet« er vanskeligt at tilgodese, hvis priskarteller skal undgås.

3.6. »Europa-Kommissionen vil

- nøje overvåge, at forordning (EØF) nr. 95/93 om slotallokering er effektiv, og tage initiativer endnu før næste revisionstidspunkt (1. januar 1996), hvis markedsudviklingen gør det nødvendigt.«

ØSU er enig med vismandsudvalget i, at der bør udarbejdes en rapport om effektiviteten af adfærdskodeksen af 1993 for slotallokering. Det er også enig med Kommissionen i, at vismandsudvalgets forslag om at øge den fysiske kapacitet ikke altid er gennemførligt (omend dette ikke må tjene som undskyldning for ikke at træffe foranstaltninger til at øge den fysiske kapacitet eller forbedre driftsforholdene).

3.7. »Europa-Kommissionen

- mener, at finansiel statsstøtte til luftfartsselskabers strukturomlægning kun kan accepteres, hvis den ikke fordrejer eller risikerer at fordreje konkurrencen. Kommissionen vil træffe beslutning om ajourførte retningslinjer for anvendelse af artikel 92/93, så snart samrådet med medlemsstaterne og de berørte parter er tilendebragt.

Tidsplan: oplæg til de berørte parter om nye retningslinjer forventes i juni 1994.«

Det er sandsynligvis tidens mest kontroversielle spørgsmål i luftfartsindustrien, og netop på dette område fremsatte vismandsudvalget sine mest radikale forslag. Det lader til, at Kommissionen i sit udkast til retningslinjer (det oplæg, Kommissionen henviser til) forkaster tanken om en klar bestemmelse en gang for alle, fordi det vil være uforeneligt med artikel 92 og 93 (dvs. traktatstridigt). Det er dog (som ØSU har fastslået i andre udtalelser om det indre marked) klart, at Fællesskabet bliver nødt til at tage statsstøtteproblemerne op. Støtten bør kun tjene strukturomlægning. Den bør ikke anvendes til dækning af driftsunderskud. Den må ikke tildeles for at undgå omstridte, men nødvendige beslutninger. Der må ikke ydes støtte, hvis det kan være til skade for et andet luftfartsselskab.

Det er Kommissionens pligt at fastlægge specifikke betingelser for godkendelse af statsstøtte. Det er vigtigt, at disse betingelser udformes med omhu, for at de berørte luftfartsselskaber kan få hjælp til at gennemføre strukturomlægningen, uden at der er brug for yderligere statsstøtte. Det er også vigtigt, at Kommissionen kontrollerer anvendelsen af disse betingelser i hele den pågældende periode. ØSU glæder sig derfor over formålet med Kommissionens approach, men ønsker samtidig gennemskuelige beslutninger, som er rimelige og i overensstemmelse med Kommissionens erklærede målsætninger. Det kan blive nødvendigt at nedsætte et separat organ, der kan beskæftige sig med konkurrenceproblemerne.

ØSU erkender, at EU-lovgivningen allerede tillader tildeling af statsstøtte under særlige omstændigheder i forbindelse med universel tjeneste, som er indført med henblik på for eksempel at oprette forbindelser til øer og afsides beliggende regioner.

3.8. »Europa-Kommissionen vil

- tage initiativer for at håndhæve Fællesskabets luftfartsselskabers ret til at beflyve destinationer i tredjelande fra andre medlemsstater end den, hvori de er registreret,
- arbejde for at erstatte nationalitetsklausulerne i bilaterale luftfartsaftaler, som er indgået af EU's medlemsstater, med en fællesskabsklausul og træffe de nødvendige foranstaltninger,

- forelægge forslag til luftfartsaftaler med andre europæiske stater for gradvis at gennemføre de forpligtelser, der er indgået i forbindelse med samarbejdsaftalerne. Aftaler med de østeuropæiske lande, der har indgået de såkaldte »Europa-aftaler« med Den Europæiske Union, vil blive prioriteret,

Tidsplan: forslag til forhandlingsmandat i juli 1994

- i snævert samarbejde med medlemsstaterne gennem luftfartsgruppen fortsætte de orienterende forhandlinger med især USA for at finde frem til områder, hvor en fælles europæisk indsats kan bidrage til at forbedre de europæiske økonomiers konkurrencemæssige stilling,
- fortsætte det forberedende arbejde på administrative procedurer for beslutninger, der træffes i forbindelse med ekstern luftfartspolitik, og lægge vægt på at udarbejde kriterier for fordeling af trafikrettigheder, der opnås på fællesskabsplan,

Tidsplan: diskussionsoplæg inden slutningen af 1994.«

ØSU hilser EF-domstolens nylige afgørelse i forbindelse med GATT-forhandlingerne velkommen, da den bekræfter ØSU's fortolkning af traktaten, nemlig at artikel 84 bør være retsgrundlaget for luftfartspolitikken over for tredjelande. ØSU beklager dog, at der ikke sker fremskridt på dette område, og mener ikke, at yderligere diskussionsoplæg kan træde i stedet for et samarbejde mellem Kommissionen og Rådet med henblik på at finde en modus vivendi i dette spørgsmål.

3.9. »Europa-Kommissionen vil

- arbejde hen mod oprettelse af en fælles myndighed for flyvesikkerhed,

Tidsplan: oplæg i oktober 1994

- foretage en undersøgelse for at finde frem til den mest effektive form for certificering af flyvedygtighed,

Tidsplan: iværksættelse af undersøgelse i juni 1994

- foretage rentabilitetsanalyse i forbindelse med fremtidige forslag til harmoniseringsforanstaltninger.«

ØSU støtter Kommissionens målsætning. Det påskønner bestræbelserne for at oprette en fælles myndighed for flyvesikkerhed, der bør bygge på de højeste sikkerhedsstandarder i Europa. Derfor opfordrer ØSU indtrængende

de medlemsstaterne til at højne de eksisterende standarder som et led i udviklingen. ØSU mener, at sikkerhedsproblematikken kræver større opmærksomhed fra Kommissionens side.

3.10. »Europa-Kommissionen vil

- videreføre og fremskynde arbejdet med TEN-programmerne for lufttrafikstyring for at skabe grundlag for udnyttelse af infrastrukturfonden,
- aktivt deltage i forberedelserne på at skabe det politiske og institutionelle grundlag for indførelse af et fælles lufttrafikstyringssystem i Europa,

Tidsplan: iværksættelse af undersøgelser i august 1994 på grundlag af konklusionerne fra MATSE4-ministermødet den 10. juni 1994

- sørge for, at Fællesskabet giver et betydeligt finansielt bidrag til udarbejdelsen af et satellitbaseret luftnavigationssystem.«

ØSU støtter fuldt og helt enhver bestræbelse for at løse problemerne i forbindelse med de opsplittede lufttrafikstyringssystemer i Europa. ØSU understreger betydningen af, at midlerne fra de forskellige budgetter (fra EU-budgettet, medlemsstaternes budgetter og andre budgetter) koordineres fornuftigt. Det skal her gentages, at iværksættelsen af yderligere undersøgelser ikke kan træde i stedet for konkret handling. Det fremgår ikke klart, hvorledes Kommissionen og ECAC (Den Europæiske Konference for Civil Luftfart) vil koordinere deres indsats.

3.11. »Europa-Kommissionen vil

- fremme forbedring og udvikling af lufthavnskapaciteten for at kunne opfylde nuværende og fremtidige behov og forbinde lufthavnsnettet med andre netværk,
- arbejde for et europæisk bidrag til udvikling af ny lufthavnskapacitet i navnlig Milano, Berlin og Athen som første led i gennemførelsen af programmet for det transeuropæiske lufthavnsnet,
- efter anmodning benytte regionalpolitiske instrumenter for at forbedre lufthavnene i perifere regioner.«

ØSU er enig i Kommissionens forslag, men mener samtidig, at man i arbejdet med transeuropæiske net hidtil ikke har fokuseret tilstrækkeligt på lufttransporten, og at der bør lægges større vægt på gode forbindelser til lufthavnene, bedre udnyttelse af de eksisterende lufthavne samt miljøvirkninger. Det er i den forbindelse væsentligt at sikre tilfredsstillende faciliteter i lufthavnene, da hele systemet vil lide under eventuelle mangler.

Regionale lufthavne kan have stor betydning for den økonomiske udvikling i mange regioner, og man bør være specielt opmærksom på, at de ikke overses i forbindelse med fordelingen af strukturfondsmidlerne.

3.12. »Europa-Kommissionen vil

- komme med et oplæg om, hvordan ikke-diskriminerende, gennemsigtig og rentabel levering af lufthavnstjenester og hensigtsmæssig brugerdeltagelse i beslutningstagningen bedst kan sikres,

Tidsplan: begyndelsen af 1995.«

Det ligger ØSU stærkt på sinde, at høringsoplægget ikke bliver en undskyldning for at udskyde beslutninger vedrørende lufthavnsafgifter. Som påpeget af vismandsudvalget er de lufthavnsafgifter, som direkte pålægges europæiske luftfartsselskaber, højere end i USA.

Med hensyn til høringen har Kommissionen allerede forelagt Rådet et forslag, som ØSU har udtalt sig om⁽¹⁾. Kommissionen bør give klare meldinger om sin holdning til forslaget fremtidige skæbne.

3.13. »Europa-Kommissionen vil

- tage initiativ til liberalisering af ground-handling-markedet i Fællesskabets lufthavne,

Tidsplan: oktober/november 1994.«

ØSU har allerede tilkendegivet sine synspunkter i udtalelsen om forslaget vedrørende serviceydelse under mellem-landinger og afgiver en særskilt udtalelse om Kommissionens endelige forslag på området.

3.14. »Europa-Kommissionen vil

- tage nøje hensyn til de økonomiske følger for luftfartsindustrien, når den forbereder initiativer i forbindelse med skattespørgsmål,
- foretage en økonomisk undersøgelse, der sammenligner luftfartsindustriens adgang til innovative finansielle instrumenter (f.eks. skatteleasing, accelereret afskrivning, værdipapirisering) i forskellige dele af verden for at foreslå nye initiativer, hvis undersøgelsen bekræfter, at den europæiske luftfartsindustri har alvorlige problemer på dette område,

⁽¹⁾ EFT nr. C 31 af 6. 2. 1991, s. 11.

Tidsplan: økonomisk undersøgelse iværksættes juni/juli 1994.«

Dette er et tvetydigt svar på vismandsudvalgets henstillinger om, at luftfartsindustrien ikke pålægges yderligere afgiftsbyrder. Kommissionen må tilkendegive sin holdning til dette spørgsmål, specielt fordi det vil blive nødvendigt at fremsætte et forslag, inden momssatsen på 0 udløber ved udgangen af 1996.

ØSU er i høj grad modstander af, at man pålægger luftfartsindustrien yderligere afgifter, og det støtter vismandsudvalgets forslag om en momssats på nul for rejser inden for EU.

Kommissionen bør under alle omstændigheder tage fat på de spørgsmål, som vismandsudvalget rejser vedrørende kapitalvindingsafgifter og nye former for finansiering af investeringer.

3.15. »Europa-Kommissionen vil

- foretage en yderligere vurdering af initiativerne for gas- og støjemissioner i lufttransportsektoren i forhold til disse initiativers omfang og tidsplan,
- vurdere den praktiske gennemførlighed af supplerende foranstaltninger, heriblandt støjovervågning i lufthavnene, for at forbedre lufttransportens miljøvenlighed,
- intensivere dialogen om den civile luftfarts miljømæssige aspekter med de vigtigste handelspartnere, især de øvrige industrilande,
- vurdere den praktiske gennemførlighed af en metode for rentabilitetsanalyse af miljøforanstaltninger,
- arbejde for en stærkere europæisk rolle i sådanne anliggender i ICAO,

Tidsplan: oplæg inden midten af 1995.«

Kommissionen tager tilsyneladende kun delvis hensyn til vismandsudvalgets henstillinger i miljøspørgsmålet. Man bør mærke sig dets synspunkter vedrørende nye start- og landingsbaner og forbedring af lufthavnsdriften. ØSU forstår Kommissionens betænkeligheder ved kun at satse på internationale organisationer som ICAO, men mener, at aftaler om standarder så vidt muligt bør indgås multilateralt.

3.16. »Europa-Kommissionen vil

- i nøje samarbejde med medlemsstaterne undersøge de politiske muligheder for at støtte luftfartens arbejdstageres tilpasning til nye vilkår,

- stille sig positivt til støtte, hvis formål er direkte at støtte luftfartens arbejdstageres tilpasning,
- omhyggeligt overvåge luftfartsindustriens placering af aktiviteter for så hurtigt som muligt at påvise strukturændringer,
- fortsætte sit arbejde med harmoniserede arbejdsbetingelser for at opstille europæiske standarder for flybesætninger og vedligeholdelsespersonale med henblik på sikkerhedskrav.«

ØSU mener, at disse forslag er for vage og utilstrækkelige. De giver det indtryk, at man først bagefter er kommet i tanker om strukturomlægningens betydning for de ansatte. Det er overordentligt nødvendigt, at Kommissionen udarbejder konkrete forslag og detaljerede foranstaltninger, der sikrer et vist minimum af kvalifikationer og uddannelsesstandarder og giver de ansatte mulighed for at tilpasse sig og drage fordel af et mere konkurrencebetonet miljø. Kommissionen skal tage fat på spørgsmålet om effektive flyvetimer og hviletidsbestemmelser. ØSU beklager, at det har taget så lang tid at udarbejde forslaget om flybesætninger og om gensidig anerkendelse af cockpit-besætningers kvalifikationer. ØSU mener, at der bør oprettes fælles rådgivningsinstanser, og ønsker at vide, hvorfor Kommissionen ikke har kommenteret vismandsudvalgets forslag om at anvende traktatens artikel 123 med henblik på omskoling af overskydende arbejdskraft i luftfartsselskaber og lufthavne.

4. Forskellige punkter i vismandsudvalgets rapport, som Kommissionen kun delvis har taget stilling til

4.1. ØSU er enig med vismandsudvalget i, at de problemer og omkostninger, der er forbundet med planlægning af lufthavnsanlæg, kan være en alvorlig hæmsko for udviklingen af »et ægte paneuropæisk lufttransportssystem« og bør undersøges nærmere af Kommissionen, så der kan udarbejdes forslag herom. (Spørgsmålet kunne tillige tages op af Rådets udvalg for rumplanlægning).

4.2. En stor del af det luftrum, som er reserveret militære formål, burde inddrages af de relevante medlemsstater for at mindske trafiktheden i luften.

4.3. Medlemsstaterne bør revurdere praksis med hensyn til idømmelse af bøder til flyselskaber, som har indført fornuftige forholdsregler med hensyn til rejsedokumenter, og skabe grundlag for et samarbejde mellem

indvandrermyndighederne og flyselskaberne. (ØSU vil dog på ingen måde godkende, at der slækkes på kontrollen med illegal indvandring.)

5. Afsluttende bemærkning

ØSU støtter mange af Kommissionens forslag, men mener ikke, at meddelelsen som helhed er et fyldestgøren-

de svar på de problemer, luftfartsselskaberne står stillet over for på et konkurrencebaseret marked.

Man bør sætte alle kræfter ind for at sikre en korrekt gennemførelse af de gældende bestemmelser og en løsning på problemerne i forbindelse med lufttrafikstyring og utilstrækkelig lufthavnskapacitet. Desuden bør Kommissionen i sit svar beskæftige sig mere indgående med forbindelserne til tredjelande, statsstøtte, de sociale konsekvenser og højere lufthavnsafgifter.

Bruxelles, den 22. februar 1995.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG

til Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Følgende ændringsforslag, som modtog mindst 1/4 af de afgivne stemmer, blev forkastet under forhandlingerne:

Punkt 3.7

I andet afsnit ændres sidste punktum således:

»Der må ikke ydes støtte, hvis det i strid med de opstillede mål kan være til skade for et andet luftfartsselskab.«

Begrundelse

1. Spørgsmålet om offentlig støtte behandles fornuftigt i hele dokumentet, idet det erkendes, at der er visse tilfælde, hvor en sådan støtte i overensstemmelse med traktaterne kan godkendes af Europa-Kommissionen.
2. Udtalelsen kan i sin oprindelige formulering give indtryk af, at enhver form for støtte er traktatsstridig, eftersom det på et frit marked som luftfartsområdet altid kan gøres gældende, at en given støtte har konsekvenser for andre selskaber.
3. Den foreslåede formulering gør det muligt at sigte mod et rimeligt forhold mellem på den ene side støttens uundgåelige påvirkning af konkurrencen og på den anden side dens sociale målsætning og strategiske betydning for en medlemsstat.

Afstemmingsresultat

For: 40, imod: 83, hverken for eller imod: 8.

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om en reform af den fælles markedsordning for vin⁽¹⁾

(95/C 110/09)

Rådet besluttede den 14. juli 1994 under henvisning til EF-traktatens artikel 43 og 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvises til ØSU's Sektion for Landbrug og Fiskeri, som udpegede Adalbert Kienle til ørdfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 7. februar 1995.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 323. plenarforsamling af 22. og 23. februar 1995, mødet den 22. februar 1995, følgende udtalelse med 126 stemmer for, 8 imod og 13 hverken for eller imod.

1. Grundlæggende bemærkninger

1.1. ØSU udtrykker tilfredshed med, at Kommissionen har fremlagt et forslag til en forordning om en reform af den fælles markedsordning for vin. Den forsinkede fremlæggelse af forslaget i maj medførte dog, at drøftelserne i de berørte EF-organer trak betydeligt ud. Europa-Parlamentsvalget og ØSU's nybeskikkelse forsinkede udarbejdelsen af udtalelsen yderligere.

1.2. ØSU er uenig i den påstand, Kommissionen fremsætter i begrundelsen til forslaget, nemlig at der blandt EF-institutionerne og brancheorganisationerne er bred enighed om Kommissionens meddelelse til Rådet af 22. juli 1993 — vinpolitikens udvikling og fremtid. Det modsatte var tilfældet. Endvidere er det beklageligt, at Kommissionen ikke har taget hensyn til væsentlige henstillinger fra ØSU og hovedsagelig har udarbejdet forordningsforslaget på grundlag af sin egen meddelelse.

1.3. Rådets hidtidige drøftelser om forordningsforslaget viser, at næsten alle de vinproducerende medlemsstater nærer stor betænkelighed ved eller sågar tager skarpt afstand fra reformforslaget. Også ØSU anser de fremlagte forslag for uacceptable og anmoder Kommissionen om at ændre forordningsforslaget radikalt.

2. Bemærkninger til de enkelte forslag**2.1. Reformens mål (og baggrund)**

2.1.1. ØSU bekræfter den grundlæggende kritik af Kommissionens løsningsmodel, som det tydeligt fremsatte i sin udtalelse af 23. februar 1994. Kommissionens mål om at skabe markedslige vægt er ganske vist værd at støtte, såfremt de europæiske producenter herigennem ikke ensidigt rammes. Det foreslåede kvotesystem med referenceproduktionsmængder fører dog til denne ensidige forfordeling. På grund af EU's internationale

forpligtelser som led i GATT-aftalerne er det nemlig kun EU's vinproducenter, der må holde for i form af produktionsnedsættelser og braklægning.

ØSU udleder deraf, at der med de overordnede retlige rammevilkår ikke kan skabes markedslige vægt via en central EU-styring. Der må derfor findes en anden løsning på EU's markedsproblemer.

2.1.2. ØSU minder om, at Kommissionen i sit dokument angav afbureaukratisering, virkeliggørelse af subsidiaritetsprincippet og en styrkelse af sektorens eget ansvar som yderligere mål for vinmarkedsreformen. I forordningsforslaget fra maj 1994 er der langt fra taget tilstrækkeligt hensyn til disse mål. ØSU fremsætter derfor i denne udtalelse forslag til, hvordan de bedre kan realiseres.

2.1.3. ØSU gentager sin opfordring om at gøre markedsorientering til et centralt emne i reformforslaget. Dette betyder afstandtagen fra central markedsstyring.

2.1.3.1. I stedet må den europæiske vinsektor gøres mere konkurrencedygtig såvel internationalt som over for andre drikkevarer. Desuden må handelshindringer som f.eks. de høje forbrugsafgifter i nogle medlemsstater afvikles, diskriminerende forbrugsafgifter på drikkevarer må undgås, og der må i producent- og handelsledet skabes bedre rammevilkår for afsætningen af vin. Denne nyorientering af den europæiske vinavlspolitik må påbegyndes straks og være tilendebragt i løbet af 10 år.

2.1.4. ØSU går ind for en klar adskillelse af markeds- og socio-strukturpolitik. Uafhængigt af de markedspolitiske mål gælder det om at belønne den indsats, vinavlerne yder for at bevare kulturlandskabet. Der må afsættes EF-midler til at sikre bevarelsen af de traditionelle vinområder. Disse kæmper ganske vist med alvorlige strukturelle problemer, men er af særlig betydning for miljøet og erhvervsstrukturen i landdistrikterne.

2.1.5. ØSU minder om, at vindyrkning i Europa er en del af livsstilen, og de fleste vinområder har en lang

(¹) EFT nr. C 194 af 16. 7. 1994, s. 1.

tradition herfor. En reform, der ikke tager hensyn til den kulturelle og traditionelle baggrund i vinregionerne og deres vinfremstillingsmetoder er dømt til at mislykkes. I overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet må reformen gå ud på at styrke de europæiske regioners ansvar for kvalitets- og markedspolitikken. Dette indebærer samtidig deregulering og afbureaukratisering, og at sektoren selv påtager sig et ansvar og tager initiativer.

2.1.6. ØSU går ind for, at der på EU-plan kun reguleres, hvad der er absolut nødvendigt for, at det fælles marked kan fungere set ud fra forbrugernes og erhvervets side. Principielt bør bestemmelserne fastsættes på et så lavt regionalt niveau som muligt. I Kommissionens forslag tages der ikke tilstrækkeligt hensyn til disse krav.

2.2. Regionalprogrammer for justering af vindyrkningen (afsnit I)

2.2.1. For at tydeliggøre regionalprogrammernes retning og ansvaret for dem bør man nøje definere begrebet »region«. ØSU anfægter ikke, at regionale justeringsprogrammer kan være nødvendige for mange vinregioner. De foreslåede programmer er dog i modstrid med deregulerings- og subsidiaritetsmålet. For at sikre en klar adskillelse af markeds- og socialpolitikken foreslår ØSU, at de planlagte regionalprogrammer opdeles i markedsstruktur- og socio-strukturprogrammer. Der bør stilles EU-midler nok til rådighed herfor. ØSU anser det for rimeligt at fastsætte yderligere samfinansiering med nationale eller regionale midler. Derimod bør markedsinterventionerne udelukkende afholdes af EUGFL.

2.2.2. ØSU foreslår i denne forbindelse, at EU nøjes med at fremsætte et tilbud om frivillige foranstaltninger, som vindyrkningsområderne kan benytte sig af. Det må påses, at omstrukturingsprocessen foregår på en socialt og regionalt acceptabel måde.

2.2.3. ØSU går ind for et EU-program, som kommer de vinavlere til gode, der avler vin på ugunstige vilkår. Hertil hører bl.a. vindyrkning på stejle bakker eller skråninger eller på arealer, der er udsatte for erosion. Dette program skal være med til at forebygge, at vindyrkning i traditionelle vindyrkningsområder opgives af omkostningsmæssige grunde, og at der i stedet beplantes andre arealer, som ganske vist er billigere at dyrke, men som er mindre velegnede til vinfremstilling. Endvidere skal man via programmet aflønne vinavleren for den landskabspleje, han yder i disse traditionelle kulturlandskaber, som ofte er vigtige rekreations- og turistområder.

2.2.4. ØSU kræver et vindyrkningsspecifikt fremme-program til fordel for miljøvenlige dyrkningsmetoder. Allerede i dag føler vinavlerne sig som regel forpligtet

til at sørge for, at deres produktion er afstemt efter det pågældende område, og at de anvendte dyrkningsmetoder skåner jordbunden. Miljøprogrammet skal tjene til, at man gennem vinavlernes aktiviteter sikrer beskyttelsen og bevarelsen af de naturlige ressourcer. For at fremme dette må der tilvejebringes de nødvendige, politiske betingelser på grundlag af videnskabelig viden og debat.

2.2.5. ØSU anbefaler, at der stilles EU-midler til rådighed for at støtte udviklingen af bedre afsætningsstrukturer i produktionsområderne. Vinsektoren er som hovedregel præget af små brug. Derfor er der fare for, at de bliver fuldstændigt afhængige af efterspørgselsiden, der kendetegnes ved en enorm koncentrationsproces. For at forhindre dette må der tages energiske skridt for at sikre mere konkurrencedygtige udbudsstrukturer i vindyrkningsområderne.

2.2.6. ØSU opfordrer til at afstemme socialprogrammerne inden for landbruget efter de særlige behov, der gør sig gældende inden for vindyrkningen. Hertil hører bl.a. foranstaltninger til at støtte unge bedriftsindehavere og til at aldersforsikre vinavlerne i de lande, hvor der ikke findes generel dækning for samtlige borgere.

2.2.7. For at afstemme vinavlsarealets potentiale bedre efter markedsforholdene bør der tilbydes et frivilligt rydningsprogram i overgangsperioden. Via regionalisering af præmierne vil der kunne tages højde for de forskellige strukturelle og socio-økonomiske forhold. Præmierne bør for det første være attraktive og derpå gradvis afvikles indtil overgangsperiodens udløb. Rydningsprogrammerne bør styres af myndighederne i vinområderne, så negative konsekvenser for vinavlsstrukturen undgås. Medlemsstaterne kan lade være med at anvende rydningsprogrammer i de områder eller dele af de områder, som i de seneste år har ryddet mere end gennemsnittet, eller som skal bevares for at sikre kvaliteten og traditionelle vinavlsstrukturer eller miljøet.

2.2.8. Man må dog først have et generelt, reelt og opdateret kendskab til samtlige grundlæggende oplysninger om alle allerede ryddede arealer og om de ulovligt beplantede arealers omfang og beliggenhed.

Med dette kendskab kan man bedre overveje, hvilke foranstaltninger der skal træffes.

2.3. Forskrifter vedrørende ønologiske fremgangsmåder og behandlingsmetoder (afsnit II)

2.3.1. ØSU fremhæver udtrykkeligt, at der ved fastsættelsen af produktionsvilkårene og tilladelse til anvendelse af ønologiske fremgangsmåder (f.eks. naturligt minimumsalkoholindhold, tilsætning, syring osv.) skal tages hensyn til de forskellige geografiske, klima- og vejrbetingede forhold i de europæiske vinregioner.

2.3.2. Derfor er ØSU ikke enig med Kommissionen i, at en nedsættelse af antallet af vinområder fra 7 til 3, en nivellering af det naturlige minimumsalkoholindhold og af de ønologiske fremgangsmåder er mulig.

2.3.3. ØSU går i stedet ind for, at man gennemgår vinområdernes inddeling på grundlag af objektive kriterier (jf. ØSU's initiativudtalelse af 27. oktober 1988 om afgrænsning af vinområder i EF).

2.3.4. ØSU anser de ønologiske fremgangsmåder for et vigtigt instrument til at fremme kvalitetspolitikken.

2.3.5. Anvendelse af ønologiske fremgangsmåder, som tager sigte på at øge produktionen i stedet for at tjene til at forbedre kvaliteten, er i modstrid med markedsordningens målsætninger. Derfor bør anvendelse af ønologiske fremgangsmåder begrænses til et minimum og kun benyttes til at udligne vejrligs- og klimabetingede årsudsving.

2.3.6. For at udelukke misbrug af tilsætningsmetoder bør tilsætning kun være tilladt for vine, for hvilke der er fastlagt et maksimumsudbytte pr. ha.

2.3.7. ØSU er klar over, at de enkelte tilsætningsmetoder afspejler meget forskellige traditioner, erfaringer og vurderinger.

2.3.8. Således tager vinområder, hvor tilsætning enten slet ikke er nødvendig og tilladt, eller kun foretages med koncentreret most, helt og aldeles afstand fra chaptalisering. På den anden side foretrækker områder, hvor chaptalisering er tilladt, at benytte denne metode frem for tilsætning med koncentrat.

2.3.9. Man kan ikke gå ind for at lade chaptalisering være tilladt i hele EU, da dette hverken tager højde for de forskellige klimaforhold og geografiske vilkår eller for de traditionelle metoder. Det hidtidige forbud mod chaptalisering bør opretholdes i den nuværende udstrækning. Som en ren undtagelsesbestemmelse bør tilsætning af saccharose fremover fortsat kun være tilladt i de vinområder, hvor chaptalisering traditionelt blev benyttet, inden den europæiske vinmarkedsordning blev indført.

For at undgå konkurrenceforvridninger i de forskellige producentlande i Den Europæiske Union bør støtten til koncentreret druemost og rektificeret koncentreret druemost opretholdes.

For at sikre en klar forbrugeroplysning om de anvendte tilsætningsmetoder skal Rådet indføje en relevant bestemmelse herom i mærkningsforordningen for vin.

2.4. *Interventioner og andre foranstaltninger til markedsanering (afsnit III)*

2.4.1. Ud fra de indhøstede erfaringer mener ØSU ikke, at de frivillige og obligatoriske interventionsforanstaltninger er egnede til at sanere markedet. Kommissio-

nens forslag om et kvotesystem med referencemængder i forbindelse med obligatorisk destillation afvises på det kraftigste. I stedet for at afvikle markedsstyringen og bureaukratiet indfører man nye administrative tvangsforanstaltninger, markedsindgreb og forvaltningsinstrumenter.

2.4.1.1. Produktionskvoter (referenceproduktion) er for EU's vinmarked, der i kraft af GATT-beslutningerne muliggør en fri udenrigshandel, et helt og aldeles uegnet styringsinstrument.

2.4.1.2. Hvis Kommissionens pessimistiske forbrugsprognoser går i opfyldelse, og importen fra tredjelande (f.eks. Østeuropa og tredjelande uden for Europa) samtidig stiger, bliver de europæiske vinproducenter nødt til at bære ansvaret for skævheden mellem udbud og efterspørgsel alene. Selv i tilfælde af en mindre stigning i forbruget i EU, men samtidig stærkt stigende import, nedskæres kvoterne for de europæiske vinproducenter.

2.4.1.3. Produktionskvoter for vin tager ikke højde for de dynamiske markedsprocesser i vinbranchen. I særdeleshed tager kvoterne ikke hensyn til produkternes alsidighed.

2.4.1.4. Ud over disse principielle forbehold over for kvoteordningen er ØSU endvidere bange for, at en sådan ordning vil føre til ny spænding mellem de europæiske vindyrkningsregioner. Allerede kvoternes størrelse og deres fordeling mellem og inden for medlemsstaterne er det umuligt at nå til enighed om.

2.4.2. Derudover kræver ØSU, at hele interventionssystemet straks forenkles. Der bør indføres to former for destillation, nemlig en frivillig »forebyggende destillation«, i begyndelsen af produktionsåret og til en attraktiv pris, og en »obligatorisk destillation«, hvor prisen bør afhænge af de overskud, der skal afsættes, og under alle omstændigheder bør være lavere end den, der benyttes ved forebyggende destillation.

Støtten til privat oplagring bør fastholdes som en foranstaltning, der skal udjævne år med vinoverskud og år med en mindre høst.

2.4.3. ØSU opfatter destillation af biprodukter fra vinfremstilling samt destillation af de mængder, der overskrider det fastsatte hektarudbytte, som en kvalitetspolitisk foranstaltning. Derfor kan disse mængder ikke få støtte fra EU's interventionsmidler.

2.5. *Afsætningsfremmende foranstaltninger for kvalitetsprodukter (afsnit IV)*

2.5.1. ØSU bifalder, at Kommissionen har præciseret sine forslag til fremme af kvalitetsprodukter. De er et rigtigt skridt i retning af at sikre bedre rammevilkår for

afsætning af vinprodukter. Forslagene opfylder dog ikke ØSU's krav om at gøre markedsføring af vinprodukter til et centralt punkt i vinmarkedsreformen.

2.5.2. ØSU opfordrer på ny til at udarbejde et omfattende helhedsprogram til fremme af vinafsætningen. Programmet skal omfatte markedsundersøgelser, kommunikationsstrategier samt støtteforanstaltninger til produkt- og afsætningspolitikken for vinfirmaer. Hertil hører også afskaffelse af juridiske, økonomiske og skattemæssige hindringer for afsætningen.

2.5.3. Der foreligger stadig ikke tilstrækkelige oplysninger om markeds- og forbrugstendenser. Sådanne oplysninger kan kun tilvejebringes gennem et ambitiøst forsknings- og markedsundersøgelserprogram. Man bør analysere, hvordan tendenserne er på salgs- og forbrugsstedet (restauranter, husholdninger), samt hvad der får forbrugerne til at ændre deres indkøbs- og forbrugsvaner.

2.5.4. ØSU går ind for, at der gennemføres et informationsprogram om fordelene ved et mådeholdent vinforbrug i forbindelse med en kostbevidst adfærd samt om farerne ved alkoholmisbrug.

2.5.5. For at kunne gennemføre disse forsknings- og informationsforanstaltninger er det nødvendigt med langt flere EU-midler, end Kommissionen hidtil har forudset.

2.5.6. ØSU opfatter fastholdelsen af høje forbrugsafgifter på vin som en hindring for afsætningen. Kommissionens tanker om indførelse af en vinafgift i de medlemsstater, hvor vin hidtil ikke har været afgiftsbelagt, vil modarbejde alle foranstaltninger til forbedring af markedsforholdene for vin. ØSU opfordrer derfor Kommissionen og Rådet til at ændre forbrugsafgiftspolitikken for vin og tilpasse den målene for reformen af vinmarkedsordningen.

2.5.7. ØSU påpeger, at der for betegnelse og præsentation af de forskellige vinkategorier i dag gælder forskellige bestemmelser på EU-plan, og at medlemsstaterne på visse felter stadig har beføjelser. Det er derfor nødvendigt at tage de mangfoldige forskellige regler, som er gældende i dag, op til revision og at fastlægge fælles retsregler for betegnelse og præsentation af samtlige vinkategorier. De gældende regler bør også revideres af hensyn til forbrugerinformation og for at tage hensyn til moderne markedsføringsmetoder. Dette gælder også for de endnu ikke vedtagne regler om tilsætningsstoffer i henhold til mærkningsdirektivet. Især bør man se nærmere på en lempelse af det hidtidige forbudsprincip (alle angivelser er forbudt, medmindre de er udtrykkeligt tilladt) ved at operere med bestemmelser som dem, der gælder for mousserende vin: udover de obligatoriske angivelser

tillades der også andre oplysninger, så længe der ikke er tale om misbrug.

2.6. Brancheorganisationer og brancheaftaler (afsnit V)

2.6.1. ØSU betragter foranstaltninger, som medfører, at vinsektoren selv får ansvaret for at tilpasse udbuddet til efterspørgslen og selv forvalter produktions-, handels- og afsætningsstrukturerne, som vigtige skridt i en dereguleringsproces, hvor subsidiaritetsprincippet inden for vinlovgivningen overholdes.

2.6.2. ØSU finder det ikke absolut nødvendigt, at reformforslaget nøje præciserer bestemmelserne for anerkendelse af disse organisationers virksomhed. I stedet bør der i grundforordningen blot vedtages en generel ordning for tilladelse af brancheaftaler. Gennemførelsesbestemmelserne bør ikke indgå i reformdebatten, men drøftes senere.

3. Ændring af forordning (EØF) nr. 822/87 (afsnit VI)

3.1. Hvis EU giver afkald på en central styring af det europæiske vinmarked, kan det hidtidige omkostningskrævende, statistiske system til registrering af udviklingen i vinpotentielt forenkles væsentligt. Det er derfor nødvendigt at forenkles den foreslåede mekanisme til vurdering af

- produktionen af de forskellige vinprodukter,
- de industrielle anvendelser af disse produkter,
- udviklingen af forbruget af vin og andre produkter, der kan fortæres i uforandret stand,
- enhver anden form for oplysninger, der er nødvendige for at forvalte markedet, for at tilskynde til de nødvendige justeringer af udbuddet samt for at tilrettelægge foranstaltninger til fremme af forbruget.

De hidtidige erfaringer med meldinger fra vinproducenterne har vist, at vurderingen er meget omkostnings- og tidskrævende. På grund af dynamikken på markederne forekommer det derfor værd at prøve at gennemføre stikprøver og paneler.

3.2. Kommissionens forslag om at forlænge forbuddet mod nyplantning hilses velkomment. Navnlig i omstillingsperioden fra en markedsforvaltning til et frit marked under den regionale vinsektors ansvar må lokale eller regionale vinarealudvidelser ikke bringe tilpasningsprocessen i fare.

3.3. Genbeplantningsretten og overførsel af genbeplantningsretten bør fortsat benyttes uindskrænket for som led i en kvalitetspolitik at få beplantet de bedste arealer i vindyrkningsområderne. Kommissionen bør ikke have mulighed for at indskrænke genbeplantnings-

retten og tilpasse vinpotentielt til markedsbehovene. Udformningen og udnyttelsen af EU's genbeplantningsret bør være et regionalt anliggende.

3.4. Klassificeringen af vinstoksorter bør foretages efter en ensartet EU-metode og overlades til regionerne.

4. Ordningen for nedlæggelse af vinarealer uden for regionalprogrammerne (afsnit VII)

Som allerede anført i bemærkningerne til afsnit I går ØSU kun ind for et frivilligt rydningsprogram uden for regionalprogrammerne. Præmien forekommer ikke at være tilstrækkelig stor til at sikre en virkelig god udnyttelse af programmet.

5. Ændring af forordning (EØF) nr. 823/87 (afsnit VIII)

ØSU understreger, at det i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet må være regionerne, der har ansvaret for at udforme hektarudbytteordningen. Derfor afvises bestemmelser, som yderligere begrænser medlemsstaternes hidtidige kompetenceområde.

6. Ændring af forordning (EØF) nr. 2048/89 (afsnit IX)

ØSU støtter foranstaltninger, som kan forbedre kontrollen og sikre en ensartet anvendelse af EU-bestemmelserne. De foreslåede programmer anses dog for at ville medføre en yderligere bureaukratisering. ØSU opfordrer til, at man undersøger mulighederne for at forenkle forskrifterne om meldinger, bogføring, ledsagedokumenter og andre vinkontrolforanstaltninger. Samarbejdet mellem de kompetente inspektionsinstanser i medlemsstaterne må hurtigst muligt forbedres.

7. Forenklet fortegnelse over vindyrkningsarealer (afsnit X)

En forenkling af fortegnelsen over vindyrkningsarealerne hører til de opgaver, der må udføres for at få gennemført en afbureaukratisering inden for EU's vinlovgivning. Uafhængigt af en forenkling af EU-lovgivningen bør det fortsat være overladt til medlemsstaterne og regionerne at udstede yderligere markedsforvaltningsbestemmelser.

8. Afsluttende bemærkninger

8.1. ØSU opfordrer Rådet til at sætte skub i drøftelserne om en reform af vinmarkedsordningen og til hurtigst muligt at få dem afsluttet. Den europæiske vinsektor har nemlig brug for pålidelige rammevilkår fremover.

8.2. Som krævet af Kommissionen må drøftelserne holdes i dialogens ånd, således at der kan nås frem til løsninger med bred opbakning. En åben konfrontation mellem vinregionerne vil i sidste instans skade samtlige vinregioner og vicens image som et kulturelt aktiv.

Bruxelles, den 22. februar 1995.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om ændring af forordning (EØF) nr. 1785/81 om den fælles markedsordning for sukker samt om ændring af forordning (EØF) nr. 1010/86 om almindelige regler for produktionsrestitutioner for visse produkter fra sukkersektoren, der anvendes i den kemiske industri⁽¹⁾

(95/C 110/10)

Rådet besluttede den 15. december 1994 under henvisning til EF-traktatens artikel 43 og 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg udpegede Charles Pelletier til hovedordfører (forretningsordenens artikel 20 og 50).

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 323. plenarforsamling af 22. og 23. februar 1995, mødet den 22. februar 1995, med et stort flertal af stemmer for, 19 imod og 7 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

INDLEDENDE BEMÆRKNINGER

ØSU beklager, at der kun har været kort tid til analyse og overvejelser, hvilket har besværliggjort udtalelsens udarbejdelse.

Det beklages også, at Rådets tidsfrist har forhindret Sektionen for Landbrug og Fiskeri i at forberede arbejdet.

1. Generelle bemærkninger

1.1. I sukker- og isoglucosesektoren er produktionskvoteordningen i forordning (EØF) nr. 1785/81 videreført flere gange for korte tidsrum. Den er for 1994/1995-produktionsåret ændret ved forordning (EØF) nr. 133/94, hvori de nærmere bestemmelser om inulins optagelse i kvote- og selvfinansieringsordningen er nedfældet. Efter denne forordnings vedtagelse er der foretaget ændringer som følge af dels traktaterne om udvidelsen med Østrig, Finland og Sverige, og dels forordning (EØF) nr. 3290/94 om gennemførelse af GATT.

1.2. Kommissionens nye forslag ændrer ikke radikalt ved de principper, som siden 1968 har været gældende for sukkerproduktionens organisering. I alt væsentligt foreslås følgende:

- a) en seksårig forlængelse af kvote- og selvfinansieringsordningen,
- b) en mekanisme til tilpasning af de garanterede kvoter, så EU kan opfylde sine eksportforpligtelser i henhold til Uruguay-rundens landbrugsaftale,

- c) en ny ordning for raffinering, så raffinaderierne sikres forsyninger, som svarer til deres traditionelle behov, og som stemmer overens med de importforpligtelser, man har påtaget sig under Uruguay-runden og over for AVS-lande,
- d) forskellige andre foranstaltninger til nedbringelse eller ophævelse af finansieringen af overførsel af »C«-sukker, national italiensk støtte samt finansiel bistand fra EUGFL til anvendelse af sukker i den kemiske industri.

Idet ØSU forbeholder sig ret til eventuelt at udarbejde supplerende dokumenter, godkender det Kommissionens forslag med forbehold af følgende bemærkninger.

2. Særlige bemærkninger

2.1. I sine tidligere udtalelser af 25. november 1992⁽²⁾ og 28. april 1993⁽³⁾ om to successive forslag til ændring af forordning (EØF) nr. 1785/81 anmodede ØSU Kommissionen om at forelægge et sukkerforordningsforslag for en længere periode. ØSU udtrykker tilfredshed med, at det nu fremlagte forslag imødekommer denne anmodning og dermed giver producenterne og forædlingsindustrien den retssikkerhed, som de har behov for, når de skal træffe afgrøde- og investeringsbeslutninger.

2.2. ØSU bemærker, at kvoteordningen og selvfinansieringsmekanismerne for den fælles sukkermarkedsordning har været retningsvisende for produktionen og har forhindret budgetproblemer, og samtidig har fordelt sukkerroeproduktionen og sukkerindustrien mellem medlemsstaterne. Dette er til gunst for beskæftigelsen og for opretholdelse og udvikling af de berørte landdistrikter, idet man herved har begrænset risikoen for produktionsflytning.

(1) EFT nr. C 377 af 31. 12. 1994, s. 18.

(2) EFT nr. C 19 af 25. 1. 1993.

(3) EFT nr. C 161 af 14. 6. 1993.

2.3. ØSU mener derfor, at denne ordning, som adskiller sig fra ordningen for andre store vegetabiliske produkter, kan videreføres i de næste seks produktionsår.

2.4. For at opfylde EU's eksportforpligtelser har Kommissionen foreslået en mekanisme til eventuel kvotenedsættelse, således at producenterne og forædlingsindustrien skal bære byrden ved disse forpligtelser.

2.5. ØSU bemærker, at Kommissionen ikke i første række har søgt at opnå øget afsætning af EF-produkterne på hele EU's område ved brug af finansielle midler, og via nye mekanismer til fremme af anvendelsen af sukker, bl.a. til non-food-brug.

2.6. ØSU godkender Kommissionens forslag til kvotetilpasningsmekanisme. Dog anmodes Rådet om at stille som betingelse, at Kommissionen forinden sætter ind med en dynamisk forvaltning af den interne afsætning og af lagrene.

2.7. Som reaktion på hyppige anmodninger fra raffinaderier og de AVS-lande, som eksporterer sukker til EF, foreslår Kommissionen en ny ordning for raffinering. ØSU kan se det fornuftige i dette forslag, som giver raffineringindustrien de forsyningsgarantier, den ikke havde før, og som giver AVS-landene nye muligheder for præferenceadgang.

2.8. Disse nye garantier indtræder imidlertid på et tidspunkt, hvor garantierne til sukkerroe- og sukkerproducenterne skal nedbringes som følge af GATT.

2.9. ØSU mener derfor, at raffineringkvoterne ikke bør overskride de niveauer, som Kommissionen foreslår.

2.10. ØSU fremhæver endvidere, at den særlige præferenceimport udelukkende bør varetages af AVS-landene.

2.11. ØSU henviser til sin udtalelse af 25. november 1992 og fremhæver, at man ved fastsættelse af særtariffen og minimumsimportpriserne for AVS-sukker skal fastholde EF-præferencen på hele EF's område for hvidt sukker og råsukker med oprindelse i EU.

2.12. ØSU henviser videre til sin udtalelse af 28. april 1993, hvor der anmodes om et klart forbud mod kvoteoverførsel mellem forskellige sødemidler (sukker, isoglucose, inulin). Forbuddet bør også gælde raffineringkvoter og overførsler mellem medlemsstaterne for at begrænse risikoen for produktionsflytninger.

2.13. ØSU mener, at overførselsmekanismen er en integrerende del af kvoteordningen. Siden 1981/1982 har den afhjulpet følgerne af udsving i den årlige høst og verdensmarkedsprissvingninger. Den imødekommer målsætningen om regulering af EF- og verdensmarkedets sukkerforsyning.

2.14. Rådet har altid delt dette synspunkt og har to gange forkastet Kommissionens restriktive forslag på dette felt. ØSU anmoder Rådet om for tredje gang at forkaste Kommissionens forslag om at ophæve finansieringen af overførsler, fordi forslaget ikke kan undgå at medføre både unødvendige forstyrrelser i den interne og eksterne sukkerafsætning og indkomstnedgang for landbrugssektoren.

2.15. ØSU godkender derimod Kommissionens forslag om finansiering af overførslen af A- og B-sukker, som bliver til C-sukker som følge af GATT-forpligtelserne.

2.16. EUGFL har hidtil finansieret produktionsrestitutterne til den kemiske industris anvendelse af sukker, stivelse og glucose med en grænse på 60 000 tons for sukker (artikel 9 i forordning (EØF) nr. 1010/86) og uden mængdebegrænsning for stivelse og glucose.

2.17. ØSU anmoder Rådet om at forkaste Kommissionens forslag om at ophæve artikel 9. Ophævelse af artiklen vil for sukkersektoren/den kemiske industri medføre en totalt diskriminerende tilbagetrækning af EUGFL og vil koste de europæiske producenter og forædlingsindustrien 25-30 millioner ECU.

2.18. Siden 1968 har sukkerroe/sukkersektoren i Italien haft tilladelse til at oppebære national tilpasningsstøtte. Kommissionen foreslår Rådet at nedsætte støtten eller ophæve den, afhængigt af regionerne.

2.19. ØSU har sine tvivl om rigtigheden af de statistikker, Kommissionen benytter som støtte for sit forslag. De officielle tal viser nemlig, at udbytteforskellen mellem de gunstigst stillede områder i Italien og EF-gennemsnittet er på 30 %.

Inden Rådet tager stilling, opfordres det derfor til at gøre sig klart, at hvis sukkerstøtten nedsættes eller ophæves, vil sukkerroearbejdet uvægerligt blive

langt mindre og beskæftigelsen i landets sukkerindustri hårdt ramt.

Bruxelles, den 22. februar 1995.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om »Europa på vej mod informationssamfundet — en handlingsplan« — Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet og til Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget

(95/C 110/11)

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 29. juli 1994 under henvisning til EF-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om den ovennævnte meddelelse.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Industri, Handel, Håndværk og Tjenesteydelser, som udpegede Roger Ramaekers til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 3. februar 1995.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 323. plenarforsamling af 22.-23. februar 1995, mødet den 23. februar 1995, med et flertal af stemmer for, 2 imod og 2 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. ØSU finder det prisværdigt, at Kommissionen ønsker at fremlægge en handlingsplan, der kan lette Europas vej mod informationssamfundet. Nærværende udtalelse fra ØSU skal betragtes som indledende, da området er i stærk udvikling, og arbejdet derfor bør videreføres. ØSU lægger vægt på, at man i forbindelse med informationssamfundets udvikling også opstiller krav vedrørende jobskabelse, miljøbeskyttelse, netadgang og andre sociale og samfundsmæssige aspekter. På det punkt er der langt igen.

1.2. ØSU tager til efterretning, at Kommissionen opfordrer den private sektor til at opfylde sin rolle som igangsætter og iværksætter konkrete tiltag, så informationssamfundet hurtigst muligt kan blive en realitet. Til gengæld skal EU tage sin del af ansvaret ved at skabe et hensigtsmæssigt lovfundament.

1.3. I denne forbindelse er det af stor betydning, at EU-lovgivningen gennemføres på samme måde og med

samme virkning overalt i Fællesskabet. Den offentlige sektor spiller her en vigtig rolle og må derfor fra starten af involveres i udviklingen af informationssamfundet.

1.4. I meddelelsen fremlægger Kommissionen en handlingsplan, der dækker fire områder:

- lovfundamentet,
- net, basistjenester, applikationer og indhold,
- sociale, samfundsmæssige og kulturelle aspekter,
- informationsvirksomhed.

1.5. ØSU erkender, at netop disse fire områder er væsentlige og skal undersøges nærmere med henblik på at tage informationssamfundets udfordring op. ØSU mener dog, at man heller ikke må forsømme de tekniske

og industrielle aspekter, der er nødvendige for, at Fællesskabet kan mestre denne teknologiske og samfundsmæssige revolution.

2. Grundlaget for udtalelsen

2.1. Bangemann-rapporten

2.1.1. Kommissionens arbejdsprogram vedrørende informationssamfundet er så omfattende, at ØSU umuligt kan analysere hvert enkelt aspekt i alle detaljer her og nu. Det må derfor først og fremmest udvælge visse spørgsmål, der på nuværende tidspunkt synes særligt vigtige.

2.1.2. Anbefalingerne til Det Europæiske Råd i rapporten »Europa og det globale informationssamfund« viser, at der er et presserende behov for foranstaltninger.

2.1.3. I rapporten slås der til lyd for klare spilleregler og nøje overholdelse af konkurrencereglerne.

2.1.4. Som et centralt punkt i rapporten foreslås det, at monopolerne afskaffes, og at infrastrukturen liberaliseres, idet forpligtelsen til at stille universelle tjenester til rådighed fordeles på alle operatører, der tilbyder offentligheden deres tjenester.

Dette forudsætter, at der skabes et nyt, stabilt og klart lovfundament, som sikrer fri konkurrence og gør det muligt for den private sektor at finansiere etableringen af informationssamfundet. (Etableringen af de trans-europæiske net forventes at koste 150 milliarder ECU over 10 år, som udelukkende skal finansieres af den private sektor, medens EU påtænker at støtte processen med 5 milliarder ECU i perioden frem til 1999.)

2.1.5. Ifølge Bangemann-rapporten vil informationssamfundets realisering imidlertid stille os over for en række udfordringer:

— på det tekniske område:

- standardisering: satellitter, radiofrekvenser, kabler, begrænsede net,
- nettenes sammenkobling og interoperabilitet;

— på det teknologiske område:

- udvikling af et system til bredbåndskommunikation og et integreret bredbåndnet i forbindelse med Euro-ISDN (tjenesteintegrerede digitalnet til overførsel af lyd og skrift, især billeder og data),
- mobilkommunikation;

— på det lovgivningsmæssige område:

- takster,
- mediekoncentration,
- konkurrence,
- konvergens mellem telekommunikation og radio-/tv-transmission,
- sikring af privatlivets fred,
- retsbeskyttelse og datasikkerhed,
- intellektuelle ejendomsrettigheder,
- udgivelsesvirksomhed.

2.1.6. Et vellykket informationssamfund forudsætter imidlertid, at der skabes en kritisk masse. Rapporten anbefaler derfor et samarbejde mellem konkurrenter og ønsker, at de kommende og eksisterende tjenester fremmes. Ude i de enkelte medlemsstater skal oplysningskampagnen først og fremmest koncentreres om muligheder og faremomenter for små og mellemstore virksomheder. Hvad borgerne angår, er det glædeligt, at Kommissionen agter at rette opmærksomheden mod den yngre generation. Imidlertid er det ØSU's opfattelse, at netop denne gruppe allerede ved, hvad det drejer sig om. Derfor bør kampagnen snarere være rettet mod befolkningen som helhed, hvilket kun vil være muligt, hvis de forskellige organisationer inddrages fuldt ud i udviklingen og evalueringen af de iværksatte politikker samt i fastlæggelsen af, hvilke faktiske behov der skal dækkes.

2.1.7. Ifølge rapporten vil en øget konkurrence alene ikke kunne skabe den kritiske masse, hvorfor det foreslås, at der skabes en »god cirkel« af udbud og efterspørgsel, der understøttes af pilotapplikationer med henblik på at tilpasse udbuddet til brugernes behov. I rapporten opereres der med ti prioriterede applikationer fordelt på to hovedgrupper:

— applikationer til privat brug i hjemmet (teleindkøb, telebank, underholdning og fritid),

— applikationer til brug for virksomheder og samfundsmæssige tjenester.

Der er tale om følgende ti applikationer: fjernarbejde, fjernundervisning, net mellem universiteter og forskningscentre, telematik-tjenester for små og mellemstore virksomheder, vejtrafikstyring, luftfartskontrol, net i sundhedssektoren, elektronisk tilbudsgivning, trans-europæiske net mellem offentlige administrationer (IDA), informationsnet i byer.

2.2. Handlingsplanen

2.2.1. Informationssamfundet vil adskille sig grundlæggende fra det nuværende samfund med hensyn til nettenes anvendelse og tjenesteudbuddet. Takket

være de nye teknologiers applikationer vil det være muligt at foretage en hvilken som helst transmission af audiovisuelle tjenester, data og telefoni med en hvilken som helst bærer: kabel, radiobølger, satellit.

Disse nye muligheder stiller os over for talrige udfordringer, som vi end ikke har fantasi til at forestille os.

2.2.2. Konvergens mellem radiokommunikationssektoren, radiospredningssektoren og udgivelsessektoren er en af informationssamfundets store udfordringer. Den tekniske mulighed for at overføre alle slags tjenester på alle bærere gør det muligt at omgås regler, der ikke måtte være tilstrækkeligt afbalancerede, og bevirker allerede nu, at de eksisterende regler er forældede.

2.3. Generelle bemærkninger

2.3.1. ØSU bifalder derfor, at Kommissionen agter at etablere et klart og stabilt lovfundament, men mener, at overgangen til informationssamfundet også kræver andre politiske foranstaltninger, navnlig inden for områder som teknologipolitik, beskæftigelsespolitik og socialpolitik.

2.3.2. Det må dog beklages, at den forelagte handlingsplan ikke giver samme præcise tilgang til alle fire områder.

2.3.3. Handlingsplanens tre bilag (bilag 1: foranstaltninger under vedtagelse; bilag 2: nye foranstaltninger under overvejelse; bilag 3: partnerskabsmuligheder) er udtryk for forskellige gradueringer af de fastlagte prioriteter.

2.3.4. ØSU finder det særligt beklageligt, at de sociale, samfundsmæssige og kulturelle aspekter kun tilgodeses inden for rammerne af de planlagte foranstaltninger og ikke allerede indgår i de foranstaltninger, der er under vedtagelse, især inden for så vigtige områder som sundhedsvæsen, grunduddannelse, miljø, erhvervsuddannelse, handicappede og filmindustrien.

3. Bemærkninger til de enkelte områder

3.1. Lovfundamentet

3.1.1. Generelt

3.1.1.1. ØSU bifalder Kommissionens forslag om at skabe et bredt lovfundament, som skal sikre fortsat ydelse af offentlig service og overholde principperne om universelle tjenester, ligelig adgang og kontinuitet med henblik på at undgå en tvedeling af samfundet. Det

noteres, at der senere vil »blive udarbejdet flere meddelelser vedrørende forskellige områder, som beskrives i det følgende«.

3.1.1.2. ØSU erkender, at det er nødvendigt at foreslå omgående tiltag, men de bør dække et så bredt spektrum som muligt, uden at man af den grund underkender de vitale emner, der kræver særlig opmærksomhed. I det øjemed ville det være nyttigt at kortlægge brugernes behov, så tjenesteleverandørerne kan tilpasse deres udbud derefter. Disse spørgsmål uddybes senere i udtalelsen.

3.1.1.3. Standardisering, sikring af privatlivets fred og intellektuelle ejendomsrettigheder er vigtige aspekter af debatten om informationssamfundet. EU's målsætning må dog snarere være at lægge kursen end at udvikle projekter direkte, og i den forbindelse skal der tages hensyn til efterspørgslen på markedet og de teknologiske og økonomiske realiteter.

3.1.1.4. I den forbindelse skal det understreges, at det er vanskeligt for ØSU at behandle de foreslåede områder uden at råde over formålstjenlige og nødvendige oplysninger. ØSU henviser imidlertid til sine tidligere udtalelser om de forskellige områder og bemærker, at ØSU er/bliver hørt om visse områder, f.eks. »Opfølgning af høringen i forbindelse med grønbogen 'Pluralisme og koncentration i medierne i det indre marked — vurdering af behovet for et EF-initiativ'» (KOM(94) 353 endelig udg.).

3.1.1.5. ØSU vil altså først kunne afgive detaljerede udtalelser, efterhånden som de bebudede meddelelser offentliggøres.

3.1.1.6. ØSU kan imidlertid ikke tilslutte sig Kommissionens prioritering af de forskellige lovgivningsområder.

3.1.2. Grønbogen om infrastrukturliberalisering (KOM(94) 440 endelig udg.)

3.1.2.1. Med henblik på at skabe et lovfundament, der fremmer et konkurrencebaseret miljø, således som det anbefales i Bangemann-rapporten, foreslår Kommissionen, at der skabes konsensus om princippet om fuldstændig liberalisering af infrastrukturer i telekommunikationssektoren. Med det mål for øje har Kommissionen fremlagt en grønbog om infrastrukturliberalisering, som danner grundlag for en bred høring. Denne grønbog er opdelt i to dele, og anden del blev først fremlagt i begyndelsen af 1995.

3.1.2.2. I første del præsenteres en række grundlæggende principper og en tidsplan.

Det generelle princip: »Når en teletjeneste allerede er liberaliseret, bør der være mulighed for frit at vælge den underliggende infrastruktur, som anvendes til fremføring af tjenesten⁽¹⁾«.

I grønbogen hedder det: «... det bedste miljø ... er et åbent, konkurrencebaseret marked ... Hvis man liberaliserer markedet ..., kan det udløse indtægter, som er uundværlige som grundlag for de omfattende private investeringer, der er nødvendige ... Dermed slipper regeringerne for en alvorlig politisk og økonomisk hæmsko og får dermed mulighed for nye indtægter, som kan investeres i sundheds-, uddannelses- og kultursektoren».

3.1.2.3. I grønbogen foreslås det derfor, at man omgående afskaffer restriktionerne for anvendelse af selv- eller tredjepartsejet infrastruktur til følgende formål:

- fremføring af satellitkommunikationstjenester,
- tilrådighedsstillelse af alle typer jordbaserede teletjenester, som allerede er liberaliserede (herunder også anvendelse af kabel-tv-infrastruktur til dette formål),
- tilrådighedsstillelse af forbindelser, herunder mikrobølgeforbindelser, inden for mobilnet med henblik på fremføring af mobilkommunikation.

3.1.2.4. Grønbogens anden del omhandler:

- kriterier for udstedelse af tilladelser,
- universel tjeneste og det almene tjenesteudbud generelt,
- sammenkoblingsregler,
- gældende restriktioner for teleorganisationer,
- adgangssikring,
- den sociale dimension og beskæftigelsesområdet,
- konvergens mellem telekommunikation og radio-/tv-transmission og udgivelsesvirksomhed.

3.1.2.5. Ifølge den tidsplan, der foreslås i grønbogen (første del, side 41), skal de alternative infrastrukturer liberaliseres allerede fra 1995, selv om de planlagte høringer endnu ikke har fundet sted. Det virker paradoksalt, at man først fastsætter en tidsplan og derefter tager de grundlæggende spørgsmål op. I perioden indtil 1. januar 1998 bør der sættes kraftigt ind på at løse de mere principielle spørgsmål, så man ved den faktiske iværksættelse af markedsliberaliseringen i 1998 kan

holde fingeren på pulsen og imødegå eventuelle negative samfundsmæssige konsekvenser.

Denne fremgangsmåde kan ikke blåstemmes af ØSU, uden at der fremlægges en analyse af foranstaltningens socio-økonomiske konsekvenser og redegøres for de mekanismer, der skal sikre og udvikle den universelle tjeneste, når denne er blevet fordelt, så man kan undgå en opsplitning af samfundet. Vilkårene for adgang til den universelle tjeneste er altafgørende og skal uden undtagelse sikres overalt i EU. Det skal også understreges, at markedet for universelle tjenester kan vise sig at være meget stort og få gavnlige følger virkninger for telekommunikationsindustrien og -sektoren i almindelighed. ØSU konstaterer, at Ministerrådet på mødet den 17. november 1994 ikke kunne gå ind for, at de alternative infrastrukturer skulle liberaliseres før den 1. januar 1998. På den baggrund er det beklageligt, at Kommissionen den 21. december 1994 vedtog et udkast til direktiv om liberalisering af infrastrukturer til kabeldistribution pr. 1. januar 1996. Kommissionens initiativ til at anvende traktatens artikel 90 under disse omstændigheder er et farligt præcedenstilfælde, som kan true den demokratiske beslutningsproces på europæisk plan. Dette initiativ griber ind i spillereglerne på tidsplanet, og dermed også i industristrategien.

3.1.2.6. I tilknytning til grønbogens behandling af spørgsmål vedrørende infrastrukturerens liberalisering erindrer ØSU om, at det i sin udtalelse om udkastet til Kommissionens direktiv om ændring af direktiverne 88/301/EØF og 90/388/EØF med hensyn til satellitkommunikation⁽²⁾ (SEK(93) 1891 endelig udg.) bekræftede, at det bør »være et overordnet mål at definere universaltjenesten og fastlægge dens omfang, udformning og finansiering, før der foretages en fuldstændig liberalisering inden for taletelefoni«, således som ØSU havde anført det i sin udtalelse om situationen i teletjenestesektoren⁽³⁾ (KOM(93) 159 endelig udg.).

3.1.2.7. ØSU må konstatere, at der i første del af grønbogen nok foreslås en generel liberalisering i 1995 af tjenesteydelserne med undtagelse af taletelefoni, men at det alligevel er hensigten at liberalisere taletelefonitjenester (herunder alternativ infrastruktur) til virksomhedsnet og lukkede brugergrupper.

3.1.2.8. Efter ØSU's mening kan man ikke med rimelighed anvende den foreslåede tidsplan for infrastrukturliberaliseringen uden at have fastlagt begrebet

⁽¹⁾ O.a.: I den franske udgave indledes princippet med »Når først den påkrævede lovsikring er tilvejebragt, og en teletjeneste ...«.

⁽²⁾ EFT nr. C 127 af 7. 5. 1994.

⁽³⁾ EFT nr. C 34 af 2. 2. 1994.

universel tjeneste, begrundelsen herfor, konsekvenserne, sikringsmekanismerne, udviklingen og finansieringen.

3.1.2.9. ØSU tilslutter sig de foranstaltninger, Kommissionen agter at træffe med henblik på at fastlægge et klart og stabilt lovfundament, men må insistere på, at der ikke tages skridt til at åbne konkurrencen, før lovrammen er vedtaget, især hvad angår konkurrence, mediekoncentration, sikring af privatlivets fred, intellektuelle ejendomsrettigheder, databeskyttelse og finansieringen af en universel tjeneste, som på forhånd er nøje afgrænset og omfatter en så bred vifte som muligt af avancerede telekommunikationstjenester. ØSU påpeger, at begrebet universel tjeneste er af grundlæggende betydning. Det er denne tjeneste, der er afgørende for de europæiske borgeres muligheder for at få adgang til de nye informations- og kommunikationstjenester. Hvor rigt informations- og kommunikationsudbuddet bliver, vil afhænge af afgrænsningen af den universelle tjeneste, som vil være afgørende for, om social udstødelse kan undgås.

3.1.3. Konvergens mellem telekommunikation og radio-/tv-transmission og udgivelsesvirksomhed

3.1.3.1. ØSU er sig bevidst, at de nye teknologier vil medføre store omvæltninger, navnlig på det audiovisuelle område, og bifalder, at Kommissionen agter at revidere direktivet fra 1989 om »Fjernsyn uden grænser«.

Det er dog nødvendigt at anskue visse audiovisuelle produkter ud fra deres kulturelle værdi, idet der samtidig tages højde for konvergens mellem telekommunikation, radio-/tv-transmission og udgivelsesvirksomhed.

3.1.3.2. ØSU understreger, at det er nødvendigt at bevare og definere de universelle tjenester inden for rammerne af et åbent, konvergent marked.

3.1.3.3. Det er bestemt ikke givet, at fjernsyn, herunder specielt PC-integrerende interaktivt fjernsyn, vil blive borgernes primære indfaldsvej til informationssamfundet, og dette spørgsmål må undersøges nærmere.

3.1.3.4. Det er derfor nødvendigt at sikre sig en lovgivningsramme, som gør det muligt at regulere de nye, foreslåede tjenester og samtidig afgrænse de forskellige basistjenester af almen interesse.

3.1.3.5. Det drejer sig især om at tilvejebringe mekanismer, der gør det muligt at tilgodese etiske principper som f.eks.:

- beskyttelse af børn og unge,
- individets værdighed,

— privatlivet,

— pluralismen.

3.1.3.6. På det audiovisuelle område er det vigtigt at regulere spørgsmålet om medieejerskab. ØSU bringer i erindring, at det i sin udtalelse CES 1000/94 af 14. september 1994 fremsatte en række bemærkninger og svar til de spørgsmål, der blev stillet i grønbogen om strategiske muligheder for at styrke programindustrien i forlængelse af Den Europæiske Unions audiovisuelle politik (KOM(94) 96 endelig udg.).

ØSU udtalte følgende: »Da Kommissionen i sin grønbog kun har for øje at sikre et velfungerende indre marked og påberåber sig, at 'den generelle tendens inden for servicesektoren går ... i retning mod en liberalisering og en deregulering set i et globalt perspektiv', undlader den bevidst at redegøre for mulige samfundspolitiske konsekvenser af en utøjlet konkurrence på det audiovisuelle område.«

»En ubegrænset konkurrence ville uden tvivl føre til, at enkelte, oftest ikke-europæiske mediekoncerner ville beherske markedet, hvormed den kulturelle identitet ville være truet.«

»På både nationalt og europæisk plan kan mangfoldigheden i de forskellige former for tjenester fremmes ved at sikre den nødvendige begrænsning af koncentrationsprocessen og ved at træffe konkrete, fremmende foranstaltninger.«

3.1.3.7. ØSU peger endvidere på, at det i samme udtalelse advarede mod den form for ydelse af støtte til skabelse, produktion, distribution og drift, Kommissionen foreslog i sin grønbog: »Det ville være både farligt og forhastet at konkludere, at fremme af virksomhedernes samlede aktiviteter ville sætte gang i en samlet vækst. ... at bredsåning i forbindelse med fremmende foranstaltninger ikke er tilnærmelsesvist så effektiv som målrettet podning ved finansiering af enkeltprojekter.«

3.1.3.8. I forbindelse med revisionen af lovfundamentet ønsker ØSU, at Kommissionen er særlig opmærksom på de nye tjenester og på de allerede eksisterende tjenester, som må forventes at udvikle sig stærkt med de nye teknologier. Med dette for øje er det særdeles vigtigt at undersøge, hvilke regler der bør anvendes, især på telekøb, så forbrugernes rettigheder kan beskyttes, og konkurrencekravene tilgodeses.

3.1.3.9. Spørgsmålene vedrørende intellektuelle ejendomsrettigheder, sikring af privatlivets fred, databeskyttelse, retsbeskyttelse og sikkerhed fortjener udelt opmærksomhed, og ØSU ønsker at blive hørt, så snart arbejdet hermed er tilstrækkeligt fremskredent.

3.2. Net, basistjenester, applikationer og indhold

3.2.1. Kommissionen fremhæver den ledende rolle, den private sektor kommer til at spille i realiseringen af informationssamfundet, og understreger videre, at applikationer inden for tværeuropæiske net og på det audiovisuelle område kommer til at spille en væsentlig rolle for informationssamfundets udvikling og gennemførelse.

3.2.1.1. Efter ØSU's mening må man være agtpågivende og påse, at andre aktører end den private sektor kommer til at spille en rolle i udviklingen af informationssamfundet. Det er klart påkrævet, at den offentlige sektor kan bidrage til den kulturelle og uddannelsesmæssige udvikling. Det ville ikke være hensigtsmæssigt at overlade udviklingen af disse områder til den private sektor alene.

3.2.2. Nettene

3.2.2.1. Euro-ISDN

3.2.2.1.1. ØSU henviser til sin udtalelse om det tjenesteintegrerede digitalnet (ISDN)⁽¹⁾ og skal på ny understrege:

- at Kommissionen også bør præcisere nærmere, hvad henholdsvis standarder og licenser dækker over,
- at begrebet basistjenester bør beskrives nærmere,
- at medlemsstaterne bør nå frem til en aftale om en præcis definition af udtrykkene enhedsnet, basistjenester og multimedieterminal.

3.2.2.1.2. Disse spørgsmål præciseres imidlertid ikke i handlingsplanen. Kommissionen oplyser, at den »vil tage initiativ til et 'europæisk forum for basistjenester', hvis formål skal være at øge samarbejdet om fælles tjenester og funktionsspecifikationer og om, hvornår de skal indføres«.

3.2.2.1.3. ØSU erindrer om, at det allerede i nævnte udtalelse var »foruroliget over den forsinkede indførelse af harmoniserede ISDN-tjenester«.

3.2.2.2. Mobilkommunikation

ØSU tager til efterretning, at Kommissionen vil forelægge en rapport om resultaterne af høringsrunden i forbindelse med grønbogen, hvori det foreslås, at mobilkommunikationssektoren liberaliseres yderligere.

I afventning af Kommissionens rapport henviser ØSU til sin udtalelse CES 1007/94 af 14.-15. september 1994.

3.2.2.2.1. Det skal i den forbindelse fremhæves, at ØSU hilste grønbogen velkommen og lykønskede Kommissionen med dens klare forslag til den videre udvikling af sektoren. ØSU fandt det dog nødvendigt, at Kommissionen så nærmere på følgende spørgsmål:

- licensprocedurer,
- tjenesteydelser,
- sammenkobling,
- infrastruktur,
- radiofrekvenser,
- nummerering,
- fair konkurrence,
- databeskyttelse,
- sundhed, fysisk sikkerhed og miljø,
- økonomiske og sociale spørgsmål.

3.2.2.3. Satellitkommunikation

ØSU afventer resultaterne af udformningen af de faser, Kommissionen nævner i sin handlingsplan, og fremlæggelsen af den samlede oversigt. ØSU henviser til sine udtalelser om udkastet til Kommissionens direktiv om ændring af direktiverne 88/301/EØF og 90/388/EØF med hensyn til satellitkommunikation⁽²⁾ og om Kommissionens forslag om satellitlicenser⁽³⁾.

3.2.3. Basistjenester, applikationer og indhold

3.2.3.1. I forbindelse med den påkrævede definition af begrebet »universel tjeneste« vil det efter ØSU's mening være nødvendigt at sikre en sammenhæng mellem begreberne »basistjeneste« og »universel tjeneste«. Det betyder, at sidstnævnte skal være dynamisk og følge den teknologiske udvikling.

3.2.3.2. Den gennemgribende ændring af hele samfundet, der omtales i Bangemann-rapporten, stiller krav om, at man kortlægger alle de applikationsområder, der foreslås i rapporten, og deres fremtidige udvikling.

3.2.3.3. Den politik, Kommissionen går ind for i handlingsplanen, og de forskelle, der er i de enkelte

(1) EFT nr. C 52 af 19. 2. 1994.

(2) EFT nr. C 127 af 7. 5. 1994.

(3) EFT nr. C 295 af 22. 10. 1994.

områdets udviklingstrin, rejser en række spørgsmål vedrørende informationsfundets snarlige indtræden.

3.2.3.4. De forsinkelser og vanskeligheder, der præger udviklingen af Euro-ISDN og IDA-programmet⁽¹⁾, vækker bekymring med hensyn til de applikationsformer, der må ventes i fremtiden.

3.2.3.5. Det Europæiske Råd på Korfu erklærede sig indforstået med de applikationsområder, Bangemann-gruppen foreslog: fjernarbejde, fjernundervisning, net mellem universiteter og forskningscentre, telematik tjenester for SMV, vejtrafikstyring, luftfartskontrol, netværk i sundhedssektoren, transeuropæiske net mellem offentlige administrationer, elektronisk tilbudsgivning og informationsnet i byer.

På den baggrund foreslår Kommissionen, at forskningsprojekter og forsøgsapplikationer flyttes væk fra laboratorierne og ud i den virkelige verden med henblik på at skabe nye markeder og jobmuligheder.

3.2.3.6. ØSU konstaterer, at fjernarbejde, fjernundervisning, forskningsnet og netværk i sundhedssektoren vil blive drøftet med henblik på at identificere behovene og evaluere omkostningerne, før der foretages »forsøg i marken«.

På områder som telematik tjenester for små og mellemstore virksomheder, transporttelematik, transeuropæiske net mellem offentlige administrationer (IDA) og elektronisk tilbudsgivning skulle man allerede være langt fremme.

ØSU henleder opmærksomheden på de risici, der er forbundet med en sådan fremgangsmåde, idet det først og fremmest er tjenesteleverandørerne, der skal tilbyde brugerne en vifte af tjenester efter at have identificeret behovene. Man må således foretage undersøgelser blandt brugerne, så man undgår at skabe kunstige behov, der ikke svarer til brugernes ønsker.

ØSU peger på den usikre markedssituation, problemet med identificering af de reelle behov og nødvendigheden af at udvikle net, som kan opfylde behovene. Dette indebærer, at der må udvikles tjenester, som svarer til offentlighedens interesser, på grundlag af en dialog med producenterne, tjenesteleverandørerne og brugerne.

3.2.3.7. ØSU støtter Kommissionens initiativer, men frygter, at udviklingen af de førstnævnte områder næppe vil skride særligt hurtigt frem i betragtning af de forsinkelser, der er i udviklingen af Euro-ISDN.

3.2.3.8. ØSU sætter derfor spørgsmålstejn ved, om visse af de foreslåede foranstaltninger nu også haster så

meget, og gør Kommissionen opmærksom på, at det er farligt at fremskynde nogle processer, når andre udvikler sig meget langsomt.

3.2.3.9. De erfaringer, der er gjort med applikationer, som må formodes at udvikle sig hurtigt, relaterer til konvergensen mellem det audiovisuelle område, telekommunikation og udgivelsesvirksomhed.

De tjenester, hvor der er udsigt til en hurtig udvikling, er nok især telekøb og »pay per view« (hvor det tilbydes »seeren« at betale for sine programmer efter taxameterprincippet. Han betaler altså for at se de udsendelser, han selv vælger i et programkatalog). ØSU henstiller, at Kommissionen undersøger dette emne nøje. Denne type tjenester havde ganske vist en vis succes, da de blev lanceret i USA, men nu kæmper de med voldsomme problemer.

3.2.3.10. ØSU henleder Kommissionens opmærksomhed på, at politikken for åbning af infrastrukturer nødvendigvis skal baseres på den faktiske udvikling og de faktiske behov, uden at basistjenesterne og den universelle tjeneste dermed bringes i fare.

3.2.3.11. ØSU erkender, at det er nødvendigt at skabe en kritisk masse, som gør det muligt at realisere informationsfundet, men mener, at dette mål ikke må opfyldes på bekostning af de af de på Korfu vedtagne områder, der er af almen interesse. Det gælder om at finde frem til mekanismer, som kan hindre, at den private sektors finansiering kun rettes mod rent kommercielle applikationer, der er umiddelbart rentable.

3.3. Sociale, samfundsmæssige og kulturelle forhold

3.3.1. Informationsfundets opståen indebærer visse risici, som omtales i Bangemann-rapporten og erkendes af Kommissionen, f.eks. risikoen for et tvedelt samfund.

3.3.2. Kommissionen foreslår, at der træffes foranstaltninger, der kan modvirke uønskede virkninger af de forandringer, informationsfundet medfører, og sikre afgørende sociale principper såsom den universelle tjeneste.

3.3.3. ØSU insisterer på dette grundlæggende aspekt og understreger på ny, at det er nødvendigt at definere begrebet universel tjeneste og indføre mekanismer til beskyttelse og udvikling heraf i hele Fællesskabet.

3.3.4. Kommissionen agter at nedsætte en ekspertgruppe på højt niveau, som skal rådgive om prioriteringen af problemerne.

(1) IDA = tværeuropæiske telematiknet mellem offentlige administrationer.

Følgende emner kommer i første række:

- beskæftigelse og arbejdsmiljø,
- samfundsmæssige forhold,
- kulturelle forhold,
- sproglige forhold.

3.3.5. ØSU finder det glædeligt, at Kommissionen vil undersøge informationssamfundets sociale virkninger. Det er dog beklageligt, at dette arbejde ikke har fået samme høje prioritet som andre aspekter, f.eks. infrastrukturens liberalisering. ØSU opfordrer Kommissionen til at være mere opmærksom på behandlingen af de sociale og beskæftigelsesmæssige problemer og til at prioritere dem højt, idet der gennemføres målrettede undersøgelser. Resultaterne af disse undersøgelser skal inddrages i den sociale dialog om struktureringen af overgangen til informationssamfundet.

3.4. *Beskæftigelse og arbejdsmiljø*

3.4.1. ØSU tillader sig at henvise til sin udtalelse CES 1007/94 af 14.-15. september 1994 om grønbogen om mobilkommunikation, hvori det understregede, at det ville være meget velkomment, »om Rådet og Kommissionen ville tage initiativer, som ikke blot havde til formål at harmonisere og liberalisere tjenesteydelser, men også at undersøge de økonomiske virkninger og konsekvenser af disse beslutninger... Det er nødvendigt med en indgående undersøgelse af de økonomiske og sociale konsekvenser for hele telekommunikationssektoren, inden disse initiativer konkretiseres«.

3.4.2. ØSU afventer den rapport, Kommissionen agter at udarbejde i den nærmeste fremtid om beskæftigelsen og de videre sociale følger af udviklingen af »den fleksible virksomhed«. Det er imidlertid meget vigtigt at undersøge beskæftigelseseffekten i samfundet som helhed og ikke blot i de virksomheder, der vil gøre brug af »fjernarbejde«. Det drejer sig om at vurdere liberaliseringens beskæftigelsesvirkninger generelt, ikke blot med hensyn til skabelse af nye arbejdspladser, men også tab af eksisterende arbejdspladser i virksomhederne. Man skal også tage højde for den indvirkning, de nye teknologier vil få på andre sektorer end telekommunikation, f.eks. distributionssektoren, og de konsekvenser, telekøb vil få for beskæftigelsen i denne sektor.

3.5. *Samfundsmæssige forhold*

3.5.1. Kommissionen fremhæver de vidtgående ændringer, der må ventes i dagligdagen og fritiden, forbedringen af kvaliteten af uddannelses- og sundheds-

væsenet og udviklingen af nye former for by- og landområder. Den nye teknologiske hastige fremmarch kan imidlertid også føre udstødelse og isolation med sig.

3.5.2. ØSU bemærker, at Kommissionen lægger vægten på dagligdagen og fritiden. Denne indfaldsvinkel bestyrker de analyser, der skønner, at informationssamfundet vil indtræde i flere etaper. Den første etape skulle være skabelsen af en kritisk masse for efterspørgsel efter individuelle tjenester. Først når denne kritiske masse er nået, vil der være mulighed for mere ambitiøse projekter af almen interesse (telematiske tjenester i sundhedssektoren, trafikstyring ...).

3.5.3. ØSU er foruroliget over denne indfaldsvinkel og frygter, at der opstår et samfund i flere tempi. Kommissionen bemærker følgende: »den nye teknologiske hastige fremmarch kan dog også føre udstødelse og isolation med sig«. Denne risiko er kun reelt til stede, hvis der lægges vægt på indførelse af individuelle tjenester og fritidsaspektet. En fremskyndet indførelse af nye teknologier inden for tjenester af almen interesse skulle vel næppe kunne medføre udstødelse.

På den baggrund er det tvungende nødvendigt at give begrebet universel tjeneste og dets udvikling højeste prioritet.

3.6. *Kulturelle forhold*

3.6.1. Kommende forslag fra Kommissionen vil gå ud på at gøre den audiovisuelle politik til et afgørende element i en »indholdsstrategi« i forbindelse med informationssamfundets realisering.

Europæiske kulturgoder skal fremmes under hensyntagen til godernes kulturelle egenart.

3.6.2. I det øjemed pointerer ØSU, at det er nødvendigt at tilvejebringe et lovfundament, som tager højde for konvergens mellem radio-/tv-transmission og telekommunikation. Det vil være særligt vigtigt at fastsætte regler, der tilgodeser databehandlingens etiske aspekter.

3.6.3. Muligheden for at overføre informationer med en hvilken som helst bærer og mangedoblingen af informationskilder til brugerne stiller krav om, at man udvikler og fastlægger mekanismer til anvendelse af etiske regler med henblik på at undgå risici for manipulation eller misinformation. Det er nødvendigt at fremme den øgede ytringsfrihed, som de nye teknologier skulle

skabe, samtidig med at der lægges vægt på de forskellige aktørers ansvar.

3.6.4. Informationssamfundet byder på nye muligheder for at lette udbredelsen af Europas kulturelle værdier, som bør gå hånd i hånd med et program, der letter adgangen til de kulturelle goder og definerer basistjenesterne på det audiovisuelle område.

3.6.5. Dette indebærer bl.a., at der må tilbydes tjenester inden for uddannelse og undervisning, men også at der må sikres en samlet vifte af tjenester til alle brugere. Hvis man anlægger en udviklingsorienteret indfaldsvinkel til den universelle tjeneste, kunne denne udvides til at omfatte basistjenester på det audiovisuelle område.

3.6.6. ØSU henviser til sin udtalelse CES 1000/94 af 14. september 1994 om grønbogen om den audiovisuelle politik, hvor det beklagede at måtte »konstatere, at det har talt for døve øren, når det gennem de senere år har fremlagt sine mange overvejelser om og forslag til udvikling af fremtidsperspektiverne for en demokratisk, europæisk mediekultur.«

Lige som ØSU stadig nærer bekymringer med hensyn til mediekoncentrationen, frygter det, at politikken for støtte til den audiovisuelle produktion vil begrænse sig til at støtte producenterne i forhold til deres succes og distributørerne i forhold til deres garantier.

3.7. Sproglige forhold

3.7.1. Kommissionen vil udsende en meddelelse med henblik på at afklare, hvordan sprogsprogsproblemerne i Europa kan tages op, og hvordan den nye sprogingdustri kan stimuleres.

3.7.2. ØSU afventer Kommissionens meddelelse, men pointerer, at spørgsmålet må undersøges til bunds. ØSU understreger, at det muligvis ville være hensigtsmæssigt at fremme spredningen af informationer på europæisk niveau i hele Fællesskabets område.

3.8. Informationsvirksomhed

3.8.1. ØSU støtter det informationsformidlingsprogram, Kommissionen foreslår.

Det ønsker dog, at programmet gennemføres på et klart og gennemsigtigt grundlag af hensyn til brugerne, at det informerer om de risici og muligheder, der er knyttet til informationssamfundet, og at det fremhæver, hvor vigtige de nye informations- og kommunikationstjenester er, når det drejer sig om at få de økonomiske, sociale og økologiske problemer under kontrol.

3.8.2. Dette forudsætter et klart og stabilt lovfundament, anerkendte standarder og tjenester af almen interesse.

ØSU mener, at der her er tale om én af hjørnestenene i informationssamfundet, som skal realiseres i samråd med alle offentlige og private tjenesteudbydere. Det er altafgørende, at de organisationer m.v., der har til formål at uddanne og informere offentligheden, inddrages, så samfundet som helhed kan få indsigt i de nye muligheder.

Kun med et bredt samråd og et samarbejde mellem alle økonomiske og sociale aktører vil det være muligt at styre informationssamfundet uden om risikoen for social tvedeling.

4. Konklusioner vedrørende de vigtigste aspekter

4.1. På baggrund af konvergensen mellem de audiovisuelle telesektorer, telekommunikation og udgivelsesvirksomhed bør spørgsmålet om mediekoncentration lovreguleres, før der tages skridt til yderligere liberalisering.

4.2. Det foreslåede program for liberalisering af tjenester og infrastrukturer skal gøres afhængigt af visse forudsætninger, der skal bygge på:

- tilvejebringelse af et klart og stabilt lovfundament, især vedrørende:
 - mediekoncentration og -ejerskab,
 - definition og sikring af den universelle tjeneste,
 - sikring af privatlivets fred,
 - intellektuelle ejendomsrettigheder,
 - retsbeskyttelse og sikkerhed,
 - audiovisuelt:
 - etik,
 - information,
 - kultur,
 - standardisering, interoperabilitet,
 - takster (udligning, krydssubsidier),
- harmonisering og udvikling af Euro-ISDN, et integreret bredbåndsnet og IDA for ikke at bremse udviklingen af applikationer, herunder ikke mindst applikationer af almen interesse.

4.3. ØSU mener, at de analyser af mulige sociale og økonomiske risici og udfordringer i forbindelse med informations-samfundets etablering, som Kommissionen anser for påkrævede, omgående må iværksættes, ligesom man straks må fastlægge foranstaltninger for at undgå og begrænse disse risici. ØSU kræver således følgende:

- omgående nedsættelse af en ekspertgruppe under inddragelse af alle økonomiske og sociale aktører,
- gennemførelse af undersøgelser med henblik på at vurdere investeringsbehovet og beskæftigelseffekten i forbindelse med etablering og drift af informationsmotorveje og nye tjenester,
- gennemførelse af undersøgelser vedrørende de struktur- og beskæftigelsesvirkninger, der er forbundet med driften af nye informations- og kommunikationstjenester, idet der tages særlig hensyn til nye anvendelsesmuligheder i pengeinstitutter, handels- og postordrefirmaer, rejsebureauer og transportvirksomheder samt virksomheder i mediesektoren,
- udvikling og afprøvning af udformnings- og beskyttelsesregler i forbindelse med de regionale pilotprojekter.

4.4. Undersøgelsesresultaterne og projekterfaringerne skal gøres tilgængelige for offentligheden og udnyttes til udformning af yderligere foranstaltninger, som kan fremme overgangen til informations-samfundet. Før der træffes endelig beslutning om sådanne foranstaltninger, skal resultaterne og erfaringerne forelægges alle økonomiske og sociale aktører samt EU's institutioner til udtalelse.

4.5. Samtidig med at man kortlægger de sociale konsekvenser af de nye teknologier, bør man også gennemføre behovsanalyser for at sikre, at informations-samfundet opfylder faktiske behov i det europæiske samfund og ikke begrænses til et udbud af tjenester, der er umiddelbart økonomisk rentable.

4.6. Der bør fastlægges en præcis tidsplan for drøftelsen af disse spørgsmål forud for de datoer, der foreslås for liberalisering af alle tjenester, og datoerne bør ændres under hensyntagen til behovet for undersøgelser af de sociale konsekvenser.

4.7. Da de igangværende ændringer er forbundet med stor usikkerhed, må man give medlemsstaterne og de private virksomheder den fornødne tid til at overveje situationen og eventuelt acceptere, at der oprettes et demokratisk styringsorgan på fællesskabsniveau. ØSU understreger, at det ud fra en demokratisk betragtning kunne spille en rolle i forhold til dette organ.

4.8. ØSU pointerer, at medlemsstaterne skal sørge for, at Rådets fælles beslutninger, f.eks. i form af direktiver eller forordninger, gennemføres rettidigt på nationalt plan og derefter håndhæves effektivt.

4.9. Det er afgørende for en tidssvarende udvikling på det økonomiske og sociale område i Europa, at vejen til informations-samfundet udformes hensigtsmæssigt. Informations-samfundet er medbestemmende for sikringen og styrkelsen af de europæiske virksomheders innovationsevne, for den fremtidige produktion og beskæftigelse samt den videre udvikling af arbejds- og levevilkårene. Efter ØSU's opfattelse må følgende påses:

1) Tilpasningen af virksomhedsstrukturer og kvalifikationskrav skal fremmes gennem foranstaltninger inden for rammerne af industri-, forsknings-, teknologi- og uddannelsespolitikken. Foranstaltninger under det igangværende 4. rammeprogram og struktur-fondenes støtteprogrammer (navnlig under mål nr. 4) skal direkte tage sigte på at løse problemerne.

2) Ved etablering og drift af nye kommunikations- og informationsnet (informationsmotorveje) må man ikke nøjes med at anlægge en teknisk og økonomisk synsvinkel. Man skal også:

- sikre borgerne en grundlæggende informationsforsyning og ikke-diskriminerende adgang til de nye systemer og tjenester,

- sikre tilstrækkeligt alsidige informationer,

- sikre en særlig beskyttelse af kulturelle og demokratiske værdier,

- sikre beskyttelsen af personoplysninger og databeskyttelsen og udelukke misbrug af økonomiske magtpositioner til politiske formål.

Det ville derfor være hensigtsmæssigt at fastlægge »færdselsregler« for informationsmotorveje. Det forudsætter, at man sikrer en informations- og kommunikationsteknisk basistjeneste, som åbner adgangsmuligheder for alle borgere.

3) Man må lette vejen frem mod fremtidens informations-samfund ved at skabe et nyt efterspørgselspotentiale, idet man udvikler og driver nye informations- og kommunikationstekniske systemer og tjenester, som modsvarer samfundsmæssige interesser og bidrager til opfyldelse af målsætninger inden for arbejdsmarkeds-, beskæftigelses-, social- og miljøpolitikken.

- 4) Udbygningen af kommunikations- og informationsinfrastrukturen inden for rammerne af lokale pilotprojekter giver mulighed for at sætte kimene til en ansvarsbevidst økonomisk og samfundsmæssig udvikling, og denne mulighed må udnyttes. Med henblik på at udarbejde og afprøve de påkrævede, socialt bæredygtige færdselsregler for nye net og tjenester og at fremme erhvervs- og videreuddannelse i anvendelse af nye informations- og kommunikationstekniske apparaturer, systemer og tjenester er det nødvendigt, at alle økonomiske og sociale aktører inddrages i udformningen af vejen til informations-samfundet inden for rammerne af en social dialog.
- 5) Der skal tages højde for informationsrådets internationalisering. ØSU pointerer derfor, at det er

nødvendigt at tilvejebringe klare og stabile regler, som muliggør en informationsudveksling på verdensplan, samtidig med at man tilgodeser kravene om loyal konkurrence samt beskyttelse af privatlivets fred, af datasystemer og af intellektuelle ejendomsrettigheder.

4.10. ØSU henstiller på det kraftigste, at man målrettet og hurtigt iværksætter de undersøgelser og høringer, der anbefales i denne udtalelse, idet der tages behørigt hensyn til ovenstående prioriteter, så Unionen på passende vis og rettidigt kan engagere sig i udviklingen af informationssamfundet, som allerede er indledt.

Bruxelles, den 23. februar 1995.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Verdenstopmødet om social udvikling (København den 6.-12. marts 1995)

(95/C 110/12)

Den 24. november 1994 besluttede Det Økonomiske og Sociale Udvalg under henvisning til forretningsordenens artikel 23, stk. 3, at udarbejde en udtalelse om Verdenstopmødet om social udvikling.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for EF's Eksterne Forbindelser, Handels- og Udviklingspolitik, som udpegede Thomas Etty til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 9. februar 1995.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 323. plenarforsamling af 22.-23. februar 1995, mødet den 22. februar 1995, med et flertal af stemmer for, 20 stemmer imod og 8 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

GENERELLE BEMÆRKNINGER

1. ØSU konstaterer med tilfredshed, at De Forenede Nationer (FN) har taget initiativ til at afholde et verdenstopmøde om social udvikling i næste måned i København, og håber, at det bliver en begivenhed af historisk betydning. ØSU finder det rigtigt, at FN — på et tidspunkt, hvor organisationen ellers engagerer sig mere og mere i fredsbevarende foranstaltninger — retter sin opmærksomhed mod de sociale problemer og dermed på ny aktualiserer den tanke, der kom til udtryk i Den Internationale Arbejdsorganisations charter for 75 år siden og blev bekræftet for 50 år siden i FN-Pagten, nemlig at der ikke kan herske fred i en verden, hvor stor social uretfærdighed tolereres. Topmødet i København skal således tjene til at understrege det princip, at »en universel og varig fred forudsætter social retfærdighed« (præambelen til ILO's statut, 1919). Dette princip bekræftes højtideligt i FN's charter, hvor organisationens stiftere — »De Forenede Nationers folk« — erklærer sig besluttede på »... at virke for socialt fremskridt og højere levestandard i større frihed« og »... at anvende internationale instrumenter til at fremme økonomisk og socialt fremskridt for alle folk« (præambelen til FN's charter, 1948).
 2. Udkastet til erklæring og udkastet til handlingsprogram indeholder en vigtig og relevant dagsorden for social udvikling i alle dele af verden. ØSU appellerer ikke blot til EU's medlemsstater, men også til alle FN's øvrige medlemsstater om at påtage sig deres fulde ansvar og forpligte sig til at tage konkrete og effektive initiativer på grundlag af denne dagsorden inden år 2000 (hvor resultaterne af topmødet om social udvikling skal evalueres). De nævnte lande bør gøre en påviselig indsats for at opnå reelle forbedringer i de generelle leve- og arbejdsvilkår i verden.
 3. Det skal dog påpeges, at der synes at være en stor kløft mellem de ni forpligtelser, der foreslås i udkastet til erklæring, og de aktuelle tendenser i den sociale udvikling. Hvad mere er: kløften vokser sandsynligvis yderligere. Det vil kræve betydelig politisk beslutsomhed at overvinde — eller bare formindske — den.
 4. Den Europæiske Unions ønske om at komme til orde på verdenstopmødet og øve indflydelse på dets beslutninger, som det kommer til udtryk i Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet (KOM(94) 669 endelig udg.), fremføres i sidste øjeblik. I det store og hele går ØSU ind for de foreslåede prioriteter. Visse af disse punkter vil blive berørt under de særlige bemærkninger.
 5. ØSU påskønner navnlig EU's generelle holdning, som er beskrevet i indledningen til Kommissionens meddelelse, og som afspejler forslag, som ØSU har stillet i sine udtalelser: Der kan ikke ske nogen økonomisk og social udvikling i verden, uden at man behersker de internationale økonomiske (herunder også konkurrencemæssige), kommercielle og finansielle transaktioner og lader dem tjene vigtige sociale målsætninger, såsom oprettelse af flere arbejdspladser og miljøbeskyttelse.
- ØSU mener i den forbindelse, at afsætning af 0,7% af BNP til udvikling er en rimelig målsætning, som bør bekræftes.
6. ØSU opfordrer Den Europæiske Union til at støtte ILO's krav om at spille en central rolle i opfølgingsprocessen. Dets virkefelt rækker langt videre end blot beskæftigelsen, som antydet i udkastet til handlingsprogram. I de 75 år ILO har bestået, har det opnået imponerende resultater, hvad angår fremme af det sociale fremskridt, herunder også skabt et effektivt system til at kontrollere iværksættelsen af de vigtige instrumenter, det har tilvejebragt til dette formål, og til at bistå medlemsstaterne med at opfylde deres forpligtelser.

7. I forbindelse med forberedelsen af topmødet har FN's medlemsstater ladet forstå, at de ønsker at styrke FN's Økonomiske og Sociale Råds (ECOSOC's) rolle. Dette må naturligvis ske i overensstemmelse med FN-pagtens ånd og bogstav, især artikel 62, stk. 2 (fremme af respekten for menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder), og stk. 3 (samarbejde med særorganer under FN). I denne forbindelse mener ØSU, at et andet organ (f.eks. et fornyet og ændret udvalg for social udvikling) må pålægges de opgaver, som klart ligger uden for ILO's mandat. Samarbejdet mellem det økonomiske og sociale råd og særorganisationer under FN, herunder især ILO, bør forbedres, så der sikres et tilfredsstillende samarbejde om spørgsmål som gennemførelse, kontrol med opfølgingsforanstaltninger og evaluering af resultatet af topmødet. ECOSOC bør etablere snævre kontakter med repræsentative frie og uafhængige erhvervs- og interesseorganisationer og med relevante ikke-statslige organisationer, som opfylder de samme kriterier.

8. Med bekymring og skuffelse konstaterer ØSU, at det sociale topmøde endnu ikke har vakt særlig opmærksomhed i den politiske debat hverken i EU's medlemsstater eller i andre dele af verden. F.eks. har medierne hidtil så godt som ikke beskæftiget sig med sagen.

9. ØSU tilskynder medlemsstaternes regeringer og Det Europæiske Fællesskab til at deltage i topmødet på højeste plan. Det opfordrer til, at medlemsstaternes regeringer, som i flere tilfælde har inddraget arbejdsmarkedets parter og andre relevante repræsentative organisationer i det forberedende arbejde på nationalt plan, også lader repræsentanter for disse organisationer indgå i deres delegationer til topmødet.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg anmoder om, at den delegation, Det Europæiske Fællesskab som sådant sender til København, sammensættes efter lignende kriterier, og udtrykker ønske om at blive repræsenteret i den.

SÆRLIGE BEMÆRKNINGER

10. Principper

10.1. ØSU kan tilslutte sig de principper, der er fastlagt i Kommissionens meddelelse, og som den ønsker at genfinde i resultaterne af topmødet om social udvikling. ØSU er specielt tilfreds med det første princip, at respekten for menneskerettighederne og demokratiet — herunder dialogen mellem arbejdsgivere og arbejdstagere og det civile samfunds aktive medvirken — ikke kan adskilles fra den sociale udvikling. Det er overbevist om, at der her er tale om ægte universelle og grundlæggende menneskerettigheder. ØSU håber, at man på verdens-

topmødet vil godkende dette princip i samme utvetydige vendinger, som Kommissionen bruger, og opfordrer de medlemsstater, som endnu ikke har gjort dette, til at inkorporere det i deres lovgivning og til at følge det i deres nationale og internationale praksis for således at fremme en ægte social udvikling i hele verden.

10.2. ILO-konvention nr. 144 fra 1976 om treparts-konsultation til fremme af gennemførelsen af internationale arbejdsmarkedsnormer er et væsentligt instrument, hvormed man kan stimulere dialogen mellem arbejdsgivere og arbejdstagere og fremme det civile samfunds indflydelse på den sociale udvikling i verden. Det er beklageligt, at Kommissionen ikke nævner dette instrument, hvis anvendelse befordrer både demokratiet og roen på arbejdsmarkedet. ØSU mener, at Den Europæiske Union på grundlag af sit eget første princip bør føre an i en kampagne over for ILO's medlemsstater for mere udbredt ratificering og fuld overholdelse af denne konvention. Kampagnen bør indledes med drøftelser med det formål at få alle EU-medlemsstater til at ratificere konventionen.

11. Målsætninger

11.1. ØSU fremhæver og støtter Den Europæiske Unions bestræbelser for gennem en multilateral indsats at udvirke, at den internationale handel i højere grad bidrager til den sociale udvikling. Det er enigt i, at forhandlingerne om dette spørgsmål skal fortsættes inden for Verdenshandelsorganisationen (WTO) og ser med tilfredshed på EU's generelle holdning i dette spørgsmål. EU bør gøre en virkelig indsats for at opnå, at dette spørgsmål prioriteres inden for WTO. ØSU mener, at der navnlig bør lægges vægt på at tilskynde landene til at ratificere ILO's grundlæggende menneskerettighedskonventioner om foreningsfrihed og organisationsret (for arbejdsgivere og arbejdstagere) (1948), om retten til at etablere kollektive forhandlinger (1949), om tvangsarbejde (1930) og om afskaffelse af tvangsarbejde (1957). Alle EU-medlemsstater har ratificeret konventionerne om foreningsfrihed og om kollektive forhandlinger; det samme gælder de andre konventioner om menneskerettigheder, som også er blevet ratificeret af et overvældende flertal af ILO's medlemsstater, herunder et stort antal udviklingslande.

11.2. ØSU beklager, at ILO-konventionen imod diskriminering i forbindelse med ansættelse og beskæftigelse (1958), som er af nøjagtig samme karakter og grundlæggende betydning som de tidligere nævnte konventioner og ratificeret i lige så udbredt grad som disse, ikke nævnes af Kommissionen i denne sammenhæng. Det må være en utilsigtet udeladelse. På mødet i den 3. komite til forberedelse af det sociale topmøde sidste måned i New York gav EU udtryk for, hvilken betydning den tillægger principperne i denne konvention. ØSU

henstiller derfor kraftigt, at Den Europæiske Union korrigerer sig selv og lader denne antidiskriminationskonvention indgå i den foreslåede kampagne. Det ville være en logisk metode til at fremme Den Europæiske Unions synspunkter og intentioner vedrørende bekæmpelse af fattigdom og udstødelse af samfundet, som blandt andet kommer til udtryk i den anden konklusion i Kommissionens dokument (ligebehandling af mænd og kvinder).

11.3. ØSU lægger meget stor vægt på at forbedre kvinders status ved at give dem adgang til indtægter og uddannelse. Uddannelse, ikke mindst af kvinder og piger, er en nøglefaktor i kampen mod fattigdom og overbefolkning. Hvor kvinder får en uddannelse, falder såvel børnedødeligheden som fødselstallet.

11.4. Hovedindholdet i de under punkt 11.1 og 11.2 nævnte konventioner danner grundlag for den »sociale klausul«, som ØSU allerede har foreslået i flere udtalelser — en idé, der selvfølgelig intet har med protektionisme at gøre. Tværtimod vil generel anvendelse af disse principper stimulere handlen, idet arbejdstagerne får del i fundamentale rettigheder, der er ens for alle, og forbrugerne får en rimelig garanti for, at de varer, de køber, ikke er produceret under umenneskelige vilkår. I den forbindelse henleder ØSU desuden opmærksomheden på de undersøgelser, som OECD i øjeblikket er i færd med at foretage på området; resultaterne af disse undersøgelser kan blive værdifulde argumenter for yderligere forhandlinger.

11.5. Regeringer kan effektivt tilskyndes til at rette sig efter og til at ratificere vigtige ILO-konventioner ved, at man ved ydelse af bistand og indrømmelse af handelspræferencer prioriterer lande, som iværksætter ægte, effektive strategier med henblik på social udvikling. Dette kunne være et nyttigt bidrag fra Den Europæiske Union til den forøgelse af ressourcerne til social udvikling, som bliver nødvendig, også selv om det på topmødet skulle lykkes at sikre en mere effektiv udnyttelse af de eksisterende ressourcer. I den forbindelse hilser ØSU med tilfredshed Rådets forordning (EF) nr. 3281/94 af 19. december 1994 om anvendelse af et flerårigt arrangement med generelle toldpræferencer for perioden 1995-1998 for visse industrivarer med oprindelse i udviklingslande.

11.6. Kommissionens forslag kan bidrage til at skabe mere humane leve- og arbejdsvilkår for arbejdende børn. Børnearbejde kan gradvis afskaffes ved gennemførelse af generelle velfærdsfremmende foranstaltninger (arbejdsvilkår, uddannelsesmuligheder m.v.).

11.7. Ratificering og overholdelse af ILO-konventionerne er i samme grad som formulering af en effektiv socialpolitik et udslag af god regeringsførelse. Den handels- og bistandspolitik, der foreslås i det foregående punkt, vil sikre, at de eksisterende ressourcer udnyttes

mere effektivt. Industrilandene og udviklingslandene bør sideløbende træffe foranstaltninger til at reducere de ulovlige fremgangsmåder i forretningsforbindelserne mellem nord og syd, som er en alvorlig hindring for det sociale og økonomiske fremskridt.

11.8. Hvis Den Europæiske Union virkelig ønsker, at den sociale udvikling skal indgå i de politikker, som IMF, Verdensbanken og de regionale udviklingsbanker formulerer, må den aktivt bruge sin indflydelse i disse institutioner til at overbevise dem om, at de skal samarbejde meget mere intensivt med ILO end hidtil, især når det drejer sig om strukturtilpasningsforanstaltninger. EU må tage højde for strukturtilpasningsprogrammets konsekvenser for de fattige, f.eks. i forbindelse med sundheds-, uddannelses- og landbrugspolitiske ændringer.

11.9. ØSU gentager et synspunkt, det har givet udtryk for i tidligere udtalelser, nemlig at det er på høje tid at tilvejebringe vilkår og instrumenter, som kan stimulere økonomisk vækst, handel og fordeling af velstand og muligheder i hele verden, og at kombinere dette med en udviklingsproces, som er forenelig med socialt fremskridt og beskyttelse af miljøet. Dette kræver, at EU forpligter sig til at styrke sammenhængen mellem sin udenrigs-, sikkerheds-, handels- og udviklingspolitik. ØSU opfordrer EU til at forpligte sig til dette på verdenstopmødet om social udvikling i København, som tidsmæssigt falder sammen med oprettelsen af WTO.

12. Midler: ressourcer og opfølgning

ØSU finder det betydningsfuldt, at Kommissionen vil hjælpe udviklingslandene (og især de fattigste) med foranstaltninger, som begunstiger den uformelle sektors gradvise integrering i økonomien. I denne sammenhæng fremhæver ØSU den vigtige rolle, som ikke-statslige organisationer, herunder landbrugsorganisationer, kooperative sammenslutninger og kvindeorganisationer, kan spille ved siden af arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationerne.

13. Konklusioner

13.1. ØSU ser med tilfredshed på, at Den Europæiske Union, som det kommer til udtryk i konklusionerne, er fast besluttet på at yde et større bidrag til multilaterale forhandlinger om normer og konventioner. Dette bør ske under overholdelse af en klar rolle- og ansvarsfordeling. ØSU henviser desangående til initiativudtalelsen om »Forholdet mellem EU og ILO«, der blev vedtaget i januar 1995.

13.2. Sluttelig anbefaler ØSU kraftigt, at Den Europæiske Union med arbejdstagernes, arbejdsgivernes og andre relevante interesseorganisationers medvirken yder

et veldefineret bidrag til opfølgningen af det sociale topmøde ved at gøre et begrænset antal initiativer inden for jobskabelse, fattigdomsbekæmpelse og social integration til mål for en koordineret indsats i hele EU. Gennemførelsen af topmødets beslutninger bliver de enkelte regerings opgave. Men topmødet bør fremhæve betydningen af regionalt samarbejde i gennemførelsesfa-

sen, hvilket sandsynligvis også vil ske. For topmødets succes er det vigtigt, at en stor gruppe af lande, som f.eks. dem, der er forenet i Den Europæiske Union, viser et eksempel på et sådant samarbejde i deres region. Kommissionen opfordres til at udarbejde et forslag på grundlag af eksisterende EU-politikker for beskæftigelse, fattigdom og social udstødelse.

Bruxelles, den 22. februar 1995.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG

til Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Følgende ændringsforslag blev forkastet under debatten, men fik over en fjerdedel af de afgivne stemmer:

Punkt 11.4

Første punktum i pkt. 11.4. affattes således:

»Hovedindholdet i de under pkt. 11.1 og 11.2 nævnte konventioner drøftes i forbindelse med den såkaldte »sociale klausul«, som dog ikke må føre til øget protektionisme. Generel anvendelse af disse principper ...«.

Afstemningsresultat

For: 26, imod: 64, hverken for eller imod: 8.

Punkt 5

Sidste punktum efter semikolonet affattes således:

»Forudsætningen for social udvikling er en strategi for varig økonomisk vækst, der fremmer beskæftigelsen.«

Afstemningsresultat

For: 38, imod: 64, hverken for eller imod: 13.

Udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet — Opfølgning af høringen i forbindelse med grønbogen »Pluralisme og koncentration i medierne i det indre marked — vurdering af behovet for et EF-initiativ«

(95/C 110/13)

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber besluttede den 6. oktober 1994 under henvisning til EF-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om den ovennævnte meddelelse.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Industri, Handel, Håndværk og Tjenesteydelser, som udpegede Joël Decaillon til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 4. januar 1995.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 323. plenarforsamling af 22. og 23. februar 1995, mødet den 23. februar, med et flertal af stemmer for og 3 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Kommissionen offentliggjorde den 23. december 1992 en grønbog om »Pluralisme og koncentration i medierne i det indre marked — vurdering af behovet for et EF-initiativ«⁽¹⁾. Grønbogen omfattede en analyse af situationen på medieområdet i EU og redegjorde for forskellene i medlemsstaternes respektive lovgivninger. Europa-Parlamentet havde gentagne gange slået til lyd for, at der blev truffet foranstaltninger med henblik på at opretholde pluralismen i forbindelse med information og kommunikation i EU, og grønbogen skulle i første række danne grundlag for en bred høring. I grønbogen rejste Kommissionen derfor en lang række spørgsmål uden at tage stilling dertil; behovet for en EU-indsats blev således ikke vurderet.

1.2. Med sin nye »meddelelse« fremlægger Kommissionen nu resultaterne af høringen om grønbogen, sin egen vurdering og de aktionsmuligheder, der overvejes. Det konstateres, at de berørte parter holdninger har ændret sig gennem det seneste år: størstedelen af virksomhederne går nu ind for en ændring af de gældende bestemmelser om ejerskab i medier. På denne baggrund og i overensstemmelse med udtalelser fra Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg⁽²⁾, som begge lægger stor vægt på at opretholde pluralismen, skønner Kommissionen, at et EU-initiativ vedrørende ejerskab i medier kan vise sig nødvendigt. Den overvejer derfor et katalog af sikkerhedsforanstaltninger, som skulle hindre den koncentration, der truer pluralismen.

2. Generelle bemærkninger

2.1. Kommissionen viser sig således for første gang imødekommende over for de betænkeligheder, som Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Ud-

valg og talrige institutioner og erhvervsorganisationer allerede længe har givet udtryk for. Hidtil har store mediekarteller gjort det argument gældende over for visse europæiske regeringer, at den forestående digitalisering og lanceringen af nye satellitter kunne åbne en lang række nye tv-kanaler, som i givet fald ville kunne drives fra udlandet. For at tiltrække investeringerne — og måske også særligt favorable programtilbud — skulle disse regeringer være villige til at afskaffe de lovrestriktioner, som ellers er med til at sikre pluralismen i ethvert land.

2.2. Ovennævnte argument tilbageviser Kommissionen med, at en stigning i antallet af tv-kanaler ikke forhindrer, at de alle sammen vil kunne kontrolleres af ét og samme selskab; i de tilfælde, hvor man hidtil har kunnet omgå de nationale restriktioner ved at sende fra en anden medlemsstat, ville fælles regler »betyde, at medlemsstaterne var tvunget til at sikre et ensartet beskyttelsesniveau« [pkt. 3a), iii)].

2.3. På baggrund af disse overvejelser har Kommissionen på den ene side besluttet at iværksætte en ny høringsrunde med alle berørte kredse. På den anden side slås det fast, at et eventuelt initiativ fra Kommissionens side skal »dreje sig om definition af begrebet 'kontrollerende selskab' [som skal gøre det muligt at fastslå, hvem der »ejer« en mediekoncern], begrænsning af visse former for akkumulering af ejerskab i eller kontrol med flere medier på én gang og i denne forbindelse anvendelse af kriterierne vedrørende spredningsområder og det reelle publikumstal for de medier, som ejes af samme kontrollerende selskab, spørgsmålet om, hvilke personer der kan udelukkes fra at få kontrollerende indflydelse i medier (»disqualified person«), gennemsigtighed i og udveksling af informationer om kontrollen med medier og tilfælde af ændringer i kontrollen med medier« [punkt B, 2a)].

3. Særlige bemærkninger

3.1. Det Økonomiske og Sociale Udvalg finder det positivt, at Kommissionen vil træffe foranstaltninger til på europæisk plan at begrænse den kommercielle

(1) KOM(92) 480 endelig udg.

(2) EFT nr. C 304 af 10. 1. 1993, s. 17.

dominans på medieområdet og dermed sikre et beskyttelsesniveau for pluralismen, som er lige højt i alle medlemsstater, og som er nødvendigt for, at området uden grænser kan fungere gnidningsløst. ØSU har allerede længe slået til lyd for en demokratisk kontrol med den tiltagende koncentration i medierne og understreger endnu en gang de hovedkrav, det fremsatte i sin udtalelse af 22. september 1993:

- Det er nødvendigt at opretholde og videreudvikle offentligretlige radio- og tv-kanaler, som skal sikre en objektiv informationsvirksomhed samt kultur-, undervisnings- og underholdningsprogrammer, som alle europæiske borgere bør have adgang til.
- Ved hjælp af konkrete, programrelaterede kriterier må det pålægges de kommercielle sendere at sikre meningsmangfoldigheden og pluralismen og at sende kultur- og uddannelsesprogrammer, bl.a. med sigte på minoritetsgrupper, så det undgås, at publikumstallet bliver den eneste referencetørrelse, og at der vises stadig flere volds- og kriminalitetsscener på tv.
- Ingen virksomheder må have en markedsdominerende indflydelse inden for flere mediesektorer (fjernsyn, radio, dagspresse) på et eller flere nationale markeder eller i ét og samme sprogområde.
- En medievirksomhed, som i forvejen har en kontrollerende indflydelse i en mediesektor i en medlemsstat, må ikke få kontrollerende indflydelse i en anden medlemsstat i Unionen.
- Der bør forelægges forslag til et europæisk rammedirektiv til stadfæstelse og sikring af den journalistiske og publicistiske uafhængighed i alle medier, således som også Europa-Parlamentet har krævet.

- Ved hjælp af egnede lovbestemmelser må det hindres, at rettigheder monopoliseres.
- For at en medievirksomhed, der allerede er aktiv inden for en given mediesektor, kan blive godkendt inden for endnu en mediesektor, bør det være en forudsætning, at der er fuldstændig gennemsigtighed i alle virksomhedens kapitalinteresser og krydsejer-skabsrelationer.
- Der bør oprettes et europæisk medieråd eller en medievoldgiftsinstans bestående af uafhængige eksperter og repræsentanter for relevante kulturelle kredse og samfundskredse. De skulle have til opgave at analysere koncentrationstendenser og at rådgive Europa-Parlamentet og Kommissionen i alle europæiske mediespørgsmål.
- Der bør udarbejdes en europæisk mediekodeks, som ikke blot skal omfatte kontrol med koncerners mediemagt, men også en analyse af medieforbrugernes behov under hensyntagen til opretholdelsen og sikringen af informations- og meningsfriheden, beskyttelsen af mindreårige mod voldsscener og pornografiske programmer, en begrænsning af disse på grundlag af kriterier som menneskets, herunder specielt kvindens, værdighed, forbud mod fremstillinger, der forherliger krig og kriminalitet o.m.a.

4. Konklusion

4.1. I betragtning af den rivende udvikling inden for elektronisk massekommunikation henstiller ØSU, at den nye høring afkortes, så Kommissionens lovgivningsmæssige beføjelser og interventionsmuligheder hurtigt kan bringes op på det fornødne niveau. Det kan ikke længere bestrides, at der er behov for en europæisk lovgivning på medieområdet. ØSU opfordrer Kommissionen til at fastlægge en nøjagtig tidsplan, så den hurtigt kan foreslå en EU-lovgivning på medieområdet.

Bruxelles, den 23. februar 1995.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

Udtalelse om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets direktiv 80/777/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om udvinding og markedsføring af naturligt mineralvand

(95/C 110/14)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 7. november 1994 under henvisning til EF-traktatens artikel 100 A at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Miljø-, Sundheds- og Forbrugerspørgsmål, som udpegede Etienne de Paul de Barchifontaine til ordfører og Joel Decaillon og Bo Green til medordførere. Sektionen vedtog sin udtalelse den 31. januar 1995.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 323. plenarforsamling af 22.-23. februar 1995, mødet den 23. februar 1995, med et flertal af stemmer for, 3 imod og 4 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. På Det Europæiske Råds møde i Edinburgh den 11. og 12. december 1992 meddelte Kommissionen stats- og regeringscheferne, at den havde til hensigt at rationalisere visse direktiver, hvis bestemmelser er unødvendigt detaljerede, og som kan erstattes med direktiver, der er begrænset til de væsentlige krav, som er nødvendige for at sikre den frie varebevægelse inden for Fællesskabet.

1.2. Direktiv 80/777/EØF var et af de direktiver, der blev nævnt ved den lejlighed.

2. Generelle bemærkninger

2.1. ØSU bemærker indledningsvist, at begrundelsens udformning som spørgsmål og svar gør dokumentet behageligt at læse.

2.2. ØSU understreger, at man ikke må glemme, at direktiv 80/777/EØF omhandler udvinding og markedsføring af naturligt mineralvand, og at et af målene er et højt beskyttelsesniveau for forbrugerne. Direktivet giver den europæiske forbruger adgang til et stort udvalg af mineralvand. Værdien heraf øges af god forbrugeroplysning. EF-lovgivningens »væsentlige krav« skal tage hensyn til dette.

2.3. ØSU mener, at der hersker en vis uklarhed med hensyn til forskellen mellem de forskellige typer vand, og at der bør skelnes klarere mellem f.eks. kildevand, naturligt mineralvand, behandlet vand, vandværksvand og overfladevand, altså mellem naturligt drikkevand og andet vand.

2.4. Betegnelsen »naturligt mineralvand« er efter ØSU's mening et kvalitetsmærke, som absolut må bevares.

2.5. Det årlige forbrug af naturligt mineralvand er steget fra 8 milliarder liter i 1980 til 22 milliarder liter i 1994. Denne udvikling viser klart, at der for forbrugerne er forskel på vand, og at de har forventninger, der skal imødekommes.

2.5.1. På denne baggrund er det væsentligt, at vand til menneskeligt forbrug, hvad enten det er på flaske eller »fra hanen«, opfylder de krav, der stilles til et højt beskyttelsesniveau. Det er ØSU's synspunkt, at Rådet bør anmode Den Videnskabelige Komité for Levnedsmidler om i lyset af den videnskabelige udvikling at revidere og tilpasse de parametre, der er fastlagt i direktivet for at sikre forbrugerne det højest mulige sundhedsbeskyttelsesniveau.

2.6. Det ville være nyttigt at kende statistikkerne for handelen med tredjelande, import og eksport, vand på flasker og type for type, især da Kommissionen foreslår en mere favorabel ordning for attestation af naturligt mineralvand fra tredjelande.

2.7. Mærkningen af naturligt mineralvand skal være så fyldestgørende og præcis, at enhver forveksling med andre typer vand på flaske undgås, og den skal tage hensyn til betingelserne i direktiv 79/112/EØF om mærkning af levnedsmidler.

2.8. Kommissionens vilje til at tilpasse EU-lovgivningen til de videnskabelige og tekniske fremskridt finder ØSU positiv.

2.9. Forbrugeren må på ingen måde vildledes. Vand, der kaldes naturligt mineralvand, skal også være det. Behandling med ozonberiget luft er absolut en teknik, der kræver stor årvågenhed og forsigtighed, hvis den anvendes.

2.10. Direktiv 80/777/EØF, der har EF-traktatens artikel 100 A som retsgrundlag, bygger efter ØSU's mening på et højt sundhedsbeskyttelsesniveau. Dette

aspekt kan ikke ignoreres, især da naturligt mineralvand meget ofte vælges for sundhedens skyld.

2.11. Det foreliggende direktiv rejser ikke spørgsmålet om emballagens volumen, der dog bør tilpasses således, at produktet konsumeres inden alt for lang tid. I modsat fald må man regne med, at der kan udvikle sig en bakterieflora. Det kunne f.eks. angives på emballagen, hvor lang tid der højst må gå efter åbningen. Det er i denne forbindelse hensigtsmæssigt at holde sig til retningslinjerne i CODEX.

2.12. ØSU mener, at kildevand bør være omfattet af det foreliggende direktiv 80/777/EØF, da det er nødvendigt at skelne skarpt mellem naturligt drikkevand og andet drikkevand.

3. Særlige bemærkninger

3.1. I artikel 1, stk. 1, slås det fast, at gyldighedsperioden for attestation af naturligt mineralvand importeret fra tredjelande ikke kan overstige 10 år. Det er en god bestemmelse, forudsat at den regelmæssige kontrol er tilstrækkelig, og resultaterne registreres over en tilstrækkelig lang periode.

3.2. Artikel 4, stk. 1, omhandler udskillelse af ubestående stoffer. ØSU mener, der burde tilføjes »og uønskede stoffer« for at tage højde for udviklingen af den toksikologiske viden, dog på betingelse af, at disse stoffer elimineres gennem de behandlinger, som dette direktiv tillader.

3.3. Udskillelse af jern-, mangan- og svovlforbindelser samt af arsen ved behandling med ozonberiget luft kræver efter ØSU's mening, at betingelserne herfor

præciseres og nøje overholdes, eftersom vandets essentielle karakteristika ved udvindingen fortsat skal være til stede efter påfyldningen på flasker.

3.4. ØSU foreslår følgende ændringer i artikel 7, det nye stk. 2:

— før litra a) »karakteristiske bestanddele« tilføjes »de mineralske stoffers«, og efter »kritiske bestanddele« tilføjes »udtrykt i mg pr. liter i overensstemmelse med resultaterne af den officielle analyse, der ligger til grund for anerkendelsen«,

— efter litra b) tilføjes »Drejer det sig om et tredjeland, skal landets navn såvel som stedet angives.«

3.4.1. For at undgå misforståelser og sikre en loyal samhandel bør mærkningen af naturligt mineralvand efter ØSU's mening under alle omstændigheder omfatte angivelse af enhver undergået behandling. Dette står i modsætning til Kommissionens ændringsforslag til artikel 7, stk. 3, der giver medlemsstaterne valgfrihed.

3.4.2. Under alle omstændigheder bør dekantering og filtrering ikke nævnes specifikt, da disse fremgangsmåder altid er blevet anvendt såvel for mineralvand som for vandværksvand.

3.5. I den nye artikel 11 foreslår Kommissionen, at Den Videnskabelige Komité for Levnedsmidler skal høres om »grænser for koncentrationer af bestanddele i naturligt mineralvand«. ØSU finder det logisk, at Komiteen også høres i forbindelse med afgørelsen af, hvilke bestanddele der er uønskede.

Bruxelles, den 23. februar 1995.

Carlos FERRER

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg